

Diskriminācijas jēdziens Latvijas medijos

2022. gada 1. janvāris - 2024. gada 30. jūnijs

LETA | 2024. gada augusts

Saturs

ievads	3
1. Publicitātes apjoms un dinamika	5
2. TOP ziņas	10
2.1. TOP 10 ziņas 2022. gada 1. pusgadā	10
2.2. TOP 10 ziņas 2022. gada 2. pusgadā	13
2.3. TOP 10 ziņas 2023. gada 1. pusgadā	16
2.4. TOP 10 ziņas 2023. gada 2. pusgadā	19
2.5. TOP 10 ziņas 2024. gada 1. pusgadā	22
3. Publicitāte dažādu valodu medijos.....	26
4. Publicitāte dažādos mediju segmentos	29
5. TOP avoti un autori	30
6. Diskriminācijas tēmas	31
7. Sentiments medijos	45
8. TOP pozitīvās/negatīvās ziņas	52
8.1. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2022. gada 1. pusgadā	52
8.2. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2022. gada 2. pusgadā	53
8.3. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2023. gada 1. pusgadā	55
8.4. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2023. gada 2. pusgadā	57
8.5. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2024. gada 1. pusgadā	59
9. Viedokļa paudēji.....	62
9.1. TOP 250 viedokļa paudēji medijos	62
9.2. TOP viedokļu paudēji tēmās	68
9.3. TOP viedokļa paudēju komentāru analīze	85

Ievads

Analīze skata vārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitāti Latvijas tiešsaistes medijos, nacionālajā un reģionālajā presē, žurnālos un ziņu aģentūras materiālos to avotu klāstā, par kuriem bijusi vienošanās ar klientu. **Pārskats ietver laika periodu no 2022. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 30. jūnijam.**

Analīzē skatītajos avotos kā derīgi pārskata mērķiem tika atlasīti visi materiāli, kuros minēti vārdi "diskriminācija" un "diskriminēt" dažādos locījumos latviešu, krievu un angļu valodā – kas ir saistīti ar kādu no 17+1 pārskata mērķiem noteiktajām tēmām vai diskriminācijas tematiku kopumā, kā arī ir attiecināmi uz Latvijas mediju telpu un valstī notiekošajām aktualitātēm. Pārskatā netika iekļauts ārvalstu notikumu atspoguļojums, fokusējot uzmanību uz diskriminācijas tematikas atspoguļojumu Latvijā, tāpat diskriminācijas jēdziens tika analizēts tikai attiecībā uz personām vai personu grupām.

Pārskatā diskriminācijas jēdziens tika skatīts šādu klienta definēto tēmu kontekstā:

1. Rase un ādas krāsa;
2. Tautība, etniskā izcelsme;
3. Valoda;
4. Dzimšana un izcelsme;
5. Dzimums;
6. Vecums;
7. Invaliditāte;
8. Ģenētiskās īpašības;
9. Seksuālā orientācija;
10. Reliģiskā pārliecība;
11. Politiskā un cita pārliecība;
12. Pasaules uzskati;
13. Partijas piederība;
14. Sociālais stāvoklis un sociālā izcelsme;
15. Dienesta stāvoklis;
16. Manta;
17. Pilsonība un valstiskā piederība;

18. Cita tēma, kas iekļāva sarakstā neminētās tēmas vai vispārīgus atslēgvārdu pieminējumus.

Ja materiālā diskriminācija tika skatīta vairāku tēmu kontekstā, tika atzīmētas visas attiecīgās tēmas.

Kopumā pārskata periodā izvēlētajos avotos diskriminācijas tematika tika minēta **13 088 materiālos**, no kuriem kā derīgi pārskata mērķiem tika atlasīti **8 392 materiāli**.

Publicitātes pārskatā iekļauta šāda informācija:

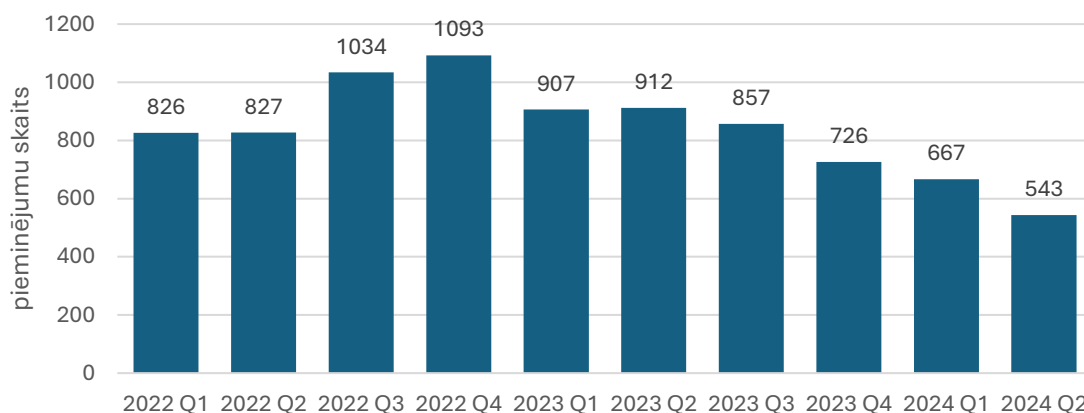
- Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" pieminējumu skaita dinamika pārskata periodā;
- Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" TOP ziņas un TOP pozitīvās/negatīvās ziņas pārskata periodā;
- 17+1 klienta definēto diskriminācijas tēmu/kritēriju publicitātes apjoms un dinamika;
- Diskriminācijas tēmu/kritēriju publicitātes atspoguļojums (sentiments) medijos;
- TOP diskrimināciju Latvijā kopumā un 17+1 klienta definētās diskriminācijas tēmas/kritērijus komentējušās personas jeb viedokļu paudēji un to TOP komentētie notikumi;
- Diskriminācijas tēmu/kritēriju atspoguļojums dažādos mediju segmentos un dažādu valodu avotos;
- TOP avoti, kuros skatīts diskriminācijas jēdziens;
- TOP autori, kuru materiālos skatīts diskriminācijas jēdziens.

Sentiments medijos parāda diskriminācijas jēdziena vai kādas no 17+1 diskriminācijas tēmas/kritērija vērtējumu materiālā – vai materiālā tiek pausts pozitīvs vērtējums, viedoklis vai komentārs (vai kopumā materiālā vērojama pozitīva noskaņa), norādot, ka diskriminācija attiecīgajā tēmā mazinās vai ir vērojamas pozitīvas tendences (pozitīvs sentiments), vai – tiek pausts negatīvs vērtējums, norādot, ka, piemēram, diskriminācija palielinās, Latvijā vērojamas negatīvas tendences attiecīgajā diskriminācijas kritērijā.

1. Publicitātes apjoms un dinamika

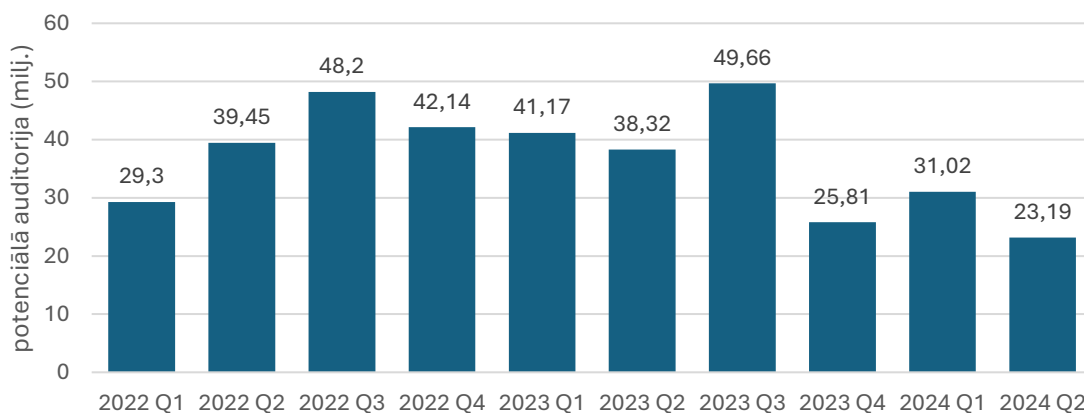
Publicitātes pārskatā skatīto divarpus gadu laikā - no 2022. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 30. jūnijam - diskriminācija Latvijas medijos tika pieminēta kopumā 13 088 materiālos, no kuriem 8 392 ir atlasīti kā derīgi tālākai analīzei. Tālākajos grafikos un aprakstos informācija tiek sniegta tikai par analīzei atlasītajiem materiāliem.

1.1. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes dinamika pa ceturkšņiem pēc pieminējumu skaita

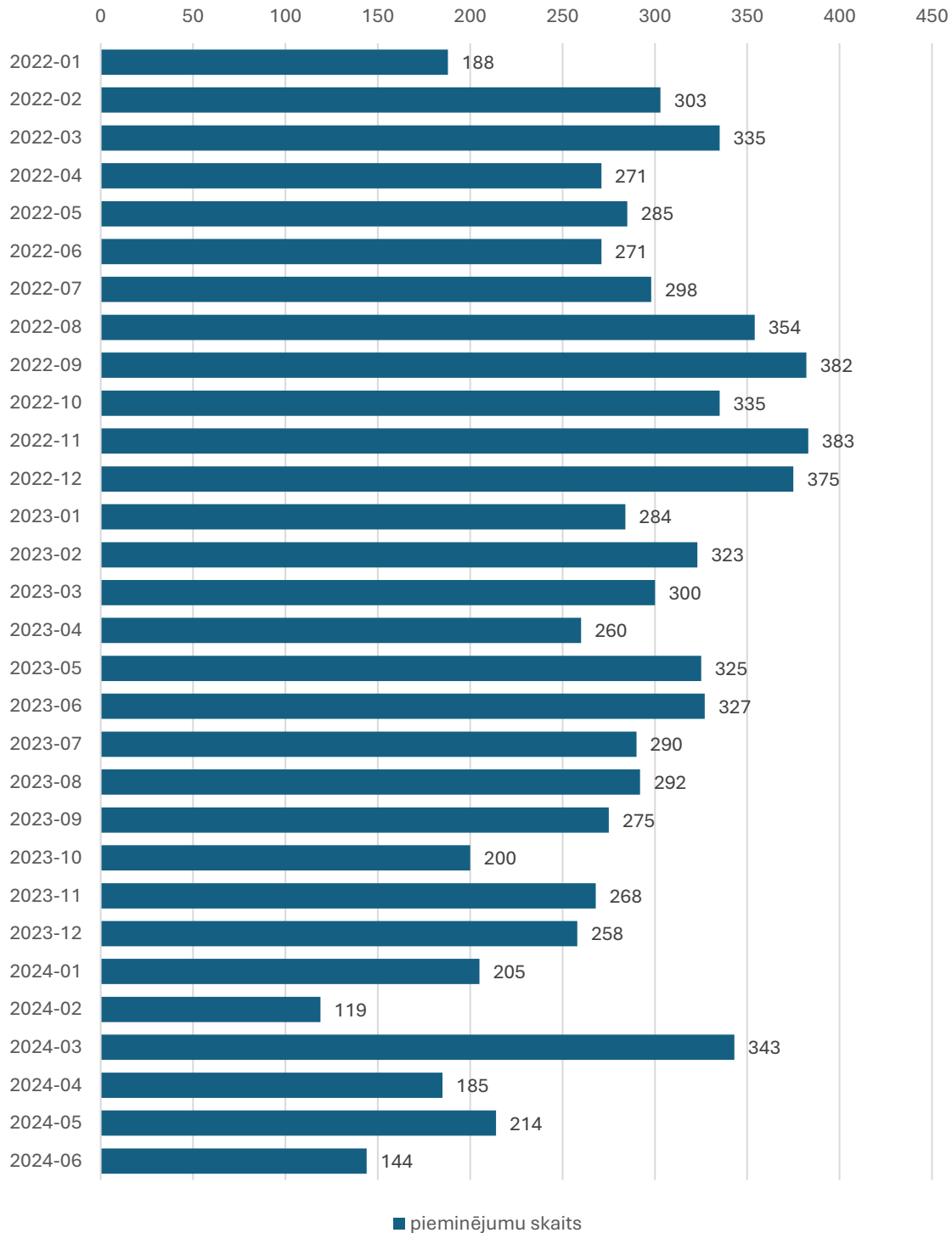

Laika periodā no 2022. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 30. jūnijam diskriminācija Latvijas medijos visbiežāk tika pieminēta 2022. gada 4. ceturksnī (1 093 materiāli), mēnešu ietvaros izteikti augsts pieminējumu skaits bijis 2022. gada novembrī (383 materiāli), 2022. gada septembrī (382), 2022. gada decembrī (375). Savukārt augstākais potenciāli sasniegtās auditorijas rādītājs vērojams 2023. gada 3. ceturksnī (49,66 milj.) un 2022. gada 3. ceturksnī (48,2 milj.).

1.2. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes dinamika pa ceturkšņiem pēc potenciāli sasniegtās auditorijas

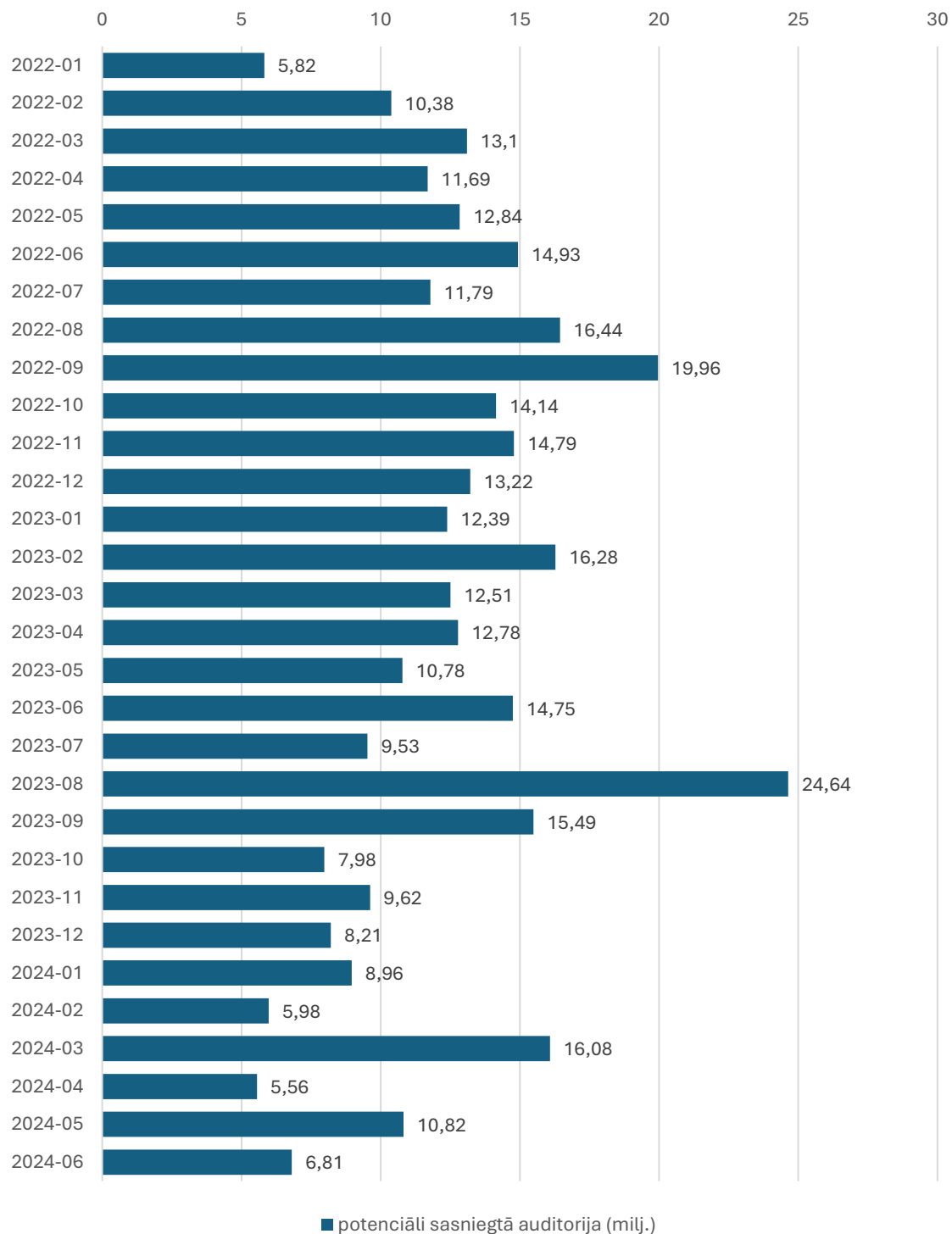

1.3. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes dinamika pa mēnešiem pēc pieminējumu skaita

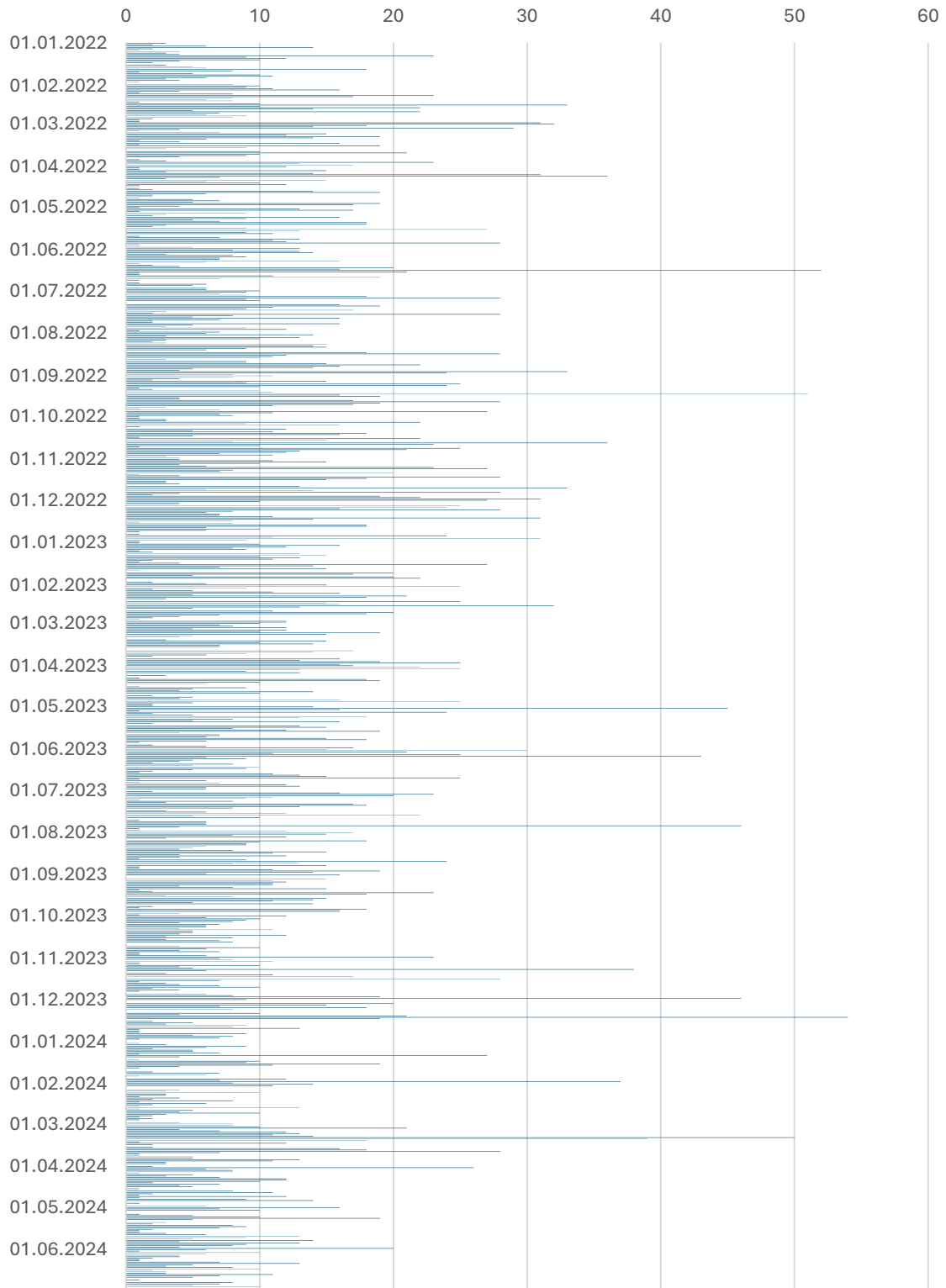
Mēnešu ietvaros izteikti augsts pieminējumu skaits bijis 2022. gada novembrī (383 materiāli), 2022. gada septembrī (382) un 2022. gada decembrī (375).

1.4. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes dinamika pa mēnešiem pēc potenciāli sasniegtās auditorijas

Mēnešu ietvaros izteikti augsts potenciāli sasniegtās auditorijas apjoms bijis 2023. gada augustā (24,64 milj.), 2022. gada septembrī (19,96 milj.) un 2022. gada augustā (16,44 milj.).

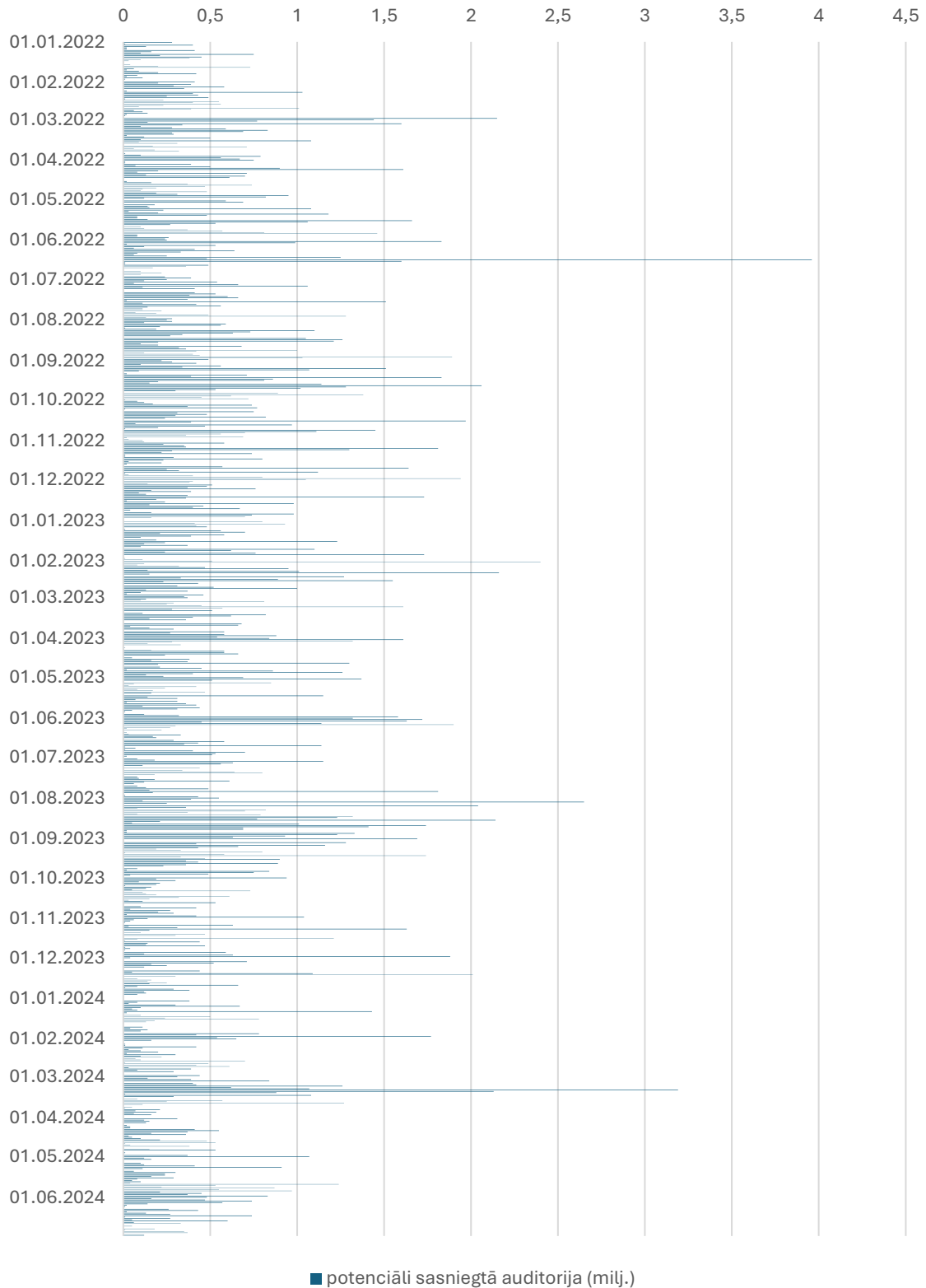
1.5. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes dinamika pa dienām pēc pieminējumu skaita

■ pieminējumu skaits

1.6. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes dinamika pa dienām pēc potenciāli sasniegtās auditorijas

2. TOP ziņas

Lai sniegtu plašāku ieskatu diskriminācijas jēdziena atspoguļojuma dinamikā, TOP ziņas sadalītas vairākos periodos, iekļaujot pārskatā TOP 10 ziņas pēc pieminējumu skaita katrā pusgadā.

2.1. TOP 10 ziņas 2022. gada 1. pusgadā

- 1) 2022. gada pirmā pusgada TOP ziņa ir saistīta ar rakstu sēriju, kas veltīta Covid-19 vakcīnu tēmai un tam, ka daļa sabiedrības paudusi bažas par to, ka tiek diskriminētas viņu tiesības. Daļa materiālu bija saistīti ar bērnu vakcināciju pret Covid-19, tika ziņots, ka Izglītības un zinātnes ministrijā un Veselības ministrijā saņemti paziņojumi no vecākiem, kuri apgalvoja, ka izglītības iestādēm nav tiesību veikt medicīniskās manipulācijas, tostarp vakcināciju, jo Covid-19 vakcīnas tiek uzskatītas par eksperimentālām un pētījuma stadijā. Tostarp iedzīvotāju bažas balstījās arī uz apgalvojumu, ka vakcīnas nav pilnībā apstiprinātas - ir nepareizi interpretēti konvenciju un kodeksu noteikumi. Eiropas Zāļu aģentūra ir apstiprinājusi vakcīnu drošumu un efektivitāti, apliecinot, ka vakcinācija nav eksperimentāla un tā ir nepieciešama sabiedrības veselības aizsardzībai.
- 2) Otra lielākā pirmā pusgada rakstu sērija skatīja darba tirgu Latvijā, īpaši izceļot atalgojuma jautājumu. Piemēram, tika publicēts raksts par situāciju, kad pēc darba devēja apmaksātu kursu apmeklēšanas darbiniece atklāja, ka viņai tiek maksāts pusotru reizi mazāk nekā kolēģei, kurai ir tāda pati kvalifikācija un kura veic tādu pašu darbu. Tika skatīta arī pandēmijas izraisīto izmaiņu ietekme uz darba un privātās dzīves līdzsvaru, īpaši attiecībā uz grūtībām, kuras izjūt tie, kuriem jāapvieno darbs ar rūpēm par bērniem vai pieaugušajiem radniekiem. Rakstu sērija izceļ šos jautājumus, lai pievērstu uzmanību darba tirgus izaicinājumiem un nepieciešamām izmaiņām.
- 3) Latvijā krievu valodas jautājums un krievu pilsoņu situācija ir radījusi ievērojamas diskusijas un izaicinājumus. Pirms desmit gadiem notikušajā referendumā par krievu valodas statusa piešķiršanu otrās valsts valodas līmenī valdības veiktie ierobežojumi nemazināja iedzīvotāju daļas interesi un vēlmi balsot. Tiek vēstīts, ka diskriminācija pēc valodas un nacionalitātes ir izraisījusi politisku un sociālu spriedzi, ko saasina Krievijas vēstniecības provokatīvā komunikācija sociālajos tīklos, cenšoties ietekmēt sabiedrisko viedokli un novirzīt uzmanību no Krievijas agresijas Ukrainā. Atsauce uz to, ka Latvijas skolās tiek risināti nacionālie konflikti

starp latviešu un krievvalodīgajiem bērniem, tiek norādīts, ka ir svarīgi ieviest preventīvus pasākumus, skaidrus noteikumus un atbalstu, lai novērstu diskrimināciju un vardarbību, kas ietver arī sociāli emocionālo prasmju attīstību un individuālu psiholoģisko atbalstu bērniem.

- 4) Diskusijas par valodas prasībām darba tirgū Latvijā atklāj būtiskas problēmas saistībā ar latviešu valodas diskrimināciju un šādas diskriminācijas ietekmi uz darba tirgus vienlīdzību. Atsauce uz gadījumu, kad saldumu ražotāja "Laima" prasība vasaras darbiniekiem zināt krievu valodu tika kritizēta kā diskriminējoša un izraisīja plašas diskusijas par lingvistisko diskrimināciju. Ir ierosināti grozījumi Darba likumā, kas paredz aizliegt prasīt svešvalodu zināšanas, ja tās nav nepieciešamas attiecīgajiem darba pienākumiem, ar mērķi mazināt valodas diskrimināciju un uzlabot iespējas krieviski nerunājošiem darba ņēmējiem. Šis jautājums ir saistīts arī ar plašākiem jautājumiem par valsts drošību un integrāciju, ko uzsvēra bijušais Valsts prezidents Egils Levits, norādot, ka nepieciešama efektīvāka valsts pārvaldība un reformas, lai risinātu sociālo nevienlīdzību un valodas prasību jautājumus.
- 5) Civilās savienības likums, kas izstrādāts Latvijā, ir izraisījis plašu pretestību un diskusijas daļā sabiedrības. Likums tiek uzskatīts par potenciālu draudu tradicionālajām ģimenes vērtībām, īpaši attiecībā uz viendzimuma laulību legalizāciju. Pretestību galvenokārt pauž konservatīvās partijas, piemēram, Nacionālā apvienība un Zaļo un Zemnieku savienība. Kritiķi, piemēram, bijusī labklājības ministre Ramona Petraviča, pauž bažas, ka likums var radīt izmaiņas ģimenes struktūrā, to skaitā veicinot surogātmāšu izmantošanu un paplašinot ģimenes definīciju. Diskusijās tiek apspriests, vai likuma ieviešana var novest pie viendzimuma laulību atzīšanas, pamatojoties uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) praksi. Tieslietu ministrijas pārstāvis norāda, ka iepriekšējie ECT spriedumi neuzliek pienākumu valstīm atzīt viendzimuma laulības, tomēr bijušais Valsts prezidents Egils Levits brīdina par iespējamu tiesiskā regulējuma izmaiņu nepieciešamību.
- 6) No 2022. gada 22. marta līdz 7. jūnijam tika pieņemti pieteikumi Aktīvo iedzīvotāju fonda (AIF) Stratēģisko projektu konkursam cilvēktiesību stiprināšanai Latvijā. Konkursa mērķis bija atbalstīt cilvēktiesību aktivitātes, veicinot ilgtermiņa pozitīvas pārmaiņas, tostarp palielinot cilvēktiesības atbalstošo iedzīvotāju skaitu, nodrošinot pakalpojumus diskriminācijas un cilvēktiesību pārkāpumu upuriem, un samazinot to iedzīvotāju skaitu, kuri nezina par pieejamo palīdzību. Konkursa kopējais finansējums bija 374 431 eiro, un katram projektam tika piešķirti 40 000 līdz 105 000 eiro. Projektu īstenošanas periods bija no 2022. gada 1.

septembra līdz 2024. gada 30. aprīlim. Pieteikumus varēja iesniegt tikai noteiktiem nosacījumiem atbilstošas reģistrētas biedrības vai nodibinājumi.

- 7) Aptauja par eidžismu, ko veica "Tele2" sadarbībā ar "Norstat", parādīja, ka gandrīz 40% Latvijas iedzīvotāju baidās no novecošanas, īpaši jaunieši vecumā no 18 līdz 29 gadiem. Aptaujātie norādīja, ka vairāk nekā puse jūtas jaunāki par savu faktisko vecumu, un viņiem modernās tehnoloģijas, socializēšanās, mācīšanās un veselīgs dzīvesveids palīdz justies jaunākiem. Latvijas Universitātes profesore Zanda Rubene uzsvēra, ka sabiedrībā pastāv stereotipiski priekšstati par vecumu, kas izraisa diskrimināciju un nepatiku pret novecošanu. Tāpat tika atklāts, ka gandrīz 15% iedzīvotāju ir slēpuši savu vecumu, lai izvairītos no diskriminācijas. Kampaņa vērš uzmanību uz eidžisma problēmu, aicinot apzināties vecuma diskriminācijas ietekmi un mainīt attieksmi pret cilvēka vecuma nozīmīgumu.
- 8) Latvijas Personāla vadīšanas asociācijas valdes priekšsēdētāja Eva Selga intervijā Latvijas Televīzijas raidījumā "Rīta Panorāma" atklāja, ka Latvijas darba tirgū pastāv vecuma diskriminācija, kas galvenokārt skar jauniešus bez darba pieredzes, un iedzīvotājus, kuri ir vecāki par 50 gadiem. Viņa uzsvēra, ka šāda diskriminācija rada bažas par darba zaudēšanu un kavē darba tirgus dinamiku, jo cilvēki baidās mainīt darbu vai saskarties ar ierobežojumiem, kas varētu ietekmēt viņu ienākumus. Materiālos tiek norādīts, ka pandēmijas laikā mainītie darba apstākļi, piemēram, attālinātais darbs, ir radījuši jaunas vadības prasmes un izaicinājumus, kas ietekmē organizāciju kultūru un attiecības, prasa jaunas vadības pieejas un lielāku elastību gan vadītājiem, gan darbiniekiem.
- 9) Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (LIZDA) aicināja augstākās izglītības pārstāvjus piedalīties piketā pie Saeimas ēkas 16. jūnijā, izceļot diskrimināciju attiecībā uz pedagogu atalgojumu. Arodbiedrība norādīja, ka valsts finansējums augstākajai izglītībai nav bijis pietiekams, lai nodrošinātu konkurētspējīgu atalgojumu, un kritizēja to, ka dažās valsts augstskolās pedagogu atalgojums bija bijis zemāks par minimālo algas līmeni, kas bija diskriminējoši. LIZDA uzsvēra, ka nepietiekamais finansējums radījis nevienlīdzību, jo profesori, asociētie profesori un docenti bija saņēmuši mēneša neto atalgojumu, kas bija zemāks par 1000 eiro, bet lektori - atalgojumu, kas zemāks par 500 eiro. Piketa laikā tika pieprasīta tikšanās ar Ministru prezidentu un citiem nozares pārstāvjiem, kā arī aktualizētas prasības par darba slodzes sabalansēšanu.

10) Desmito vietu pārskata periodā ieņem rakstu sērija, kas galvenokārt skar Krievijas iebrukumu Ukrainā. Tiek norādīts, ka tas ir izraisījis ievērojamu dezinformācijas izplatību un sabiedrības šķelšanos Eiropā. Tēmas ietvaros skatīti komentāri par to, ka Eiropā ir pieaugusi diskriminācija pret krieviem. Šis pieaugums saistīts ar uzskatu, ka visi krievi ir atbildīgi par Krievijas valdības rīcību, pat ja daudzi to neatbalsta. Tiek norādīts, ka šie aizspriedumi izraisa negatīvus izteikumus un diskriminējošu rīcību. Turklāt, neskatoties uz Eiropas vienotību pret Krieviju, dažas valstis, piemēram, Ungārija un Serbija, izvēlas saglabāt ciešas ekonomiskās saites ar Krieviju, kas atspoguļo pretrunas starp ģeopolitiskajām interesēm un ekonomiskajiem apsvērumiem. Šie faktori kopā rada sarežģītu situāciju, kurā Eiropas valstis cīnās ar iekšējām problēmām un pretrunām, kas saistītas ar Krievijas agresiju Ukrainā.

2.2. TOP 10 ziņas 2022. gada 2. pusgadā

- 1) 2022. gada otrā pusgada visbiežāk skatītais informācijas bloks bija saistīts ar eidžismu. Rakstu sērijā tika skatīta diskriminācija uz vecuma pamata un tās dažādās izpausmes sabiedrībā, darbā; iekļauti arī šīs tēmas pieminējumi likumos un to grozījumos. Tiek norādīts, ka darba tirgū tiek novērota vecuma diskriminācija, kas izpaužas gan darba pārrunās, gan darba vidē, piemēram, izvēloties starp diviem kandidātiem ar vienādām prasmēm un kvalifikāciju, priekšroka biežāk tiek dota cilvēkiem, kuri nav pārāk jauni vai pārāk veci, lai gan Darba likuma (DL) 32. panta 1. daļa norāda, ka diskriminācija attiecībā uz dzimumu vai vecumu ir aizliegta, un darba sludinājumos un intervijās nedrīkst tikt iekļautas prasības, kas nav objektīvi nepieciešamas. Saistībā ar augstāk aprakstīto problēmu tika rīkoti dažādi pasākumi un diskusijas par dažādu vecuma grupu iesaisti darba tirgū, piemēram, Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) rīkotā diskusija par tēmu "Vai Latvijā joprojām ir aktuāla diskriminācija uz vecuma pamata?".
- 2) Otra lielākā rakstu sērija ir saistīta ar krievu valodas nozīmi un sabiedrības pārstāvju viedokli par tās vietu Latvijā. Viens no informācijas blokiem ir saistīts ar Saeimas Juridiskās komisijas lēmumu virzīt izskatīšanai "Latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas statusa nodrošināšanas" likumprojektu. Tika norādīts, ka likumprojekts, kura mērķis ir stiprināt latviešu valodas lietojumu, izraisījis pretrunas ar esošajiem likumiem, piemēram, Valsts valodas likumu, un ietver ierobežojumus citu valodu lietošanai, tostarp krievu valodas izmantošanai sabiedriskajos pakalpojumos. Tika arī uzsvērts, ka šāda diskriminācija var skart cilvēkus, kuri nezina krievu valodu un tādējādi varētu būt ierobežoti darba tirgū vai piekļuvē

pakalpojumiem, kā arī varētu veicināt "de facto" divvalodības situāciju, kas tiek uzskatīta par tautas gribas pārkāpumu.

- 3) Latvijā gandrīz 20% iedzīvotāju uzskata, ka vīrieši ir labāki augstākā līmeņa vadītāji, neskatoties uz to, ka sievietes-vadītājas tiek novērtētas kā spēcīgākas darbinieku attiecību un izaugsmes veicināšanas ziņā, liecina kompānijas "Novatore" pētījums. Aptaujas dati norāda, ka, lai gan 93% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka dzimumu tiesībām jābūt vienlīdzīgām, sievietes joprojām saskaras ar dzimumu diskrimināciju, kas izpaužas zemākā atalgojumā un grūtībās darba meklējumos. Pētījums arī atklāj, ka uzņēmumi ar dzimumu dažādību vadībā ir inovatīvāki un pelnošāki, tomēr Latvijā tikai 20% no TOP 500 uzņēmumu vadītājiem ir sievietes, kas norāda uz nepietiekamu progresivitāti uzņēmumu vadībā un nepietiekamu dzimumu līdztiesību.
- 4) Sabiedrības integrācijas fonds un apvienība "Apeirons" īstenoja kampaņu "Sajūti. Sadzirdi. Saproti.", lai veicinātu izpratni un informētību par personu ar invaliditāti ikdienu un diskriminācijas problēmām, ar ko tās saskaras. Kampaņa, kuras laikā tika organizēti dažādi pasākumi, piemēram, "Pikselēšanas darbnīcas" un diskusijas ar darba devējiem, fokusējās uz diskriminācijas mazināšanu, tostarp attiecībā uz invaliditāti, vecumu un dzimumu. Dati rāda, ka Latvijā personas ar invaliditāti bieži sastopas ar diskrimināciju darba tirgū. Kampaņas mērķis ir uzlabot sabiedrības attieksmi, paaugstināt empātiju un stimulēt pozitīvas pārmaiņas, lai veicinātu iekļaušanu sabiedrībā un samazinātu nevienlīdzību.
- 5) Rakstu sērija, kas saistīta ar invaliditāti Latvijā, arī bija viena no TOP 10 ziņām 2022. gada otrā pusgada periodā. Tajā iekļauti raksti par personu ar invaliditāti iekļaušanu sabiedrībā un profesionālajā sfērā, kā arī šādām personām piemērotas vides pieejamības un apstākļu nodrošināšanu. Ar savu pieredzi dalījās dažādi sabiedrības pārstāvji, kuriem ir kāda no invaliditātes grupām. Piemēram, Annija Kļaviņa, kura ratiņkrēslā nonāca 18 gadu vecumā pēc avārijas, apgalvo, ka sabiedrības attieksme pret cilvēkiem ar kustību traucējumiem un infrastruktūra ir uzlabojusies, tomēr joprojām pastāv izaicinājumi. Tika minēts arī tas, ka stereotipi un aizspriedumi pret cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem vēl arvien pastāv. Ar mērķi sociāli integrēt cilvēkus ar pārvietošanās grūtībām un mazināt diskrimināciju tika īstenoti dažāda veida projekti, piemēram, "Jēkabpils balva 2022".
- 6) 2022. gada otrajā pusgadā Saeimas Sociālo un darba lietu komisijā tika izskatīts un atbalstīts Veselības ministrijas priekšlikums par atteikšanos no "divu grozu" veselības apdrošināšanas

sistēmas, kas šobrīd nosaka atšķirīgus veselības aprūpes apmērus dažādām iedzīvotāju grupām. Veselības ministrija norādīja, ka šāda sistēma diskriminē ievērojamu skaitu iedzīvotāju, ierobežojot viņu piekļuvi valsts finansētai veselības aprūpei. Turklāt tika ierosināts, ka turpmāk valsts apmaksātie veselības aprūpes pakalpojumi tiks nodrošināti tikai Latvijā deklarētajiem iedzīvotājiem un noteiktām grupām, piemēram, bērniem un bēgļiem, bet neatliekamā medicīniskā palīdzība būs pieejama visiem.

- 7) Latvijā tika veikts pētījums par cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību, īpaši pievēršot uzmanību diskriminācijai pret cilvēkiem ar redzes traucējumiem. Stereotipu un neziņas dēļ viņu potenciāls darba tirgū bieži netiek izmantots. Latvijas Neredzīgo biedrība un apvienība "Apeirons" bija iesaistījušās izglītošanā un atbalsta sniegšanā, lai mazinātu šīs barjeras, tostarp organizējot masieru apmācības un darba devēju mācības par iekļaušanu. Kampanjas "Izstāstīt saliedētību" ietvaros tika uzsvērtā nepieciešamība veicināt sabiedrības izpratni par šo jautājumu, lai mazinātu diskrimināciju un nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi darba tirgum.
- 8) Imunizācijas valsts padomes (IVP) priekšsēdētāja Dace Zavadska ierosinājusi, ka neizmantotās vakcīnu devas pret cilvēka papilomas vīrusu (CPV) vajadzētu ļaut izmantot arī zēnu vakcinācijai līdz 17 gadu vecumam. 2022. gadā lielākā daļa vakcīnu devas tika izlietotas meiteņu vakcinācijai, bet zēniem tika piešķirts ievērojami mazāks skaits devu. Saskaņā ar Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) datiem, meiteņu vakcinācija bija daudz aktīvāka nekā zēniem, un šī atšķirība ir saistīta arī ar finansējuma piešķiršanu, jo zēnu vakcinācijai bija pieejams ierobežots finansējums. IVP uzsvērusi, ka situācija ir diskriminējoša, jo abi dzimumi ir pakļauti līdzīgiem riskiem saslimt ar CPV izraisītām slimībām. Tiek aicināts pārskatīt vakcīnu izlietojumu un nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi visiem bērniem.
- 9) Devītā 2022. gada otrā pusgada TOP 10 ziņa ir saistīta ar LGBT+ kopienu un tās pārstāvjiem. Attiecīgajā tēmā tika iekļauti raksti, kuros tiek apspriesta LGBT+ kopienas piederība un iekļaušana sabiedrībā. Vairākos rakstos tika minēts, ka Latvijā LGBT+ kopiena joprojām saskaras ar aizspriedumiem un diskrimināciju. Tika atzīmēts, ka diskriminācija un nesapratne bieži izpaužas ģimenē, un tas rada ilgstošu emocionālu spiedienu cilvēkiem no LGBT+ kopienas. Turklāt, pētījuma ceļā tika atklāts, ka 87% LGBTQ pārstāvju Latvijā pēdējo divu nedēļu laikā izjutuši depresiju, bet 38% izjūt depresiju lielāko daļu laika. Norādīts, ka galvenie

diskriminācijas iemesli ir politiķu negatīvā attieksme un atbalsta trūkums, pārmaiņas būtu iespējams panākt, palielinot LGBTQ kopienas redzamību un iesaisti ikdienas dzīvē.

10) Jakovs Pliners 14. jūlijā izstājās no Latvijas Krievu savienības (LKS), skaidrojot savu lēmumu ar neapmierinātību par partijas vadību un tās nespēju risināt problēmas. Viņš norādīja, ka ir jutis diskrimināciju vecuma dēļ, kas īpaši izpaudās, kad viņu neiekļāva 14. Saeimas vēlēšanu sarakstā, neskatoties uz viņa politisko pieredzi.

2.3. TOP 10 ziņas 2023. gada 1. pusgadā

- 1) Arī 2023. gada 1. pusgadā aktuāla bija informācija par CPV vakcīnām. IVP priekšsēdētāja Dace Zavadska ierosinājusi, ka neizmantotās vakcīnu devas pret cilvēka papilomas vīrusu vajadzētu ļaut izmantot arī zēnu vakcinācijai līdz 17 gadu vecumam. 2022. gadā lielākā daļa vakcīnu devas tika izlietotas meiteņu vakcinācijai, bet zēniem tika piešķirts ievērojami mazāks skaits devu. Saskaņā ar SPKC datiem, meiteņu vakcinācija bija daudz aktīvāka nekā zēniem, un šī atšķirība ir saistīta arī ar finansējuma piešķiršanu, jo zēnu vakcinācijai bija pieejams ierobežots finansējums. IVP uzsvērusi, ka šāda situācija ir diskriminējoša, jo abi dzimumi ir pakļauti līdzīgiem riskiem saslimt ar CPV izraisītām slimībām. Tiek aicināts pārskatīt vakcīnu izlietojumu un nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi visiem bērniem.
- 2) LGBTQ karoga izkāršana pie Rīgas domes radīja plašu diskusiju, kuras laikā tika norādīts, ka partija "Gods kalpot Rīgai" (GKR) pieprasījusi no Rīgas domes ēkas nekavējoties noņemt LGBTQ karogu, jo tā izkāršana tika uzskatīta par neatbilstošu normatīviem un nesaskaņotu ar Rīgas domes lēmumiem. GKR uzsvēra, ka šāda rīcība bija diskriminējoša, valsts un pilsētas godu graužoša, jo tā netika vienprātīgi atbalstīta sabiedrībā. Savukārt bijušais Rīgas mērs Mārtiņš Staķis paziņoja, ka LGBTQ karoga izkāršana bija viņa lēmums, lai solidarizētos ar cilvēktiesību atbalstītājiem, un norādīja, ka karogs netiks noņemts. Tika norādīts, ka "Riga Pride" gājienā piedalīsies tūkstošiem cilvēku, lai iestātos par līdztiesību un Civilās savienības likuma pieņemšanu, tādējādi vēršot uzmanību uz tiesiskās vides trūkumiem, kas kavē iekļaujošu sabiedrību un rada zaudējumus Latvijas ekonomikai.
- 3) Diskusijas par valodas prasībām darba tirgū Latvijā atklāj būtiskas problēmas saistībā ar latviešu valodas diskrimināciju un šādas diskriminācijas ietekmi uz darba tirgus vienlīdzību. Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā izraisītās nacionālās pašapziņas stiprināšanās tiek uzsvērta nepieciešamība pieņemt likumus, kas novērstu latviešu diskrimināciju darba vidē, kur bieži tiek pieprasītas krievu valodas zināšanas. Lai veicinātu jauniešu konkurētspēju un mazinātu

atkarību no krievu valodas, tiek piedāvāts izveidot stipendiju programmu ES valodu un STEM priekšmetu apguvei. Vienlaikus tiek izstrādātas iniciatīvas latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas statusa stiprināšanai, cenšoties izbeigt pastāvošo "de facto" divvalodību. "Jaunās Vienotības" Saeimas frakcijas deputāti vērsušies pie tiesībsarga, aicinot iesaistīties krieviski nerunājošo darba ņēmēju diskriminācijas pārtraukšanā.

- 4) Arī 2023. gada 1. pusgadā viena no biežāk skatītajām tēmām bija saistīta ar eidžismu. Rakstu sērijā tika skatīta diskriminācija uz vecuma pamata un tās dažādās izpausmes sabiedrībā, darbā; iekļauti arī šīs tēmas pieminējumi likumos un to grozījumos. To skaitā - atsauces uz to, ka darba tirgū tiek novērota vecuma diskriminācija, kas izpaužas gan darba pārrunās, gan darba vidē, piemēram, izvēloties starp diviem kandidātiem ar vienādām prasmēm un kvalifikāciju, priekšroka biežāk tiek dota cilvēkiem, kuri nav pārāk jauni vai pārāk veci, lai gan DL 32. panta 1. daļa norāda, ka diskriminācija attiecībā uz dzimumu vai vecumu ir aizliegta, un darba sludinājumos un intervijās nedrīkst tikt iekļautas prasības, kas nav objektīvi nepieciešamas. Saistībā ar šo problēmu tika veiktas dažādas aptaujas, piemēram, IT uzņēmums "Tietoevry" sadarbībā ar tirgus izpētes uzņēmumu "Norstat", aptaujājot 1 008 Latvijas iedzīvotājus vecumā no 18 līdz 74 gadiem secināja, ka 10% respondentu norādīja uz rasisma un diskriminācijas pret cilvēkiem ar invaliditāti izplatību darba tirgū, bet citas diskriminācijas formas, piemēram, diskriminācija pēc sociālā statusa un vecuma, arī tika minētas kā būtiskas problēmas.
- 5) Viena no 2023. gada pirmā pusgada rakstu sērijām ir saistīta ar Stambulas konvencijas tēmas izskatīšanu. Rakstos tika minēta Stambulas konvencija, tās ietekme uz sadzīvi, sabiedrības dzīvi un citām saistošām tēmām. Kā piemērs kalpo raksts par Jēkabpilī notikušo sievietes slepkavību, tika minēts, ka Latvijas Senioru kopienu apvienība uzsvēra Stambulas konvencijas ieviešanas nepieciešamību, norādot uz plaši izplatīto vardarbību ģimenēs un nepieciešamību uzlabot aizsardzību. Šī konvencija, kura vēl nav ratificēta, ir kritizēta par iespējamu apdraudējumu Latvijas konstitucionālajai identitātei, bet Satversmes tiesa ir apliecinājusi, ka tā koncentrējas uz vardarbības izskaušanu pret sievietēm un neveicina nevienlīdzību vai ideoloģijas uzspiešanu. Vēstīts, ka vardarbība pret sievietēm Latvijā tiek novērota biežāk nekā vidēji Eiropas Savienībā, un ir nepieciešama efektīvāka institucionālā sadarbība, lai nodrošinātu palīdzību un aizsardzību upuriem.

- 6) Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) ziņotāji secinājuši, ka pāreja uz mācībām latviešu valodā, ierobežojot izglītības iespējas mazākumtautību valodās, ir pretrunā ar cilvēktiesību standartiem un var veicināt diskrimināciju, ziņo mediji. ANO augstākā cilvēktiesību komisāra biroja tīmekļvietnē norādīts, ka Latvijā pieņemti likuma grozījumi, kas līdz 2025. gadam noteiks pilnīgu pāreju uz mācībām valsts valodā visos izglītības posmos, tostarp bilingvālajās skolās. Grozījumi tiek kritizēti par to, ka tie būtiski ierobežo izglītības iespējas mazākumtautību valodās un neatbilst starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem, tostarp diskriminācijas aizliegumam un ANO Bērnu tiesību konvencijai. Daļa ekspertu uzsver, ka pirms grozījumu pieņemšanas nav notikusi efektīva minoritāšu līdzdalība, un Latvijas valdībai ir jāprecizē ierobežojumi izglītībai mazākumtautību valodās, lai ievērotu valsts mazākumtautību kopienu valodas tiesības.
- 7) Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs nosodījis Starptautiskās olimpiskās komitejas (SOK) ieteikumu ļaut Krievijas un Baltkrievijas sportistiem piedalīties Olimpiskajās spēlēs Parīzē, norādot, ka šāds lēmums ir amorāls. SOK ir aicinājusi apsvērt to, kā šie sportisti varētu atgriezties sacensībās, tomēr Rinkēvičs uzskata, ka šāda vēlme ir neētiska, jo Ukrainā turpinās karš. SOK priekšlikums paredz, ka sportisti varētu piedalīties tikai kā neitrāli dalībnieki, nesniedzot atbalstu savām valstīm un ievērojot Olimpisko hartu. Latvijas Olimpiskā komiteja, līdzīgi kā pārējās Baltijas un Skandināvijas komitejas, ir pret Krievijas un Baltkrievijas sportistu piedalīšanos sacensībās, uzskatot to par neatbilstošu un pretrunā ar starptautiskajiem principiem.
- 8) Šis informācijas bloks iekļauj rakstus, kuros tika pieminēts Latvijas Republikas Satversmes 91. pants, kas saistīts ar cilvēka pamattiesībām un vienlīdzības principu. Tēmā ietverti raksti, kas skar vienlīdzības tēmu un iedzīvotāju pamattiesību neaizskaršanu. Piemērs ir raksts, kas fokusējas uz Satversmes tiesas lietu par normām, kas nosaka būves īpašniekiem likumiskas zemes lietošanas tiesības un to maksu. Tiek apgalvots, ka ierobežojumi privātiem zemes īpašniekiem stājas spēkā ātrāk nekā attiecībā uz publiskiem zemes īpašniekiem, radot nelikumīgu diskrimināciju. Tādējādi tiek apšaubīta šādu normu atbilstība Satversmes 91. pantam, kas garantē cilvēku vienlīdzību likuma priekšā.
- 9) Politiskā partija "Kopā Latvijai" tika reģistrēta 2. aprīlī, tās dibinātājs ir bijušais Saeimas priekšsēdētājs Andrejs Klementjevs. Partiju izveidoja 217 Rēzeknes iedzīvotāji, tās priekšsēdētājs ir no "Saskaņas" izslēgtais Rēzeknes mērs Aleksandrs Bartaševičs. Viņš

norādīja, ka partijas galvenais mērķis ir veidot vienotu politisko nāciju bez diskriminācijas pēc nacionālā, sociālā vai reliģiskā pamata, kā arī izveidot efektīvu valsts ekonomikas modeli, stabilu nodokļu sistēmu un pievilcīgu investīciju klimatu.

- 10) Līdzīgi kā 2022. gada otrajā pusgadā, arī 2023. gada pirmajā pusgadā viena no TOP 10 ziņām ir saistīta ar invaliditātes tēmu Latvijā. Tajā iekļauti raksti par personu ar invaliditāti iekļaušanu sabiedrībā, kā arī šādām personām piemērotas vides pieejamības un apstākļu nodrošināšanu. Piemēram, apvienības "Apeirons" projekta "Universālais dizains cilvēktiesību ievērošanā" ietvaros tika organizēta radošā darbnīca, kuras mērķis bija noskaidrot, vai cilvēki ar invaliditāti, viņu vecāki un NVO pārstāvji ir informēti par savu tiesību aizstāvību un vai viņi ir kādreiz vērsušies tiesā. Tostarp tika arī veikts pētījums par tiesnešu un tiesu darbinieku zināšanām par cilvēkiem ar invaliditāti. Rezultāti parādīja, ka lielākajai daļai tiesu darbinieku nav pietiekamas zināšanas par dažādiem invaliditātes veidiem. Pētījuma secinājumi un dati tiks izmantoti, lai izstrādātu "Tiesas standartu", kas sniegs vadlīnijas un mācību programmas, lai uzlabotu tiesnešu un tiesu darbinieku kompetenci.

2.4. TOP 10 ziņas 2023. gada 2. pusgadā

- 1) Stambulas konvencija, kas ir pasaulē pirmā visaptverošā vienošanās par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu, Latvijā ir atzīta par būtisku, taču Saeima vēl nav to ratificējusi, lai gan konvencija tika parakstīta 2016. gadā. Konvencija sniedz juridisko pamatu un praktiskus rīkus vardarbības novēršanai, uzsverot izglītības nozīmi un sociālo dzimumu stereotipu ietekmi uz vardarbību. Tiek norādīts, ka konvencija neievieš jaunus dzimumus vai ģimenes struktūras, bet vērš uzmanību uz vardarbības izskaušanu, kas ir balstīta dzimumu stereotipos. Tiek īpaši uzsvērts, ka konvencijā ietvertais termins "sociālais dzimums" netiks izmantots, lai mainītu Latvijas Satversmē noteiktās normas.
- 2) Saeima konceptuāli atbalstījusi grozījumus Darba likumā, kas paredz stiprināt valsts valodas lietojumu darba tirgū. Ar šiem grozījumiem tiks aizsargātas darbinieku tiesības izmantot valsts valodu darba pienākumu veikšanas laikā un aizlieds diskriminēt darbiniekus ar nepamatotām prasībām pēc krievu valodas zināšanām. Likums paredz, ka krievu valodas zināšanas nevarēs prasīt ne sludinājumos, ne darba intervijās, ne darba līgumos, izņemot specifiskas profesijas, ko noteiks likumdevējs. Likumprojekts ir vērsts uz to, lai ierobežotu svešvalodas - krievu valodas - pieprasījumu darba tirgū, ņemot vērā Krievijas politisko ietekmi un tās atzīšanu par

terorismu atbalstošu valsti. Tāpat izskanēja ieteikums paplašināt likumu, iekļaujot arī citas trešo valstu valodas, kuras nav saistītas ar Latvijas dalību starptautiskajās organizācijās.

- 3) Līdzīgi kā 2023. gada pirmajā pusgadā, arī 2023. gada otrajā pusgadā rakstu sērija, kas ir vērsta pret Stambulas konvenciju ir bijusi ļoti aktuāla. Būtisks un neparasts piemērs Stambulas konvencijas pieminējumam ir Latvijas kristīgo konfesiju vadītāju vēstule Valsts prezidentam, Ministru prezidentam un Saeimas priekšsēdētājam. Vēstulē tika norādīts, ka Stambulas konvencija, kura tiek apspriesta kā iespēja vardarbības mazināšanai, nenodrošina konkrētus soļus, kas jau netiktu paredzēti Latvijas likumos, un varētu pat veicināt vardarbību, iznīcinot tradicionālos ģimenes priekšstatus. Minēts, ka konvencija neiekļauj svarīgākos vardarbības cēloņus, piemēram, alkoholu un narkotikas, bet kritizē tradicionālas vērtības, tādējādi raisot intensīvas diskusijas jau vairākus gadus.
- 4) Raidījuma "Spried ar Delfi" ietvaros tika diskutēts par aktuālajām un gaidāmajām tendencēm ekonomikā un finanšu tirgos, īpaši koncentrējoties uz diskriminācijas jautājumiem. Tiek uzsvērts, ka dzimums, vecums, invaliditāte, etniskā piederība, seksuālā orientācija un reliģiskā pārliecība var kļūt par diskriminācijas iemesliem. Tādējādi tika secināts, ka ir īpaši svarīgi veidot iekļaujošu un tolerantu sabiedrību, kas ne tikai samazina iespējas, ka cilvēki var tikt pakļauti nevienlīdzīgai attieksmei, bet arī ievērojami uzlabo dzīves kvalitāti tiem, kuri ir pakļauti diskriminācijas riskam.
- 5) Piektā TOP ziņa saistīta ar diskrimināciju uz vecuma pamata un tās dažādajām izpausmes sabiedrībā, darba vidē; iekļauti arī šīs tēmas pieminējumi likumos un to grozījumos. Norādīts, ka darba tirgū tiek novērota vecuma diskriminācija, kas izpaužas gan darba pārrunās, gan darba vidē, piemēram, izvēloties starp diviem kandidātiem ar vienādām prasmēm un kvalifikāciju, priekšroka biežāk tiek dota cilvēkiem, kuri nav pārāk jauni vai pārāk veci. Tāpat arī šī perioda laikā tika aktīvi apspriesta mūžizglītības tēma. Par to diskutēja Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) direktore Evita Simsone, uzsverot, ka apkarot eidzismu ir grūti, jo jaunāki cilvēki bieži ir konkurētspējīgāki savu tehnoloģiju zināšanu dēļ, savukārt vecākiem cilvēkiem var būt problēmas pielāgoties tehnoloģiju izmaiņām.
- 6) SIA "TV Rain" ("Doždj") pieteikums, kurā lūgts atcelt Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (NEPLP) lēmumu par apraides atļaujas anulēšanu, Administratīvajā rajona tiesā tika noraidīts. Tiesa norādījusi, ka lēmuma pamatā ir aicinājums atbalstīt Krievijas bruņotos spēkus un neprecīza Krimas kā Krievijas teritorijas attēlošana. Šie pārkāpumi tika

uzskatīti par apdraudējumu Latvijas drošībai un sabiedriskajai kārtībai, ņemot vērā Krievijas agresīvo rīcību. "Doždj" uzskatīja lēmumu par diskriminējošu un nesamērīgu, apgalvojot, ka NEPLP nepareizi interpretējusi likuma prasības. Vērtējumā par to, vai pārkāpums ir būtisks un tā dēļ anulējama licence, tiesa ņēma vērā, ka pret pieteicēju ir ierosinātas citas administratīvā pārkāpuma lietas. Proti, lieta par latviešu valodas celiņa nenodrošināšanu, par ko vēl norit tiesvedība.

- 7) Viena no šī perioda TOP ziņām ir saistīta ar ECT spriedumu lietās "Džibuti un citi pret Latviju" un "Valiullina un citi pret Latviju". ECT nav konstatējusi cilvēktiesību pārkāpumu attiecībā uz Latvijas īstenoto pāreju uz mācībām valsts valodā. Lietā "Valiullina un citi pret Latviju" sūdzības iesniedzēji pauda bažas par 2018. gada izglītības reformas rezultātā samazināto mācību laiku krievu valodā. ECT konstatēja, ka Latvijas valdības veiktie pasākumi valsts valodas lietojuma palielināšanai skolās bija samērīgi un nepieciešami, lai nodrošinātu vienotību izglītības sistēmā un pietiekamu latviešu valodas zināšanu līmeni. Savukārt lietā "Džibuti un citi pret Latviju" tika atzīts, ka privātās skolās īstenotās izmaiņas arī ir samērīgas un nodrošina līdzsvaru starp valsts valodas veicināšanu un mazākumtautību tiesībām saglabāt savu kultūru.
- 8) Krievijas pilsonim, kurš 2022. gada oktobrī ieceļoja Latvijā un lūdza patvērumu saistībā ar diskrimināciju viņa seksuālās orientācijas dēļ, Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde (PMLP) februārī atteica piešķirt bēgļa un alternatīvo statusu. PMLP norādīja, ka nav pietiekamu pierādījumu, lai uzskatītu, ka Krievijas valsts iestādes vērsas pret pilsoņiem tikai pamatojoties uz viņu seksuālo orientāciju. Vīrietis apstrīdēja šo lēmumu, norādot uz plašu homofobiju Krievijā un personīgām grūtībām, piemēram, diskrimināciju, kas ierobežoja viņa iespējas izpausties radošajā sfērā un atrast mājokli. Vēlāk tiesa atzina, ka Krievijā vīrietim pastāv smagi kaitējuma draudi un ka viņa gadījumā pastāv reālas briesmas, ja viņš būtu spiests atgriezties, tādēļ tiesa lēma par alternatīvā statusa piešķiršanu; šis spriedums kļuva galīgs un nepārsūdzams.
- 9) Nacionālās apvienības (NA) Saeimas frakcija iesniegusi grozījumus Darba likumā, ar kuriem bija paredzēts atļaut krievu valodas prasmes pieprasīt tikai noteiktās profesijās, piemēram, universitāšu akadēmiskajam personālam, arhīvistiem un žurnālistiem. Tāpat tika ierosināts aizliegt jautājumus par svešvalodām darba intervijās, ja tās nebija norādītas darba sludinājumā, lai novērstu lingvistisku diskrimināciju. Neskatoties uz pašreizējām likuma

prasībām, kas ierobežo konkrētas svešvalodas prasīšanu bez pamatojuma, darba meklētāji bieži sastopas ar diskrimināciju, jo krievu valodas zināšanas tiek prasītas arī situācijās, ja tās nav nepieciešamas darba pienākumu veikšanai. NA norādīja, ka šāda prakse veicina diskrimināciju un kavē jaunu darbinieku atrašanu.

- 10) 2023. gada 28. novembrī Rīgas pilsētas tiesā tika pasludināts spriedums par diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu, atzīstot automazgātavas īpašnieku par atbildīgu par morālā kaitējuma kompensāciju Ukrainas pilsoni, kurai tika atteikts pakalpojums, pamatojoties uz viņas nacionalitāti. Prasītājam, kura bija ieradusies no Ukrainas, lai pēc ceļojuma nomazgātu automašīnu, tika atteikta pakalpojuma sniegšana automazgātavā, kad tika pamanīts, ka automašīnai ir Ukrainas reģistrācijas numuri. Šāda diskriminācija tika atzīta par prettiesisku, jo tika pārkāpts Satversmes un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas noteikums par vienlīdzīgu attieksmi un aizliegumu diskriminēt pēc etniskās piederības. Tiesa, izskatījusi lietas pierādījumus un liecības, atzina, ka diskriminācijas fakts ir pierādīts un morālā kaitējuma kompensācija 1000 eiro apmērā prasītājam ir taisnīga un samērīga.

2.5. TOP 10 ziņas 2024. gada 1. pusgadā

- 1) Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (JVLMA) 2024. gada 9. martā vērsās Valsts policijā, reaģējot uz raidījumā "Kultūršoks" izskanējušo informāciju par pasniedzēju seksuālu uzmākšanos studentēm. JVLMA rektors Guntars Prānis uzsvēra, ka akadēmija kategoriski iestājas pret jebkādu neētisku rīcību, diskrimināciju un seksuālu varmācību, un apstiprināja, ka tiks veikta pilna izmeklēšana, sadarbojoties ar tiesībsargājošām institūcijām. Visi cietušie tika aicināti vērsties ar iesniegumiem attiecīgajās institūcijās, lai nodrošinātu nepieciešamo aizsardzību. "Kultūršoks" iegūtās septiņu studenšu liecības liecina par sistemātisku uzmākšanos, un šīs liecības tiks iesniegtas Tiesībsarga birojā, ziņots medijos. Valsts policijā pagaidām nav saņemti iesniegumi par šādiem nodarījumiem, Kultūras ministrija aicina seksuālu uzmākšanos piedzīvojušās studentes iesniegt trauksmes ziņotāja pieteikumus.
- 2) Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir pasludinājusi spriedumu lietā "D. pret Latviju", secinot, ka ir pieļauts Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 3. pantā (spīdzināšanas un necilvēcīgas apiešanās aizliegums) garantēto tiesību pārkāpums. Tiesa atzinusi, ka Latvijas ieslodzījuma vietās pastāvēja neformāla hierarhija, kas radīja nelabvēlīgus apstākļus iesniedzējam, kurš tika klasificēts kā "zemākās kastas" loceklis. Lai gan iesniedzējs nebija pakļauts tiešai vardarbībai, fakts, ka viņam bija jāpakļaujas šai

hierarhijai un jācieš no tās, tika uzskatīts par pietiekamu, lai pierādītu šīs konvencijas 3. panta pārkāpumu. Tiesa uzsvēra, ka Latvijas valsts iestādēm bija jāveic pasākumi, lai novērstu šādu sistēmisku problēmu, un norādīja, ka valstij jāveic reformas, lai novērstu līdzīgas situācijas nākotnē.

- 3) Diskusijas par valodas prasībām darba tirgū Latvijā atklāj būtiskas problēmas saistībā ar latviešu valodas diskrimināciju un šādas diskriminācijas ietekmi uz darba tirgus vienlīdzību. Latvijas Valodas aģentūra ir veikusi pētījumu, kurā secināts, ka 55% jauniešu Latvijā tiek negatīvi ietekmēti, ja viņi neprot krievu valodu - šīs valodas nepārzināšana samazina viņu iespējas iegūt darbu. Pētījumā atklāts, ka darba sludinājumos Rīgā bieži tiek prasītas vai norādītas kā vēlamas krievu valodas zināšanas, kas tiek uzskatīts par diskriminējošu un aizskarošu attieksmi pret tiem, kuri šo valodu neprot. Šīs prasības tiek kritizētas kā diskriminējošas un pretrunā ar konstitūcijas 91. pantu, kas aizliedz diskrimināciju. Statistika par bezdarbu liecina par sistemātisku latviešu jauniešu izslēgšanu no darba tirgus, kas ir īpaši izteikta Rīgā, un prasa steidzamus valdības pasākumus šīs problēmas risināšanai, ziņo mediji.
- 4) Latvijas Preses izdevēju asociācija (LPIA) izteikusi bažas par VAS "Latvijas Pasts" veiktajām pārmaiņām, kuras paredz būtisku pasta nodaļu skaita samazināšanu visā valstī no apmēram 600 nodaļām 2010. gadā līdz 71 šobrīd. Izdevēji uzskata, ka šāda stratēģija, kuras galvenais mērķis ir peļņas gūšana, novedusi pie valsts mazāk apdzīvoto vietu iedzīvotāju, īpaši - sociāli neaizsargātu grupu un gadus vecāku cilvēku - diskriminācijas, jo šādām personām tikusi ierobežota piekļuve informatīvajai telpai un daudziem pakalpojumiem. LPIA aicinājusi valdību un politiskās partijas rūpīgāk izskatīt šo jautājumu un iekļaut sociālās funkcijas nodrošināšanu VAS "Latvijas Pasts" pamatdokumentos, lai garantētu vienlīdzīgu informācijas piegādi un pakalpojumu pieejamību visā valsts teritorijā.
- 5) Latvijas Reto slimību alianses pētījums par cilvēktiesību ievērošanu personām ar retām slimībām 2023. - 2024. gadā atklāja būtisku diskrimināciju, ar kādu šīs personas saskaras darba vietā un izglītības iestādēs. Pētījumā tika konstatēts, ka cilvēkiem ar smagiem funkcionāliem un intelektuālās attīstības traucējumiem tiek atteikta daļa sociālo pakalpojumu un speciālās mācību iestādes, kas liecina par diskrimināciju pakalpojumu pieejamības ziņā. Tāpat tika atzīts, ka augstākajās mācību iestādēs cilvēkiem ar smagu invaliditāti ir problēmas ar vides pieejamību un apkārtējo attieksmi. Pētījums arī norādīja uz

informācijas trūkumu par retajām slimībām un nepieciešamību pēc vienotas informācijas platformas. Projekts "Veselība - mūsu cilvēktiesības" tiek īstenots ar Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas grantu programmas atbalstu, lai veicinātu izpratni par veselību kā cilvēktiesību aspektu un nodrošinātu vienlīdzīgu pieeju veselības pakalpojumiem personām ar retām slimībām.

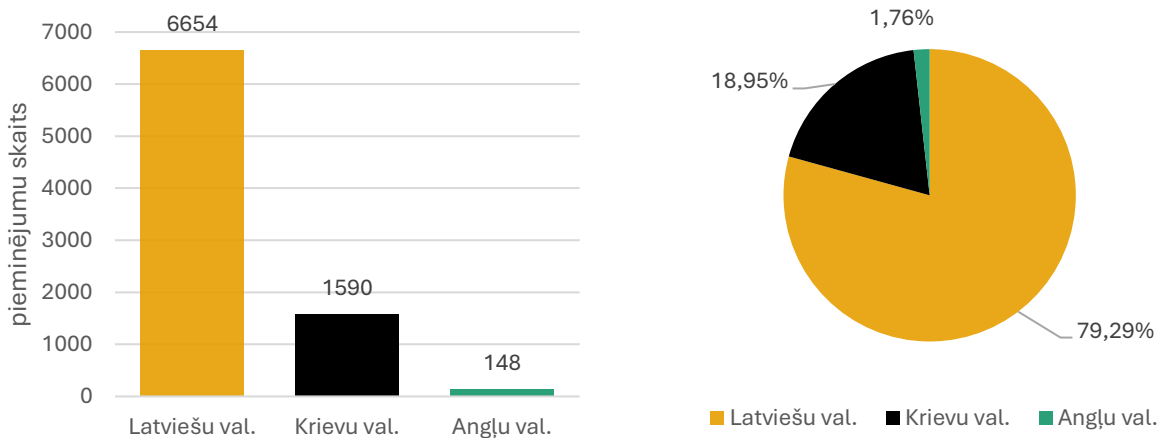
- 6) 2024. gada marta beigās bija iznākusi pirmā iekļaujošas komunikācijas rokasgrāmata latviešu valodā, kuru sagatavojusi valodniece Aiga Veckalne. Ceļvedī ir apkopoti svarīgākie ieteikumi par cieņpilnu valodu, tostarp definēta iekļaujošas komunikācijas būtība un sniegti padomi par aizspriedumiem un stereotipiem, no kuriem jāizvairās, piemēram, attiecībā uz vecumu, invaliditāti un etnisko piederību. Izmantojot iekļaujošu valodu, var mazināt diskrimināciju un veicināt vienlīdzību, radot vidi, kurā ikviens jūtas respektēts un iekļauts.
- 7) Administratīvā rajona tiesa 2024. gada aprīļa beigās, atzīstot Ganas pilsoņa pieteikumu par patvērumu Latvijā, bija uzdevusi valstij sniegt aizsardzību, lai gan PMLP sākotnēji atteica bēgļa un alternatīvā statusa piešķiršanu. Tiesa atzinusi, ka homoseksuālais vīrietis no Ganas ir ticis diskriminēts un vajāts savas seksuālās orientācijas dēļ, un Ganas valsts nevar nodrošināt viņa aizsardzību pret iespējamo vajāšanu. Tiesa norādījusi, ka PMLP lēmums bijis virspusējs un nepamatoti apšaubījis pieteicēja teikto, kas balstīts uz objektīviem pierādījumiem par bīstamo situāciju Ganas LGBT+ kopienai. Tas ir jau otrs gadījums pēdējo gadu laikā, kad tiesa ir lēmusi pretēji PMLP lēmumam un piešķīrusi patvērumu homoseksuālai personai no citas valsts.
- 8) 2024. gada 2. aprīlī izdotie Ministru kabineta noteikumi Nr. 212 nosaka Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021. - 2027. gadam 4.3.4. specifiskā atbalsta mērķa "Skmēt aktīvu iekļaušanu, lai veicinātu vienlīdzīgas iespējas, nediskriminēšanu un aktīvu līdzdalību" īstenošanas kārtību. Šī pasākuma mērķis ir atbalstīt diskriminācijas riskam pakļautas personas, lai mazinātu sociālās atstumtības un diskriminācijas riskus, veicinātu iekļaušanos sabiedrībā un uzlabotu nodarbināmību. Pasākuma ietvaros paredzēti dažādi atbalsta pasākumi, piemēram, konferences un darbnīcas, kā arī nodrošināts finansējums 5 582 000 eiro apmērā, ko veido Eiropas Sociālā fonda Plus un valsts budžeta līdzfinansējums. Finansējums tiks izmantots, lai īstenotu tādām mērķa grupām paredzētus pasākumus, kuras pakļautas diskriminācijai attiecībā uz invaliditāti, vecumu, dzimumu, etnisko piederību, reliģiju vai seksuālo orientāciju.

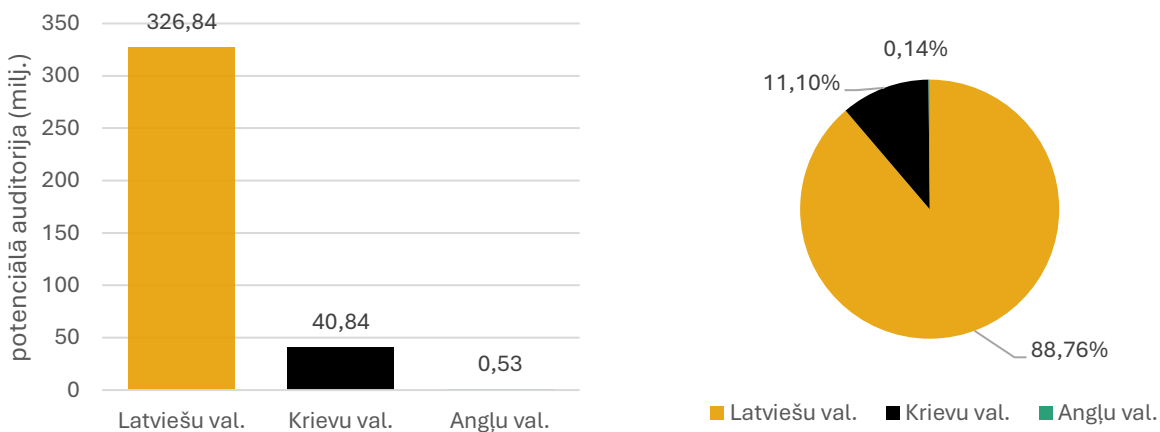
- 9) No 2024. gada 1. marta Latvijā stājās spēkā Stambulas konvencija, kas ir Eiropas Padomes līgums par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu. Tika uzsvērts, ka konvencija vērš uzmanību diskriminācijas jautājumiem saistībā ar vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē, un paredz saskaņotas politikas izstrādi, starpinstitucionālo sadarbību un sabiedrības izglītošanu. Latvijā konvencijas ieviešanā tika nodrošināta Satversmē ietvertu vērtību piemērošana, kā arī sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām un speciālistiem.
- 10) Latvijā ir uzsākta parakstu vākšana par Starptautiskās vīriešu dienas ieviešanu, kas tiktu svinēta 19. novembrī. Iniciatīvas mērķis ir pievērst uzmanību vīriešu dzimuma diskriminācijai un dzimumu nevienlīdzības jautājumiem, kā arī izcelt vīriešu pozitīvo ietekmi uz ģimeni un sabiedrību. Starptautiskās vīriešu dienas ieviešana Latvijā varētu palīdzēt fokusēties uz vīriešu tiesību problēmām un to diskrimināciju veselības, izglītības un citās jomās, kā arī popularizēt vīriešu sasniegumus. Tiek norādīts, ka šī diena nav tiešs Starptautiskās sievietes dienas analogs, bet gan iespēja uzsvērt vīriešu problēmas un pozitīvo lomu sabiedrībā.

3. Publicitāte dažādu valodu medijos

3.1. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitāte dažādu valodu medijos pēc pieminējumu skaita

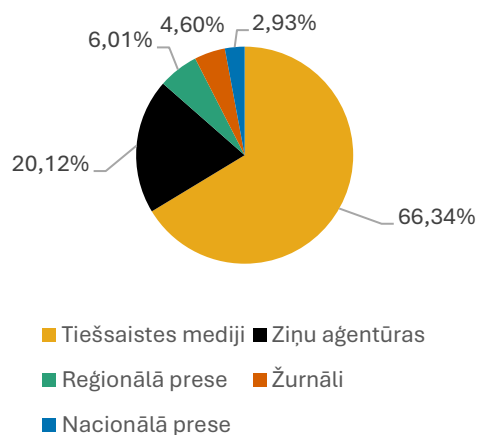
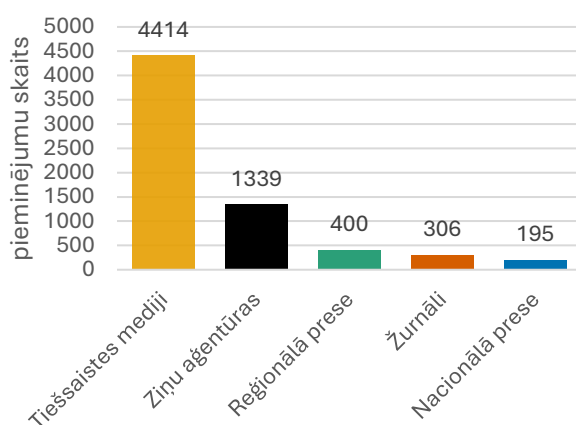

3.2. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitāte dažādu valodu medijos pēc potenciāli sasniegtās auditorijas

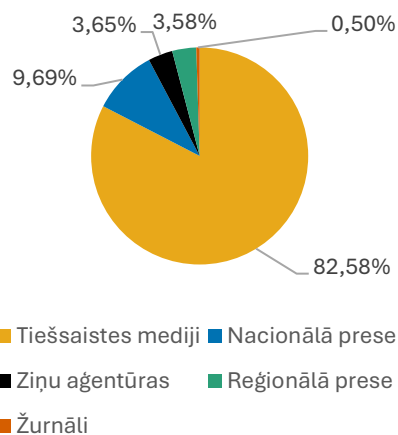
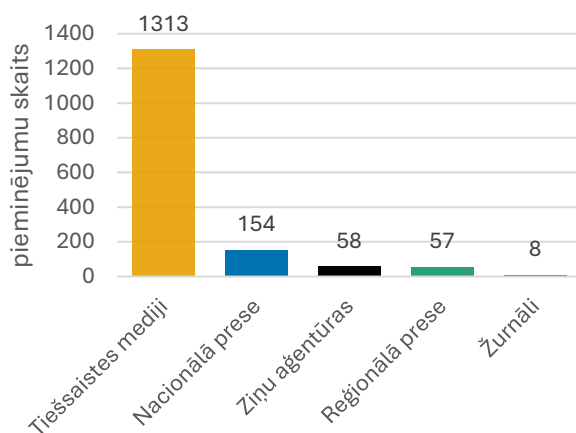

Pārskata periodā diskriminācija tika pieminēta 6 654 latviešu valodā vēstošu mediju materiālos jeb 79,29% no kopējā publicitātes apjoma, krievu valodas medijos reģistrēti pieminējumi 1 590 materiālos (18,95%), bet angļu valodā - 148 materiālos jeb 1,76%. Pēc potenciāli sasniegtās auditorijas latviešu valoda šajā laika periodā ieņēma 88,76% no kopējā potenciāli sasniegtās auditorijas apjoma ar 326,84 milj. potenciāli sasniegto auditoriju, krievu valoda guva 11,10% no kopējā potenciāli sasniegtās auditorijas apjoma (40,87 milj.), bet angļu valoda - 0,14% ar 0,53 milj. lielu potenciāli sasniegto auditoriju.

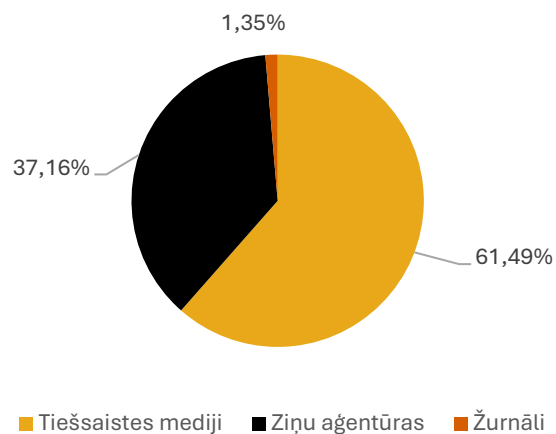
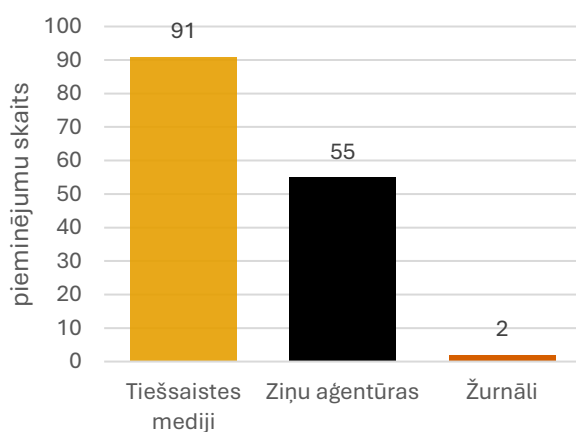
3.3. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitāte medijos latviešu valodā

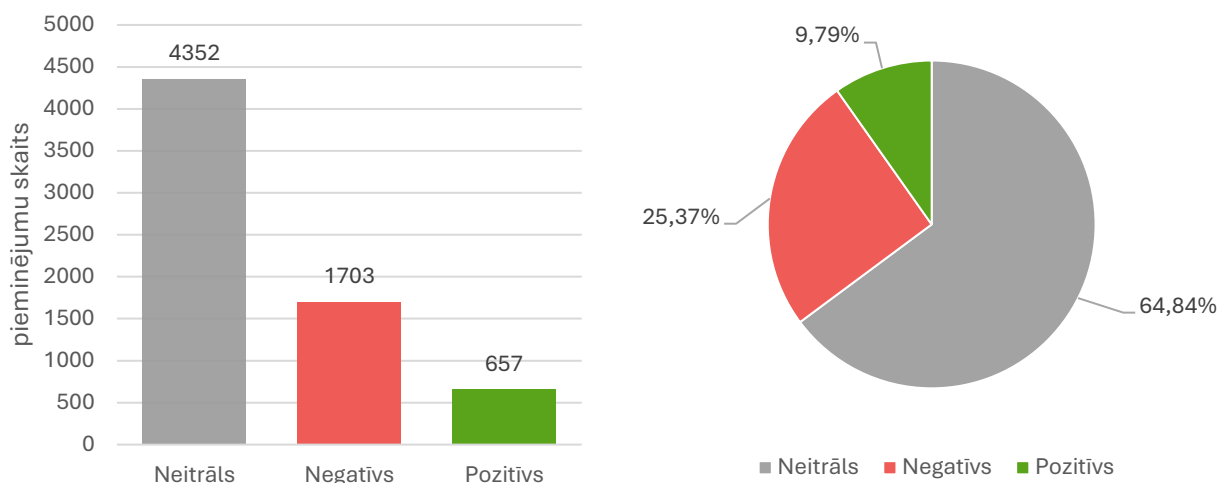
3.4. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitāte medijos krievu valodā

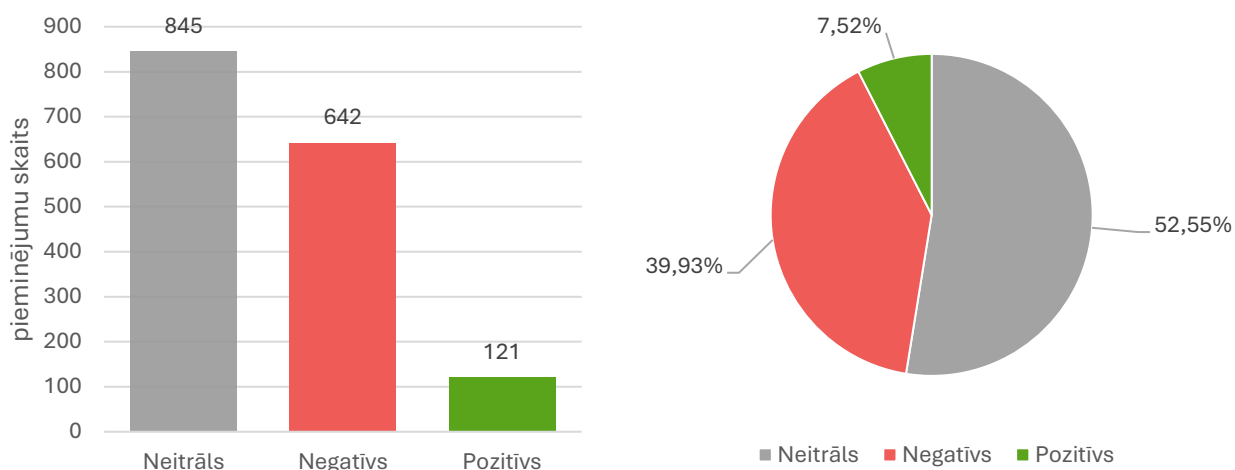
3.5. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitāte medijos angļu valodā

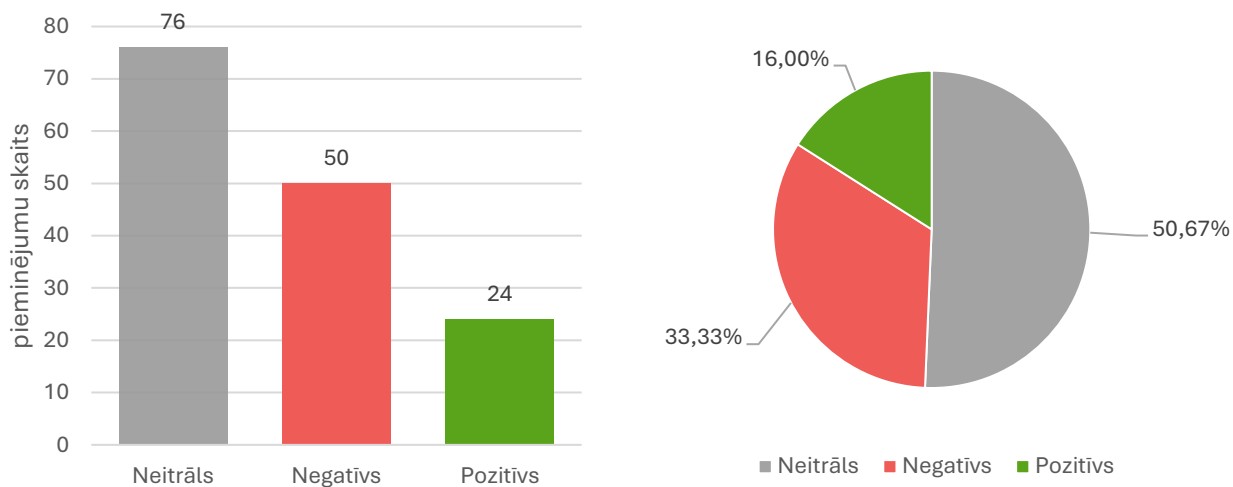
3.6. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" tematikas sentiments latviešu valodā

3.7. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" tematikas sentiments krievu valodā

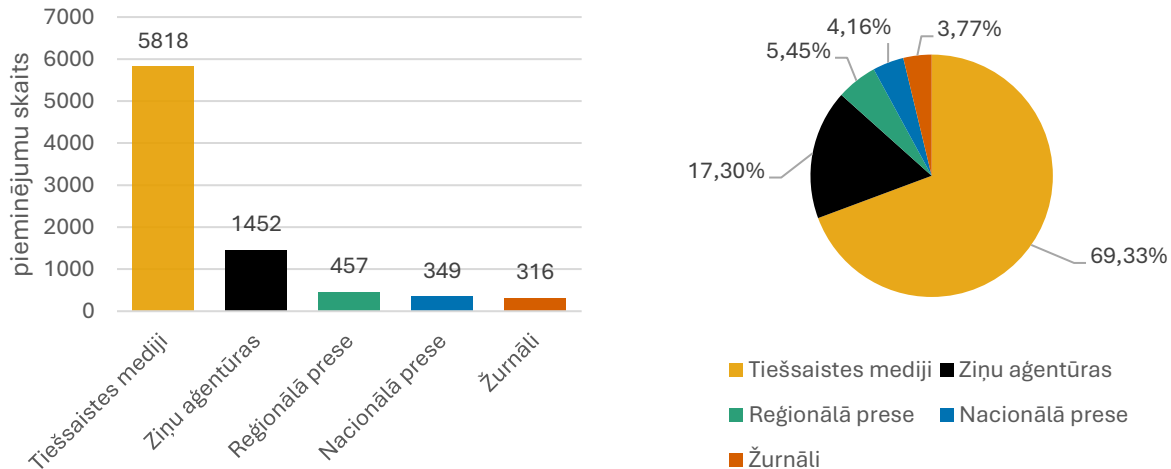

3.8. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" tematikas sentiments angļu valodā

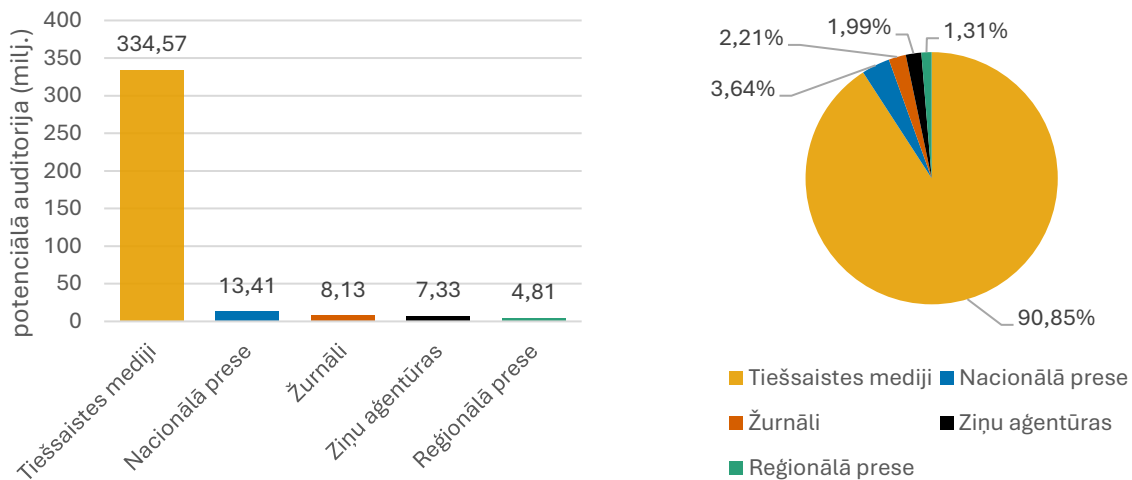

4. Publicitāte dažādos mediju segmentos

4.1. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitāte dažādos mediju segmentos pēc pieminējumu skaita

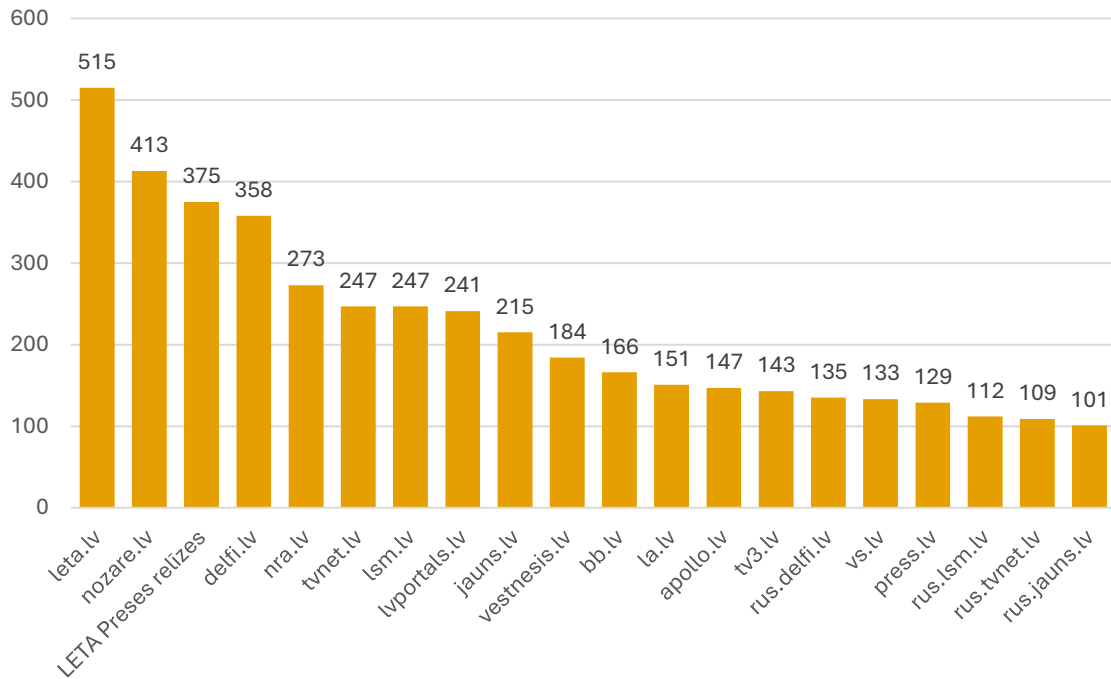
4.2. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitāte dažādos mediju segmentos pēc potenciāli sasniegtās auditorijas

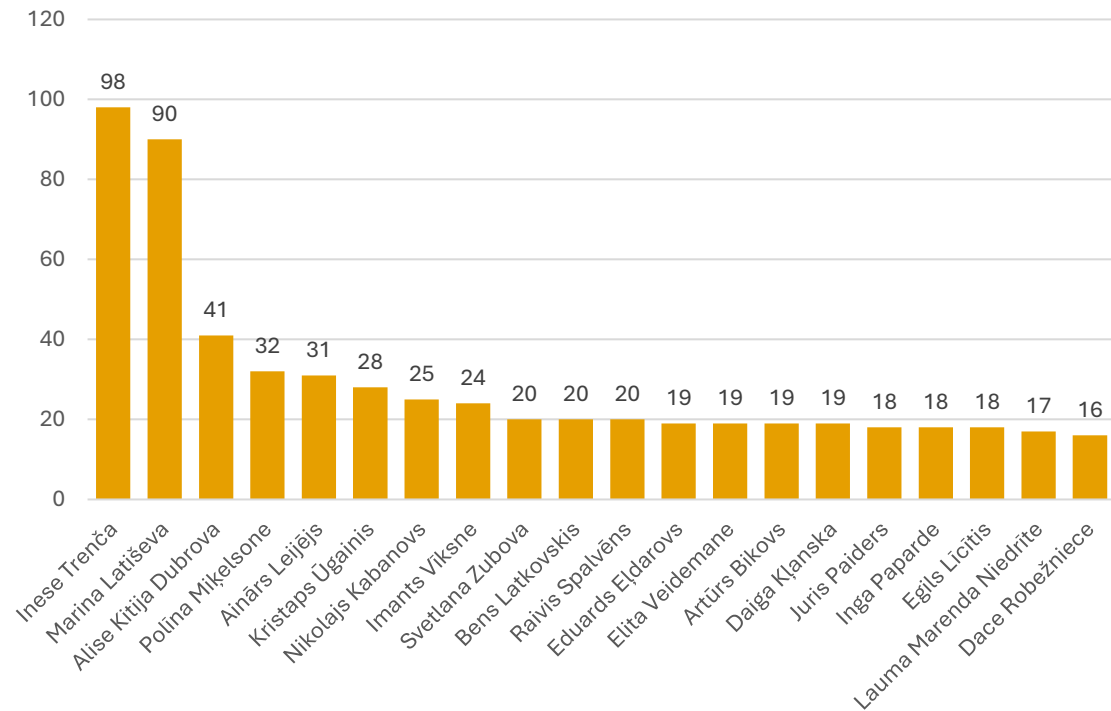
Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes izvērtēšanas ietvaros tika apskatīti pieci mediju segmenti - interneta portāli, nacionālā prese, reģionālā prese, ziņu aģentūras un žurnāli, no kuriem visaugstākā publicitāte reģistrēta interneta portālos (5 818 materiāli jeb 69,33% no kopējā publicitātes apjoma). Vērtējot potenciāli sasniegtās auditorijas rādītājus, procentuāli interneta portālos tie bijuši vēl augstāki, gūstot 90,85% no kopējās potenciāli sasniegtās auditorijas apjoma.

5. TOP avoti un autori

5.1. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes TOP avoti pēc pieminējumu skaita

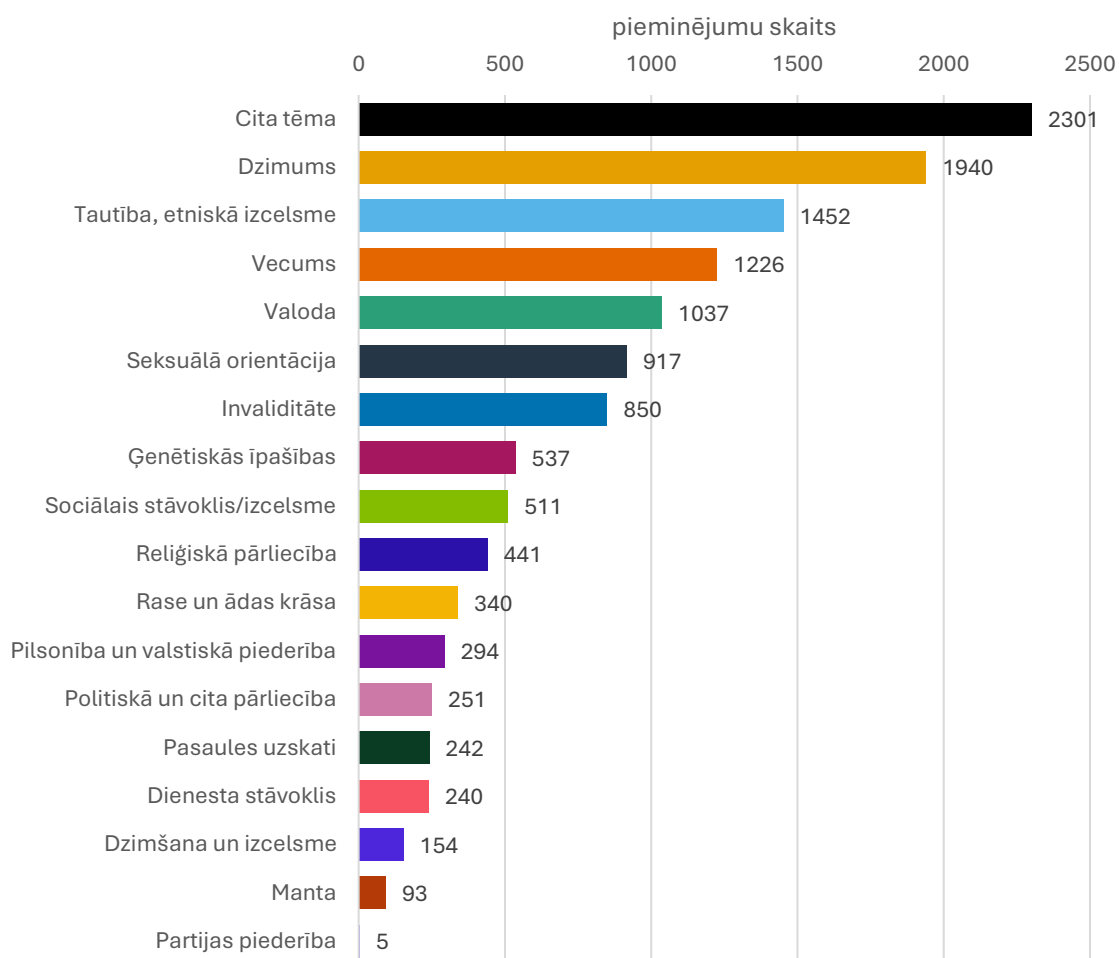
5.2. Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes TOP autori pēc pieminējumu skaita

6. Diskriminācijas tēmas

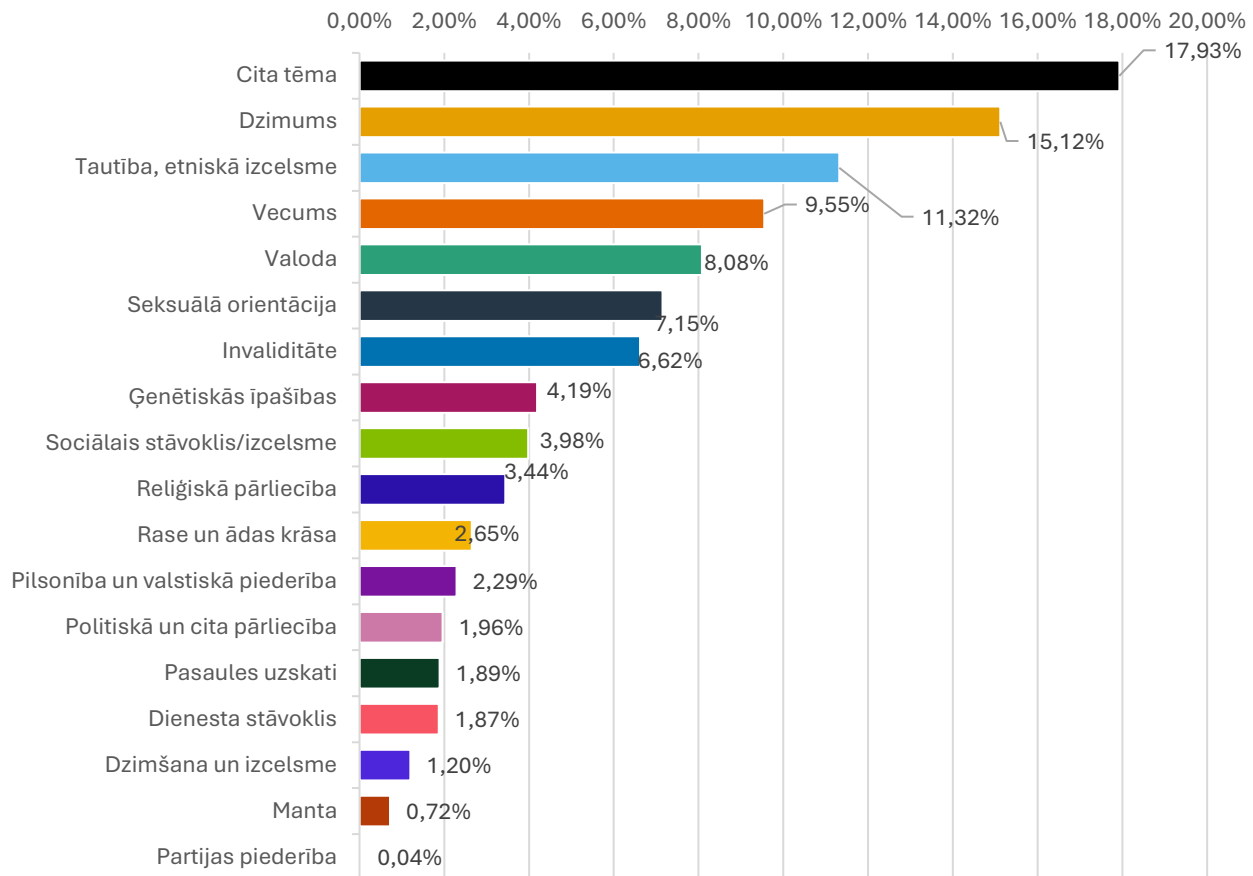
Diskriminācijas jēdziena pielietojuma izvērtēšanai dažādās tematikās izmantots klienta sniegto 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju saraksts. Vienam materiālam varēja tikt pievienota viena vai vairākas tēmas. Tēma "Cita tēma" iekļauj arī vispārīgus atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" pieminējumus.

6.1. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju sadalījums pēc pieminējumu skaita

Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes izvērtēšanas ietvaros tika skatītas šādas tēmas/kritēriji: dzimums; tautība, etniskā izcelsme; vecums; valoda; seksuālā orientācija; invaliditāte; ģenētiskās īpašības; sociālais stāvoklis un sociālā izcelsme; reliģiskā pārliecība; rase un ādas krāsa; pilsonība un valstiskā piederība; politiskā un cita pārliecība; pasaules uzskati; dienesta stāvoklis; dzimšana un izcelsme; manta; partijas piederība.

6.2. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju sadalījums pēc pieminējumu skaita

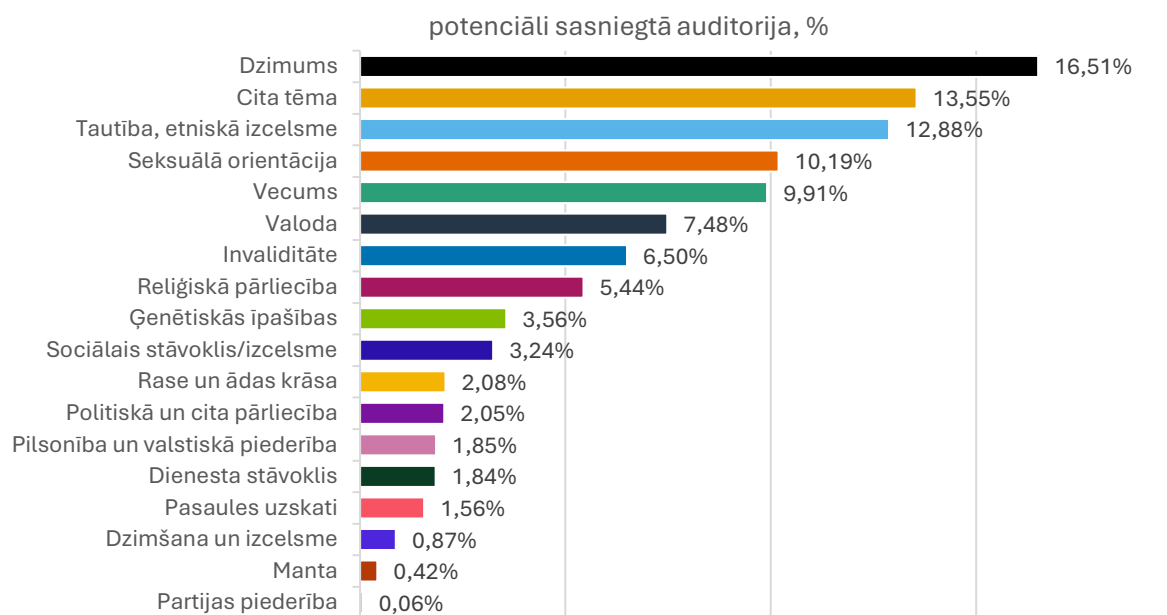
Atslēgvārdu "diskriminācija" un "diskriminēt" publicitātes izvērtēšanas ietvaros tika skatītas šādas tēmas/kritēriji: dzimums; tautība, etniskā izcelsme; vecums; valoda; seksuālā orientācija; invaliditāte; ģenētiskās īpašības; sociālais stāvoklis un sociālā izcelsme; reliģiskā pārliecība; rase un ādas krāsa; pilsonība un valstiskā piederība; politiskā un cita pārliecība; pasaules uzskati; dienesta stāvoklis; dzimšana un izcelsme; manta; partijas piederība.

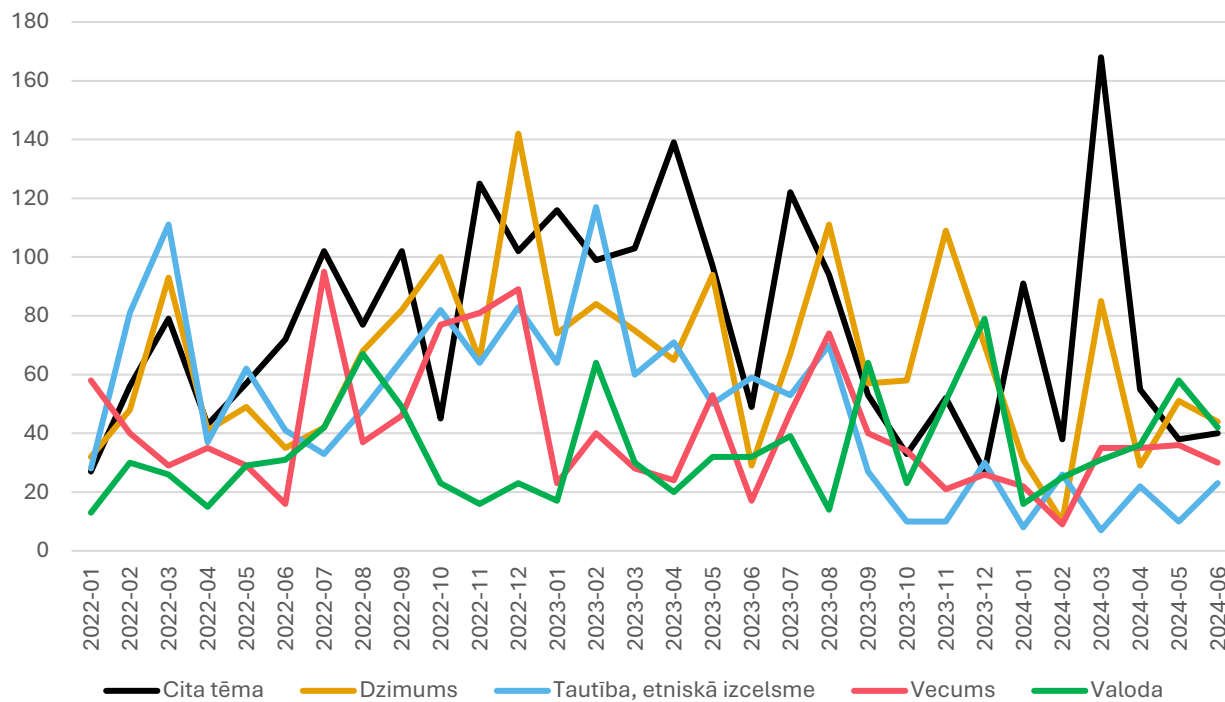
6.3. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju sadalījums pēc potenciāli sasniegtās auditorijas

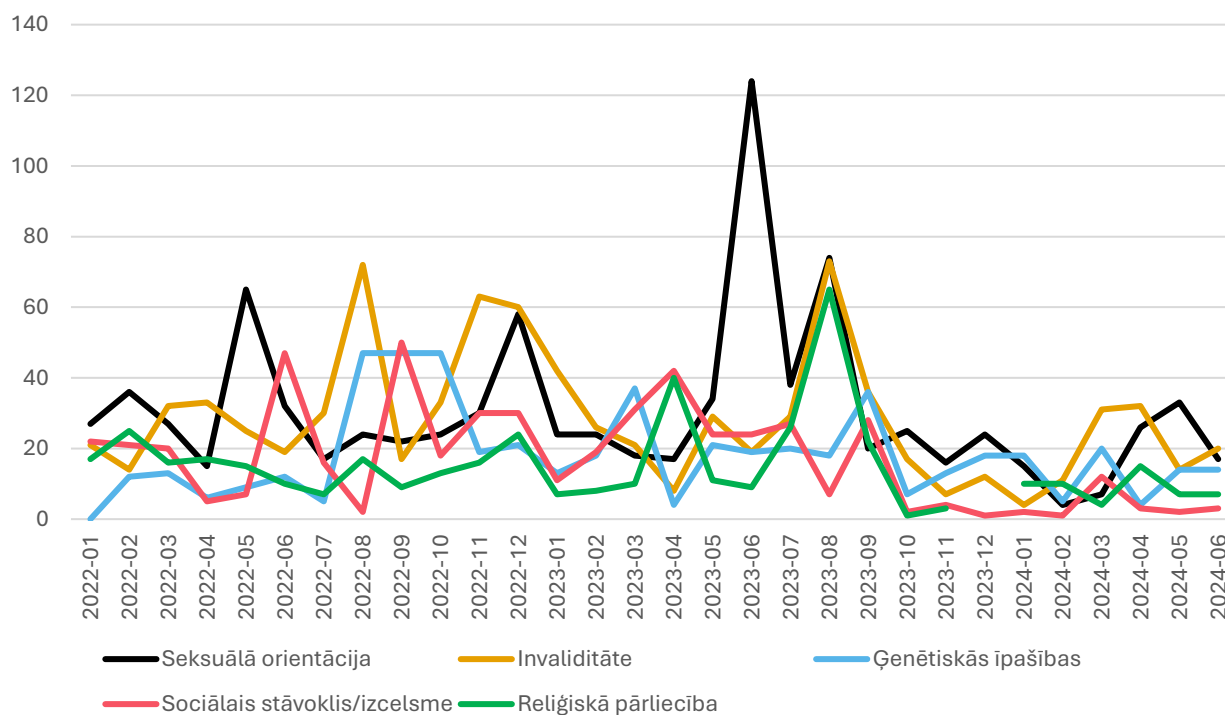
6.4. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju procentuāls sadalījums pēc potenciāli sasniegtās auditorijas

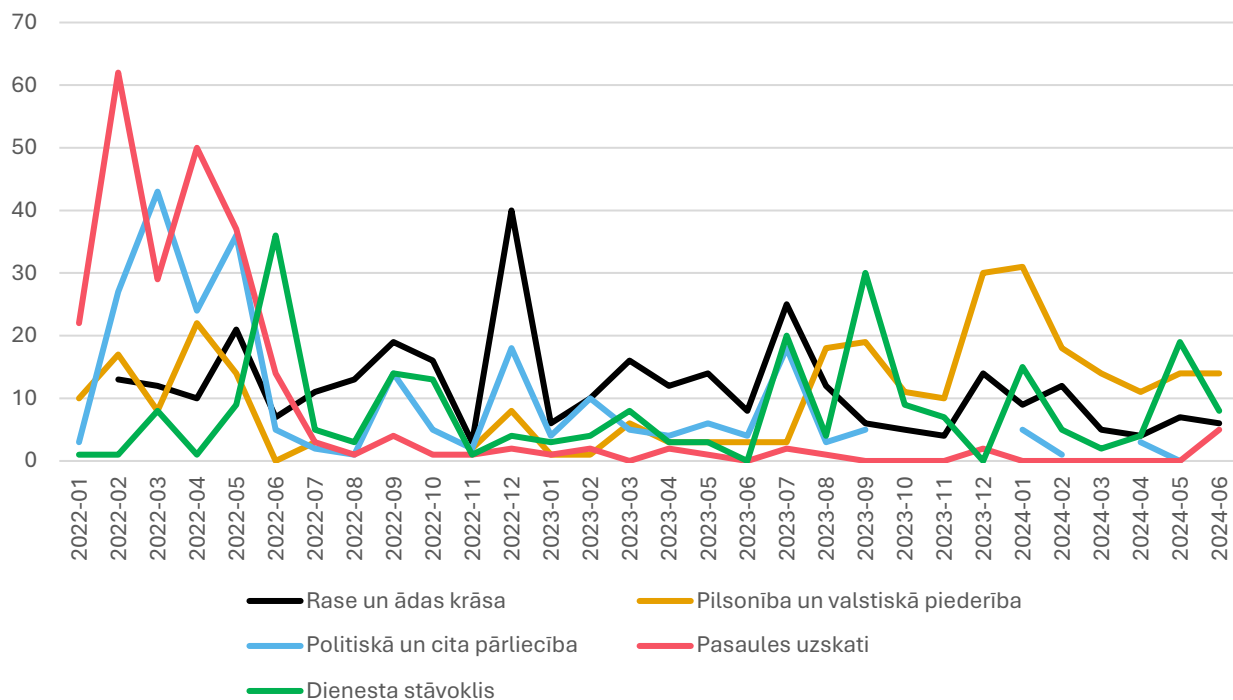
6.5. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju publicitātes dinamika pēc pieminējumu skaita pa mēnešiem, 1.-5. tēma pēc pieminējumu skaita

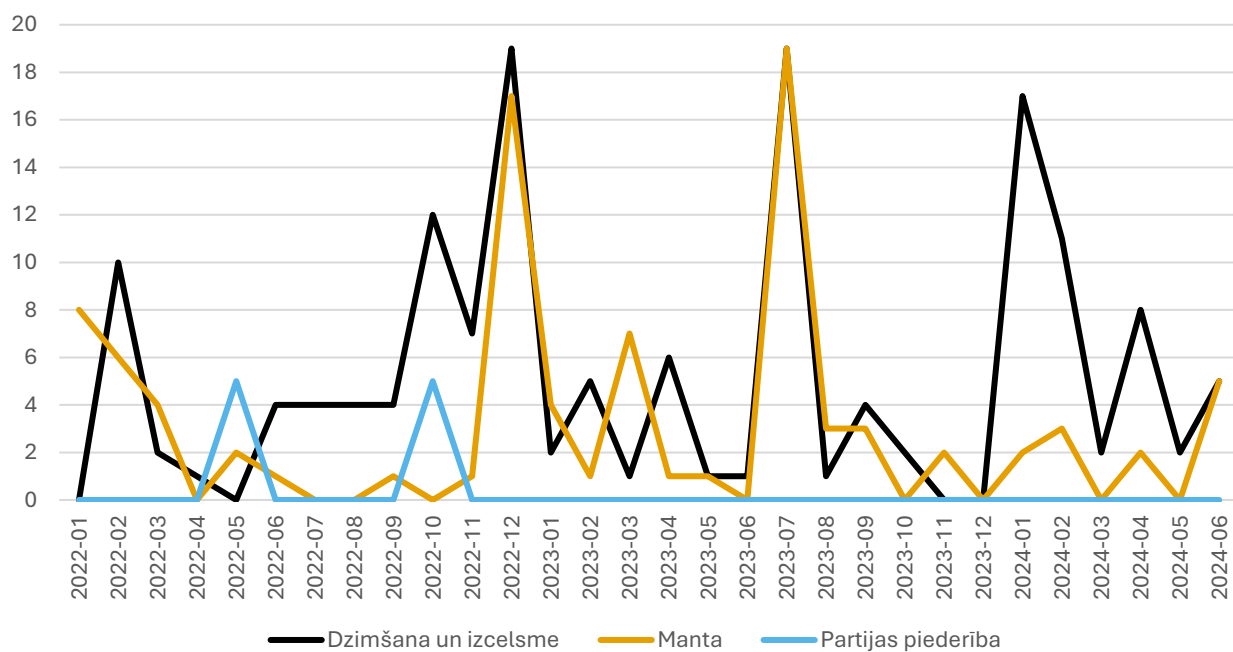
6.6. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju publicitātes dinamika pēc pieminējumu skaita pa mēnešiem, 6.-10. tēma pēc pieminējumu skaita

6.7. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju publicitātes dinamika pēc pieminējumu skaita pa mēnešiem, 11.-15. tēma pēc pieminējumu skaita

6.8. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju publicitātes dinamika pēc pieminējumu skaita pa mēnešiem, 16.-18. tēma pēc pieminējumu skaita

6.9. 17+1 diskriminācijas tēmu/kritēriju publicitātes kopsavilkums

6.9.1. Tēmas "Cita tēma" kopsavilkums

Analizētajā periodā visbiežāk pieminētā tēma bija "Cita tēma". Tajā iekļauti materiāli, kuri nevarēja tikt attiecināti ne uz vienu citu apskatāmo tēmu vai skatīja diskriminācijas jēdzienu kopumā. Tajā tika iekļauti 2 301 raksti par tādiem notikumiem kā, piemēram, diskriminācija attiecībā uz kāda cilvēka ģimenes stāvokli, kibermobinga jeb pazemošanas internetā tēmas apspriešana un cilvēku ar lieko svaru diskriminācija. Lai gan bija daudz rakstu, kuros apspriestie notikumi nebija attiecināmi ne uz vienu citu šajā pārskatā skatīto tēmu, lielākā daļa materiālu atspoguļoja dažādu diskriminācijas veidu uzskaitījumu, piemēram, "[...] diskriminācijas novēršanu vecuma, etniskās piederības un citu iemeslu dēļ." Tie materiāli, kuros uzskaitījuma beigās bija minēts "un citu iemeslu dēļ", tika atzīmēti kā attiecīgajai tēmai atbilstoši.

6.9.2. Tēmas "Dzimums" kopsavilkums

Tēma "Dzimums" bija otra biežāk pieminētā tēma ar 1 940 rakstiem, no kuriem lielākā daļa bija atspoguļoti neitrālā kontekstā. Materiālos tika skartas tādas tēmas kā Stambulas konvencija un tās ratifikācija, tās ietekme uz sadzīvi un sabiedrību. Kā tika minēts vairākos materiālos, konvencija sniedz juridisko pamatu un praktiskus rīkus vardarbības novēršanai, uzsverot izglītības nozīmi un sociālo dzimumu stereotipu ietekmi uz vardarbību. Tika uzsvērts, ka konvencija neievieš jaunus dzimumus vai ģimenes struktūras, bet vērš uzmanību uz vardarbības izskaušanu, kas ir balstīta uz dzimumu stereotipiem. Šī tēma iekļauj arī materiālus par IVP priekšsēdētājas Daces Zavadskas ierosinājumiem par to, ka vakcīnu pret cilvēka papilomas vīrusu vajadzētu ļaut vienlīdzīgā daudzumā piešķirt gan meitenēm, gan zēniem. Vislielākais rakstu skaits šajā tēmā ir attiecināms uz 2022. gada beigām. Materiāli, kuros tika novērots negatīvs tendenču vērtējums, bija saistīti ar tādiem jautājumiem kā dzimumu diskriminācija darbā; vīriešu un sieviešu diskrimināciju, kas bija saistīta ar iespējamo pensionēšanās vecuma palielināšanu Latvijā, kas varētu radīt diskrimināciju pret vīriešiem, jo viņu vidējais dzīves ilgums ir zemāks nekā sievietēm; raksti par sieviešu stāvokli sabiedrībā; raksti par kolēģu attieksmi pret sievietēm darbā un citās dzīves jomās, kā arī diskrimināciju, kas joprojām skar daudzas jaunas sievietes izglītībā. Augstākais negatīvā sentimenta apjoms dzimumu diskriminācijas tēmā ir novērojams 2022. gada vidū un beigās. Savukārt pozitīvā kontekstā materiāli šajā tēmā visbiežāk publicēti 2023. gada sākumā un skāra tādas informācijas blokus kā, piemēram, Eiropas

Parlamenta noteikumu par vienlīdzīgu atalgojumu un algu pārredzamību atbalstīšanu, kā arī Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras konkursu, kas paredz atbalstu iniciatīvām jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanai sabiedrībā, īpaši uzsverot nepieciešamību risināt dzimumu diskrimināciju un atbalstīt līdzdalību.

6.9.3. Tēmas "Tautība un etniskā izcelsme" kopsavilkums

Viena no TOP 3 tēmām pārskata periodā bija "Tautība un etniskā izcelsme" - tā tika minēta 1 452 materiālos. No tiem lielākā daļa ar neitrālu sentimentu, kas visbiežāk tika publicēti 2022. gada sākumā, piemēram, par Krievijas uzsākto karu Ukrainā un to, kā tas atspoguļojas uz abu valstu pilsoņiem, kā arī informācija, kas vēsta par Ukrainas prezidenta Volodimira Zelenska parakstīto lūgumu par Ukrainas uzņemšanu Eiropas Savienībā, pamatojot to ar ES vērtībām, kas ietver cilvēktiesības, vienlīdzību un nediskrimināciju, tostarp minoritāšu tiesības. Ziņas, kas tika atspoguļotas negatīvā kontekstā, veidoja 26,46% no kopējā publicitātes apjoma. Tās visaktīvāk parādījās medijos 2022. gada beigās un visbiežāk skāra krievu valodas jautājumu Latvijā, piemēram, runājot par diskrimināciju pēc valodas un nacionalitātes, ko saasinājusi Krievijas vēstniecības provokatīvā komunikācija sociālajos tīklos, cenšoties ietekmēt sabiedrisko viedokli un novirzīt uzmanību no Krievijas agresijas Ukrainā. Medijos publicētie materiāli ar pozitīvu sentimentu pārsvarā bija vērojami 2023. gada vidū un attiecās uz politiskās partijas "Kopā Latvijai" reģistrēšanu un Aleksandra Bartaševiča apgalvojumiem, ka partijas galvenais mērķis ir veidot vienotu politisko nāciju bez diskriminācijas pēc nacionālā, sociālā vai reliģiskā pamata, kā arī izveidot efektīvu valsts ekonomikas modeli, stabilu nodokļu sistēmu un pievilcīgu investīciju klimatu.

6.9.4. Tēmas "Vecums" kopsavilkums

Tēma "Vecums" visizteiktāk aktualizējās 2022. gada beigās. Vairāk nekā puse no visiem rakstiem par tēmu "Vecums" bija ar neitrālu sentimentu. Tajos skatīta diskriminācija uz vecuma pamata un tās dažādās izpausmes sabiedrībā, iekļauti arī šīs tēmas pieminējumi likumos un to grozījumos. Piemēram, rakstu sērija, kurā tika apspriesta darba tirgū novērotā vecuma diskriminācija, kas izpaužas gan darba pārrunās, gan darba vidē, piemēram, izvēloties starp diviem kandidātiem ar vienādām prasmēm un kvalifikāciju, priekšroka biežāk tiek dota cilvēkiem, kuri nav pārāk jauni vai pārāk veci, lai gan DL 32. panta 1. daļa norāda, ka diskriminācija attiecībā uz dzimumu vai vecumu ir aizliegta, un darba sludinājumos un intervijās nedrīkst tikt iekļautas prasības, kas nav

objektīvi nepieciešamas. Notikumi, kas tika negatīvi atspoguļoti, bija saistīti ar globālo eidžisma tēmu, kā arī ļoti bieži tika apspriesta ar politiķi Jakovu Plineru notikusī situācija - viņš 14. jūlijā izstājās no Latvijas Krievu savienības, skaidrojot savu lēmumu ar neapmierinātību par partijas vadību un tās nespēju risināt problēmas. Viņš norādīja, ka ir jutis diskrimināciju vecuma dēļ, kas īpaši izpaudās, kad viņu neiekļāva 14. Saeimas vēlēšanu sarakstā, neskatoties uz viņa politisko pieredzi. Pozitīvā sentimenta materiāli skāra tādas tēmas kā izstādes "Vecums? Nē! Tikai skaitlis" īstenošanu, kurā piedalījās 12 seniori, kuri ieņēma modeļu lomas. Izstādē seniori tika parādīti kā modes ikonas un stila etaloni, nevis kā cilvēki "dzīves norietā", tādējādi tika uzsvērts, ka viņiem ir vērtīga pieredze un dzīvesgudrība. Izstādes mērķis bija mainīt sabiedrības attieksmi, pierādot, ka vecums ir tikai skaitlis un ka seniori ir pelnījuši cieņpilnu attieksmi.

6.9.5. Tēmas "Valoda" kopsavilkums

Tēma "Valoda" kopā minēta 1 037 materiālos. Neitrāli skatītie notikumi bija saistīti ar Saeimas grozījumu Darba likumā atbalstīšanu. Tie paredz stiprināt valsts valodas lietojumu darba tirgū. Ar šiem grozījumiem tiks aizsargātas darbinieku tiesības izmantot valsts valodu darba pienākumu veikšanas laikā un tiks aizliegts diskriminēt darbiniekus ar nepamatotām prasībām pēc krievu valodas zināšanām. Notikumi, kas tika atspoguļoti negatīvā kontekstā, pārsvarā attiecās uz latviešu diskriminācija Latvijas darba tirgū un krievu valodas jautājumu Latvijā, proti, raksti, kas attiecās uz diskrimināciju pēc valodas un nacionalitātes. Neskatoties uz to, ka materiālu ar pozitīvu nokrāsu bija salīdzinoši maz, tajos apsprieda ne mazāk aktuālus notikumus, piemēram, Nacionālās apvienības Saeimas frakcijas iesniegtos grozījumus Darba likumā, ar kuriem paredzēts atļaut krievu valodas prasmes pieprasīt tikai noteiktās profesijās, piemēram, universitāšu akadēmiskajam personālam, arhīvistiem un žurnālistiem.

6.9.6. Tēmas "Seksuālā orientācija" kopsavilkums

Tēma "Seksuālā orientācija" bija viena no visbiežāk pieminētajām tēmām ar kopējo rakstu skaitu 917. Visaktuālākā ziņa starp neitrāli vērtētajiem pieminējumiem bija par raidījuma "Spried ar Delfi" ietvaros minēto sarunu par aktuālajām un gaidāmajām tendencēm ekonomikā un finanšu tirgos, īpaši koncentrējoties uz diskriminācijas jautājumiem. Tajā tika uzsvērts, ka dzimums, vecums, invaliditāte, etniskā piederība, seksuālā orientācija un reliģiskā pārliecība var kļūt par diskriminācijas iemesliem. Rakstu kopums par "Riga Pride", LGBT+ kopienu un tās pārstāvjiem arī ir bijis ļoti aktuāls. Attiecīgajā tēmā tika iekļauti raksti, kuros apspriests "Riga Pride" pasākums,

LGBT+ kopienas piederība un iekļaušanās sabiedrībā. Vairākos rakstos tika arī minēts, ka Latvijā LGBT+ kopiena joprojām saskaras ar aizspriedumiem un diskrimināciju. Pozitīvi vērtētā informācija biežāk vēstīja par LGBTQ karoga izkāršanu pie Rīgas domes, lai solidarizētos ar cilvēktiesību atbalstītājiem. Negatīvi attēlotās tēmas bija visbiežāk publicētas 2022. gada vidū un attiecīgie raksti fokusējās uz Saeimas opozīcijas deputātu priekšlikumu aizliegt "Rīga Pride", balstoties uz apgalvojumu, ka pērtiķu baka vīruss galvenokārt ietekmē viendzimuma attiecību partnerus, kas veicina diskrimināciju pret LGBTQ+ kopienu.

6.9.7. Tēmas "Invaliditāte" kopsavilkums

"Invaliditāte" bija viena no TOP 10 pieminētākajām tēmām pa visu 2,5 gadu periodu un iekļāva 850 rakstus. Lielākā daļa no tiem ir neitrāli, tomēr negatīvi atspoguļoto rakstu ir būtiski vairāk nekā pozitīvo. Visbiežāk pieminētais informācijas bloks bija saistīts ar invaliditāti Latvijā, kas tika pārsvarā atspoguļota negatīvā kontekstā. Tajā iekļauti raksti par personu ar invaliditāti iekļaušanu sabiedrībā, darbā un viņiem piemērotas vides pieejamības un apstākļu nodrošināšanu, bet otrā vispieminētākā rakstu kopa bija vērsta uz kampaņas "Sajūti. Sadzirdi. Saproti." īstenošanu. Pozitīvo rakstu vairākums bija novērots 2023. gada sākumā. Attiecīgie materiāli lielākoties skatīja Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča un tiesībsarga Jura Jansona vienošanos uzlabot tiesībsargājošo iestāžu amatpersonu zināšanas, lai efektīvāk aizsargātu cietušos, īpaši saistībā ar vienlīdzības un diskriminācijas novēršanu, tāpat arī par Labklājības ministrijas plānu investēt 363,5 miljonus eiro sociālo pakalpojumu uzlabošanai un mazaizsargāto grupu atbalstam, lai mazinātu diskriminācijas riskus un veicinātu iekļaušanu, kā arī par kampaņu "Sajūti. Sadzirdi. Saproti.", kuras ietvaros darba devēji tika aicināti izjust cilvēku ar invaliditāti ikdienas izaicinājumus, lai veicinātu viņu nodarbinātību un mazinātu diskrimināciju darba tirgū.

6.9.8. Tēmas "Ģenētiskās īpašības" kopsavilkums

Tēma "Ģenētiskās īpašības" iekļāva rakstus, kas bija saistīti ar dažādiem aizspriedumiem sabiedrībā par slimībām un organisma īpatnībām. Viena no visbiežāk apspriestajām rakstu sērijām šajā tēmā bija par hospisa pacientiem. Attiecīgie materiāli bija par diskusiju forumu "Tiesības uz cieņpilnu nāvi", kurā tika apspriesta hospisa aprūpes sistēmas ieviešana Latvijā, uzsverot diskrimināciju, ar ko saskaras sociāli mazaizsargātas personas, kurām šie pakalpojumi nav pieejami. Rakstu sērija par reto slimību pacientiem izteikti dominēja tēmas ietvaros, skatīts tika Latvijas Reto slimību alianses pētījums par cilvēktiesību ievērošanu personām ar retām

slimībām 2023. - 2024. gadā, kurā tika konstatēts, ka cilvēkiem ar smagiem funkcionāliem un intelektuālās attīstības traucējumiem tiek atteikti daži sociālie pakalpojumi un speciālās mācību iestādes, kas liecina par diskrimināciju pakalpojumu pieejamības ziņā. Līdzīgi citām tēmām, tēmā "Ģenētiskās īpašības" lielākā daļa rakstu bija atspoguļoti neitrālā kontekstā; negatīvi un pozitīvi atspoguļotie materiāli visbiežāk publicēti 2024. gada sākumā un 2022. gada beigās. Negatīvi atspoguļotās tēmas bija saistītas ar cilvēkiem ar retām slimībām un agresīviem pacientiem slimnīcās. Pozitīvi atspoguļoti notikumi skāra kampaņu "Sajūti. Sadzirdi. Saproti." un "Ronald McDonald House Charities Latvija" īstenoto "Mobilā veselības aprūpes centra" programmu.

6.9.9. Tēmas "Sociālais stāvoklis un sociālā izcelsme" kopsavilkums

Tēma "Sociālais stāvoklis un sociālā izcelsme" ietvēra 511 rakstus. Vairāk nekā puse no tiem bija neitrāli atspoguļoti. Negatīvā kontekstā minētie notikumi biežāk attiecās uz 2022. gada vidu un galvenokārt atspoguļoja informāciju par to, ka Saeimas Sociālo un darba lietu komisijā tika izskatīts un atbalstīts Veselības ministrijas priekšlikums par atteikšanos no "divu grozu" veselības apdrošināšanas sistēmas, kas šobrīd nosaka atšķirīgus veselības aprūpes apmērus dažādām iedzīvotāju grupām. Veselības ministrija norādīja, ka šāda sistēma diskriminē ievērojamu skaitu iedzīvotāju, ierobežojot viņu piekļuvi valsts finansētai veselības aprūpei. Turklāt tika ierosināts, ka turpmāk valsts apmaksātie veselības aprūpes pakalpojumi tiks nodrošināti tikai Latvijā deklarētajiem iedzīvotājiem un noteiktām grupām, piemēram, bērniem un bēgļiem, bet neatliekamā medicīniskā palīdzība būs pieejama visiem. Savukārt 2023. gada otrajā pusgadā dominēja pozitīvi atspoguļota informācija par politiskās partijas "Kopā Latvijai" reģistrēšanu un tās priekšsēdētāja Aleksandra Bartaševiča apgalvojumu, ka partijas galvenais mērķis ir veidot vienotu politisko nāciju bez diskriminācijas pēc nacionālā, sociālā vai reliģiskā pamata.

6.9.10. Tēmas "Reliģiskā pārliecība" kopsavilkums

Tēma "Reliģiskā pārliecība" iekļāva 441 rakstu. Dominējošs informācijas bloks neitrālo materiālu vidū - raidījuma "Spried ar Delfi" ietvaros tika minēta saruna par aktuālajām un gaidāmajām tendencēm ekonomikā un finanšu tirgos, īpaši koncentrējoties uz diskriminācijas jautājumiem. Tika uzsvērts, ka dzimums, vecums, invaliditāte, etniskā piederība, seksuālā orientācija un reliģiskā pārliecība var kļūt par diskriminācijas iemesliem. Tādējādi tika secināts, ka ir īpaši svarīgi veidot iekļaujošu un tolerantu sabiedrību, kas ne tikai samazina iespējas, ka cilvēki var tikt

pakļauti nevienlīdzīgai attieksmei, bet arī ievērojami uzlabo dzīves kvalitāti tiem, kuri ir pakļauti diskriminācijas riskam. Pozitīvo notikumu īpatsvars vairāk vērojams 2023. gada vidū, un skāra tādas tēmas kā politiskās partijas "Kopā Latvijai" reģistrēšanu un tās priekšsēdētāja Aleksandra Bartaševiča apgalvojumus, ka partijas galvenais mērķis ir veidot vienotu politisko nāciju bez diskriminācijas pēc nacionālā, sociālā vai reliģiskā pamata. Savukārt negatīvi atspoguļotās ziņas bija saistītas ar Neatkarīgo pirotehniķu asociācijas komentāriem par Siguldas novada domes piedāvātajiem ierobežojumiem pirotehnikas lietojumā ārpus gadumijas, atsaucoties uz citu svētku svinēšanu dažādās reliģiskajās konfesijās.

6.9.11. Tēmas "Rase un ādas krāsa" kopsavilkums

Tēma "Rase un ādas krāsa" minēta pārsvarā neitrālā kontekstā. Pozitīvi un negatīvi atspoguļotais materiālu daudzums tēmā bija gandrīz vienāds. Visbiežāk tēma "Rase un ādas krāsa" neitrālā kontekstā tika minēta 2022. gada vidū, kad visaktuālākais notikums bija aptauja, kuru veica SIA "Bergs Research" Labklājības ministrijas uzdevumā. Tajā tika atklāts, ka 40% Latvijas iedzīvotāju ir saskārušies ar diskrimināciju, kas balstīta uz rasi un ādas krāsu, īpaši izceļoties romu tautības pārstāvjiem. Savukārt tā pati rakstu sērija tika vēlāk, proti, 2022. gada beigās, publicēta jau ar negatīvu atspoguļojumu. Ziņa, ka Latvijas PEN balvu 2022. gadā saņem Sanita Osipova un asociācija "Gribu palīdzēt bēgļiem" par viņu ieguldījumu cilvēktiesību un izteiksmes brīvības stiprināšanā, īpaši attiecībā uz diskrimināciju, tostarp rases un ādas krāsas dēļ, bija visaktuālākā no notikumiem ar pozitīvu atspoguļojumu šajā tēmā.

6.9.12. Tēmas "Pilsonība un valstiskā piederība" kopsavilkums

Tēma "Pilsonība un valstiskā piederība" iekļauj 294 rakstus, no kuriem vairāk nekā puse ir ar neitrālu atspoguļojumu. Medijos visbiežāk pieminēta rakstu sērija, kurā apspriests Tiesībsarga biroja konstatētais, ka Latvijas Nacionālajā bibliotēkā izvietotais Ukrainas mākslinieku plakāts, kas satur izteicienu "Krievu okupanti. Labākais mēslojums", nav uzskatāms par naida runu, lai gan tas var negatīvi ietekmēt sabiedrības grupu līdzāspastāvēšanu un tiek interpretēts kā provokatīvs, ņemot vērā aktuālo politisko kontekstu. 2023. gada beigās materiāli ar negatīvu atspoguļojumu dominēja un lielākoties apsprieda 28. novembra notikumus, kad Rīgas pilsētas tiesā tika pasludināts spriedums par diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu, atzīstot automazgātavas īpašnieku par atbildīgu par morālā kaitējuma kompensāciju Ukrainas pilsoni, kurai tika atteikts pakalpojums, pamatojoties uz viņas nacionalitāti.

6.9.13. Tēmas "Politiskā un cita pārliecība" kopsavilkums

"Politiskā un cita pārliecība" tēmā tika iekļauts 251 materiāls, lielākā daļa tika atspoguļota neitrālā kontekstā un skāra tādas tēmas kā dzimuma ideoloģija, kas tika minēta saistībā ar Stambulas konvencijas ieviešanu; Izglītības un zinātnes ministres Anitas Muižnieces aicinājumu Izglītības kvalitātes valsts dienestu izvērtēt Rīgas 80. vidusskolas direktores Annas Vladovas rīcību, kura varētu būt pretrunā ar izglītības likuma prasībām par lojalitāti Latvijai. Negatīvi atspoguļotie notikumi biežāk novēroti 2022. gada vidū un bija saistīti ar pētījumu, kuru veica kompānija "Kantar", kas atklāja, ka 17% strādājošo Latvijas iedzīvotāju piedzīvojuši diskrimināciju darba vidē, īpaši balstītu uz vecumu un politisko pārliecību, kas negatīvi ietekmē viņu drošību un dzīves kvalitāti. Savukārt raksti ar pozitīvu kopējo noskaņu bija visaktīvāk publicēti 2022. gada beigās.

6.9.14. Tēmas "Pasaules uzskati" kopsavilkums

Tēmā "Pasaules uzskati" neitrālā kontekstā biežāk skatīta vakcinācija pret Covid-19 un QR kodi, kas izsniegti pēc vakcinācijas. 2022. gada pirmajā pusgadā aktīvi vēstīts par bērnu vakcināciju pret Covid-19, kurā tika runāts par to, ka Izglītības un zinātnes ministrijā un Veselības ministrijā bija saņemti paziņojumi no vecākiem, kuri apgalvoja, ka izglītības iestādēm nav tiesību veikt medicīniskās manipulācijas, tostarp vakcināciju, jo Covid-19 vakcīnas tiek uzskatītas par eksperimentālām un pētījuma stadijā esošām.

6.9.15. Tēmas "Dienesta stāvoklis" kopsavilkums

Pārskata periodā diskriminācija saistībā ar tēmu "Dienesta stāvoklis" tika pieminēta 240 rakstos, no kuriem tikai 6 bija ar pozitīvu nokrāsu. Biežāk publicētās ziņas saistītas ar ECT spriedumu lietā "Tučs pret Latviju" un miera plāksnes atklāšanu Madonā, kur Madonas, Kulēnas un Vaijes pārstāvji parakstīja memorandu, kurā uzsvērtā nepieciešamība novērst diskrimināciju uz etnisko, dzimuma un citu pazīmju pamata, lai veicinātu mieru un iecietību sabiedrībā. Arī raksti par nepieciešamajām nodokļu reformas izmaiņām Latvijā, lai mazinātu nevienlīdzību un diskrimināciju pret Latvijas uzņēmējiem, piemēram, ieviešot taisnīgāku uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēmu un atbalstot mazos uzņēmumus ar vienkāršotām nodokļu procedūrām; diskriminējošā dalījuma skolotājos un skolēnos atcelšana u.c. Vislielākais negatīvo rakstu daudzums bija vērojams 2022. gada otrajā pusgadā. Neitrālā sentimenta materiāli biežāk publicēti 2023. gada vidū. Tajā laika posmā visbiežāk medijos publicētas ziņas par šādām

tēmām: raksts par izmaiņām likumos, kuras veicinājusi Inga Vanaga, tostarp LIZDA iniciatīva par pirmsskolas pedagogu diskriminācijas novēršanu, ko atzina Satversmes tiesa, nosakot, ka noteikumi par zemāku atalgojumu neatbilst vienlīdzības principam.

6.9.16. Tēmas "Dzimšana un izcelsme" kopsavilkums

Tēma "Dzimšana un izcelsme" bija viena no vismazāk pieminētajām. Tajā tika iekļauti tikai 154 raksti, kas ir tikai 1,2% no kopējā apjoma. TOP raksti ar neitrālu tendenču vērtējumu pārsvarā fokusējās uz tādām tēmām kā Latvijas Preses izdevēju asociācijas aicinājums uz pasta infrastruktūras saglabāšanu, dzimuma ideoloģijas jautājums, proti, raksti par konservatīvu politiku priekšlikumu ratificēt Stambulas konvenciju ar atrunām, lai tā netiktu izmantota dzimumu ideoloģijas izmaiņām, kas varētu būt diskriminējošas pret tradicionālo izpratni par ģimeni, un darba tirgū valdošā diskriminācija. Negatīva konteksta pieminējumi skāra tādus jautājumus kā Latvijas Pasta plāni samazināt pasta nodaļu skaitu, kas izraisīja sašutumu, jo tas diskriminētu lauku iedzīvotājus un sociāli neaizsargātas grupas, liedzot tām piekļuvi svarīgiem pakalpojumiem.

6.9.17. Tēmas "Manta" kopsavilkums

Tēma "Manta" bija viena no visretāk ziņās atspoguļotajām tēmām pa visu 2,5 gadu periodu. Kopumā par to runāja tikai 93 rakstos, kas ir 0,72% no kopējā apjoma. Lielākā daļa publicitātes bija neitrāla. 2023. gada sākumā bija novērojamas arī negatīva atspoguļojuma ziņas - Alūksnes novada pašvaldības strīds ar novada iedzīvotāju par viņa iecerētās būves iesākšanu. Pozitīvi atspoguļotie raksti bija publicēti 2022. gada beigās un 2023. gada sākumā. Tie vēstīja par cilvēku ar invaliditāti iekļaušanu darba vidē un par to, kādās jomās iesniegtos iesniegumus var izskatīt Tiesībsarga birojs.

6.9.18. Tēmas "Partijas piederība" kopsavilkums

Tēma "Partijas piederība" medijos atspoguļota visretāk. Visi raksti, kuros tika minēta tēma "Partijas piederība", bija atspoguļoti neitrālā kontekstā. Vislielākais rakstu skaits šajā tēmā bija publicēts 2022. gadā un ir saistīts ar NA attieksmi pret ekonomikas ministra amata kandidātiem un premjerministra Krišjāņa Kariņa prasību no amata atstādināt Jāni Vitenbergu, kas tiek uzskatīts par iespējamu diskriminācijas piemēru attiecībā uz NA partijas piederību.

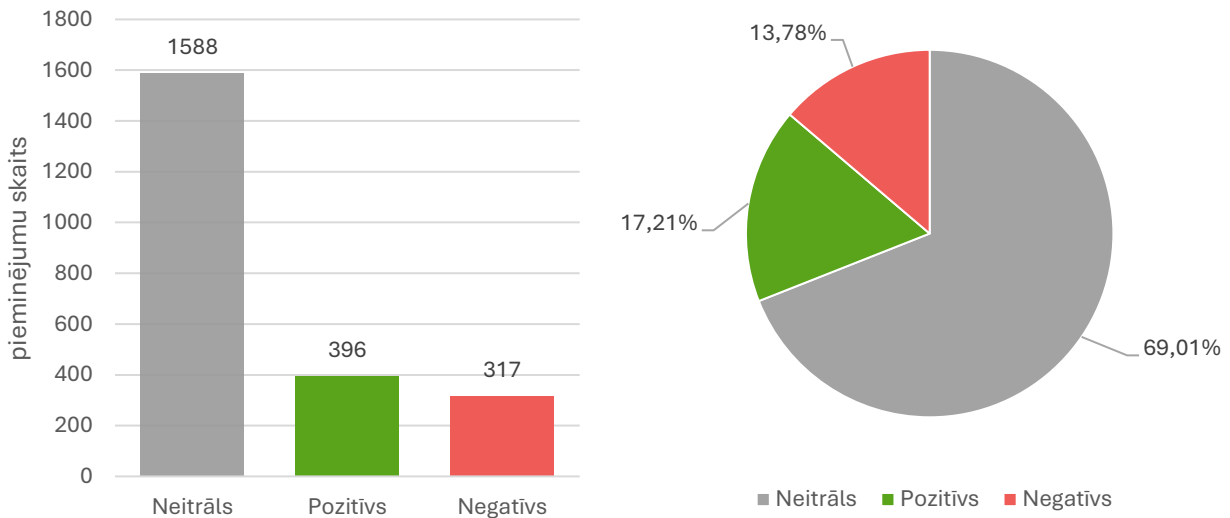
6.9.19. Papildtēmas "Ģimenes stāvoklis" kopsavilkums

Papildtēma "Ģimenes stāvoklis" iekļauj rakstus, kuros tika minēta diskriminācija uz ģimenes stāvokļa pamata. Kopumā uz to ir attiecināms 161 raksts. Visbiežāk apspriestie notikumi saistīti ar jauno rezidentu uzņemšanas un finansēšanas kārtību, kas paredz novērst diskrimināciju pret ģimenēm, jo tiek nodrošināta iespēja izmantot grūtniecības un bērna kopšanas atvaļinājumus rezidentūras laikā, kā arī paredzēts atbalsts maksas rezidentiem līdzvērtīgam atalgojumam; un aptauju, kas atklāj, ka trešdaļa Latvijas iedzīvotāju, kuri nav attiecībās, Valentīna dienā jūtas vientuļi un diskriminēti, īpaši vīrieši, kuri izjūt lielāku sabiedrības spiedienu veidot attiecības. Lielākā daļa rakstu, kas tika iedalīta zem attiecīgās papildtēmas, bija ar neitrālu atspoguļojumu, savukārt pozitīvi vai negatīvi atspoguļoto rakstu proporcija bija līdzīga. Tie apsprieda, piemēram, "Positivus" festivāla organizatorus, kuri pieprasa pilnu cenu par biļetēm pat bērniem līdz gada vecumam, ko daži uzskata par diskrimināciju pret jaunajām ģimenēm, kā arī jaunajām izmaiņām epidurālās anestēzijas izmantošanā dzemdībās Latvijā.

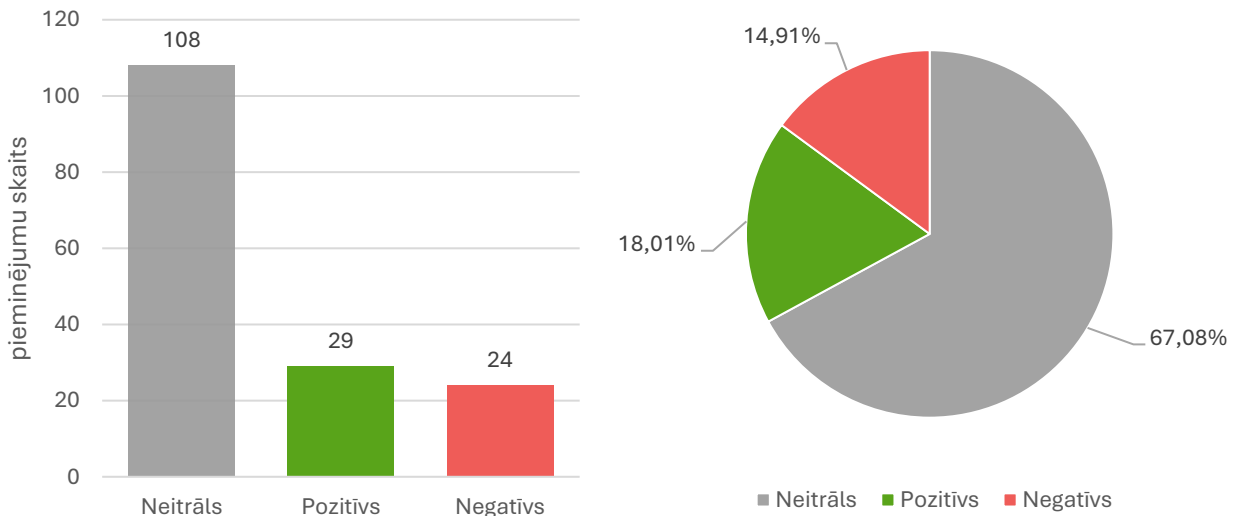
7. Sentiments medijos

Sentiments medijos parāda diskriminācijas jēdziena vai kāda no 17+1 diskriminācijas tēmas/kritērija vērtējumu materiālā – vai materiālā tiek pausts pozitīvs vērtējums, viedoklis vai komentārs (vai kopumā materiālā vērojama pozitīva noskaņa), norādot, ka diskriminācija attiecīgajā tēmā mazinās vai ir vērojamas pozitīvas tendences (pozitīvs sentiments), vai – tiek pausts negatīvs vērtējums, norādot, ka, piemēram, diskriminācija palielinās, Latvijā vērojamas negatīvas tendences attiecīgajā diskriminācijas kritērijā u.tml.

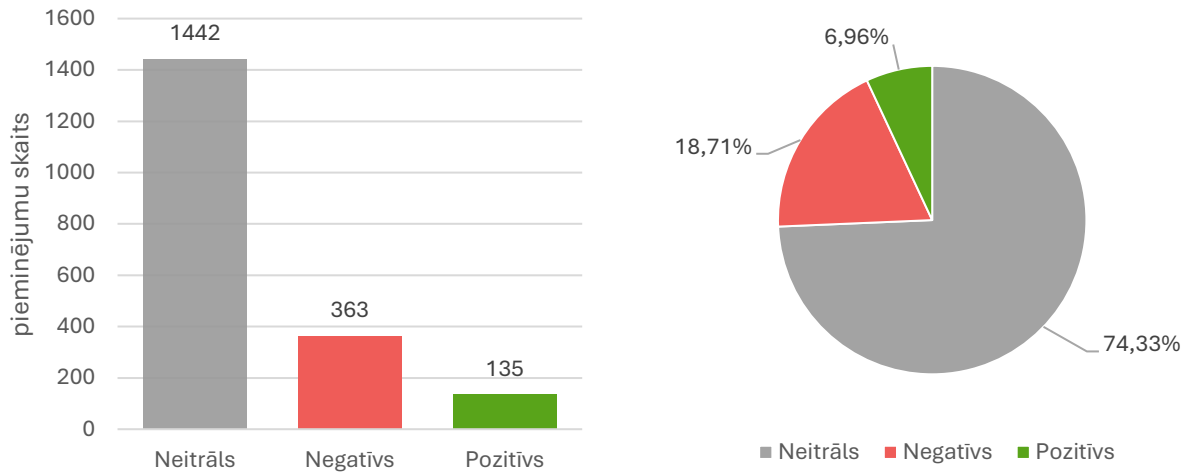
7.1. Tēmas "Cita tēma" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

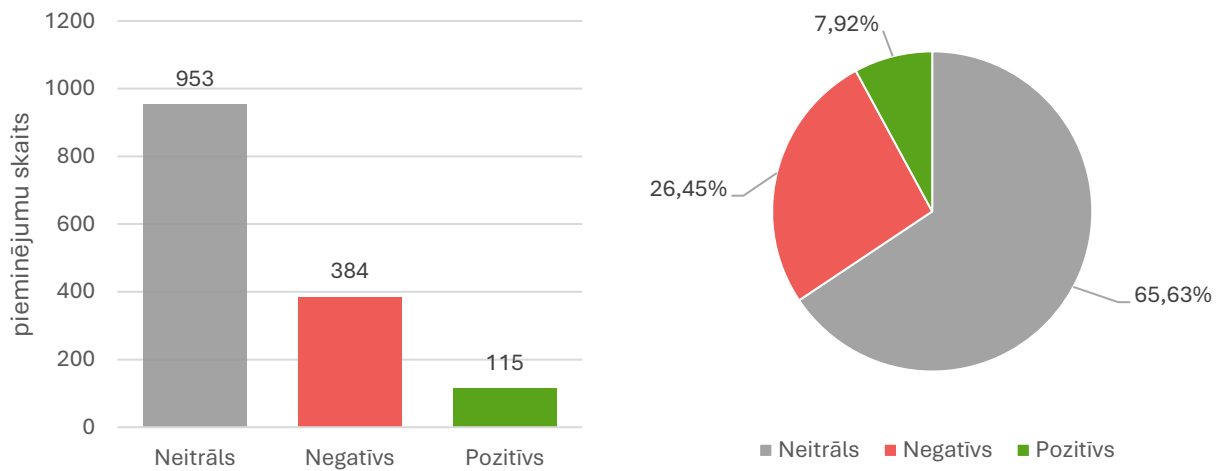
7.1.1. Tēmas "Cita tēma" būtiska bloka "Ģimenes stāvoklis" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

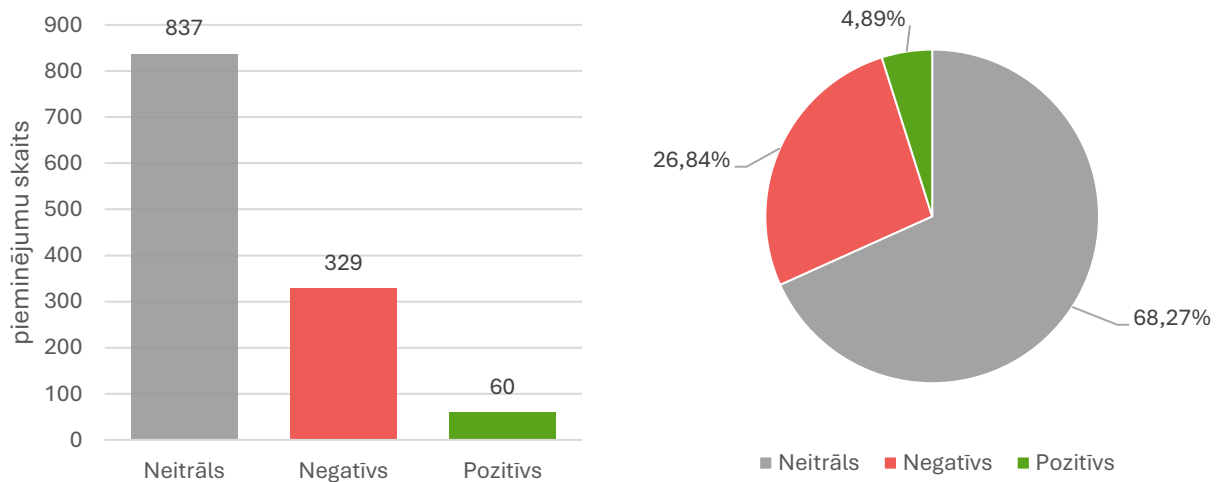
7.2. Tēmas "Dzimums" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

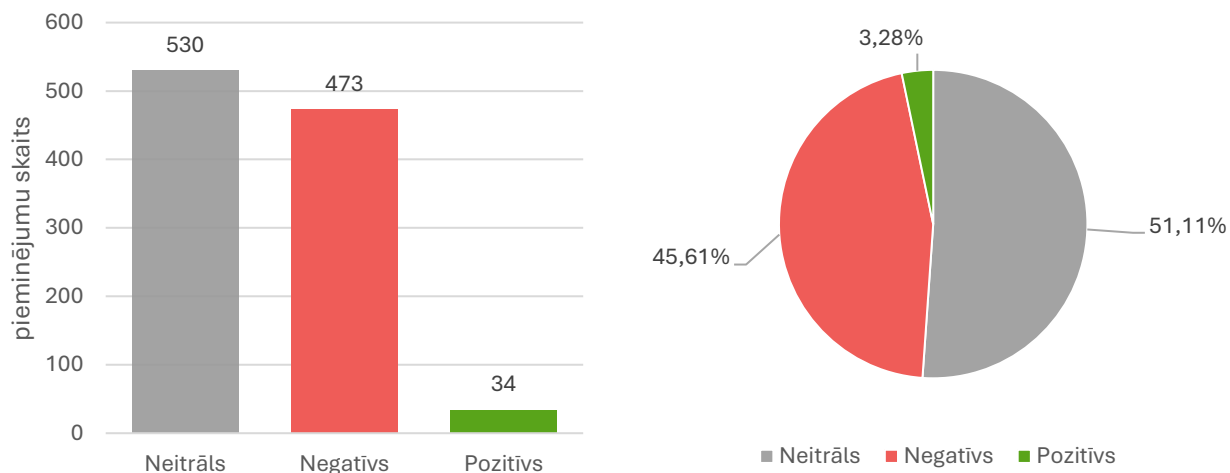
7.3. Tēmas "Tautība, etniskā izcelsme" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

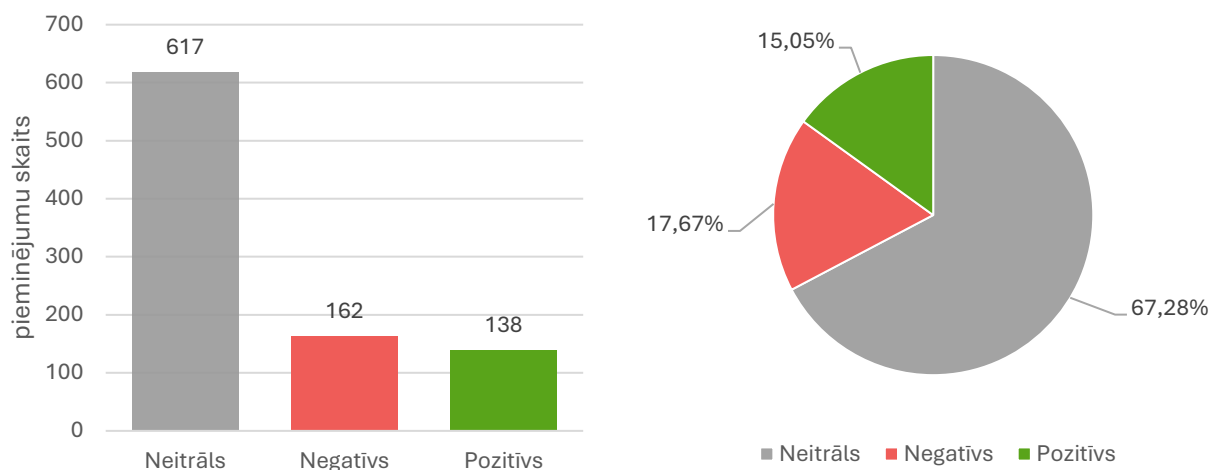
7.4. Tēmas "Vecums" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

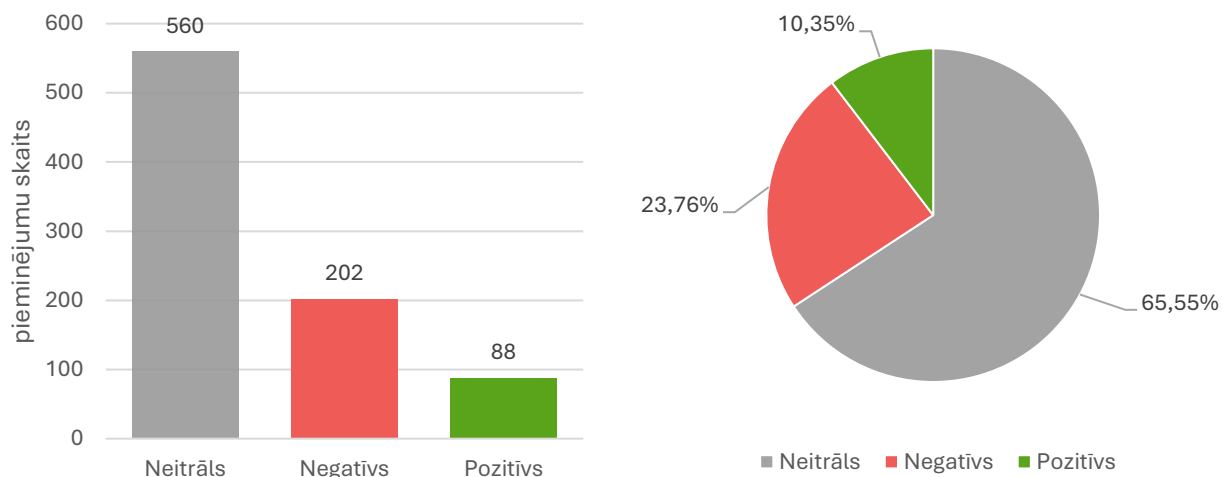
7.5. Tēmas "Valoda" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

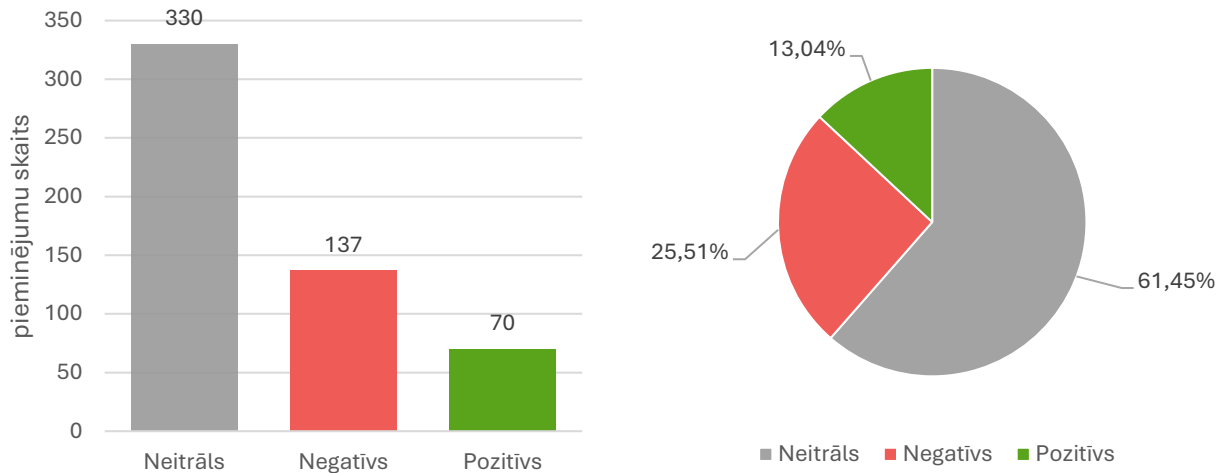
7.6. Tēmas "Seksuālā orientācija" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

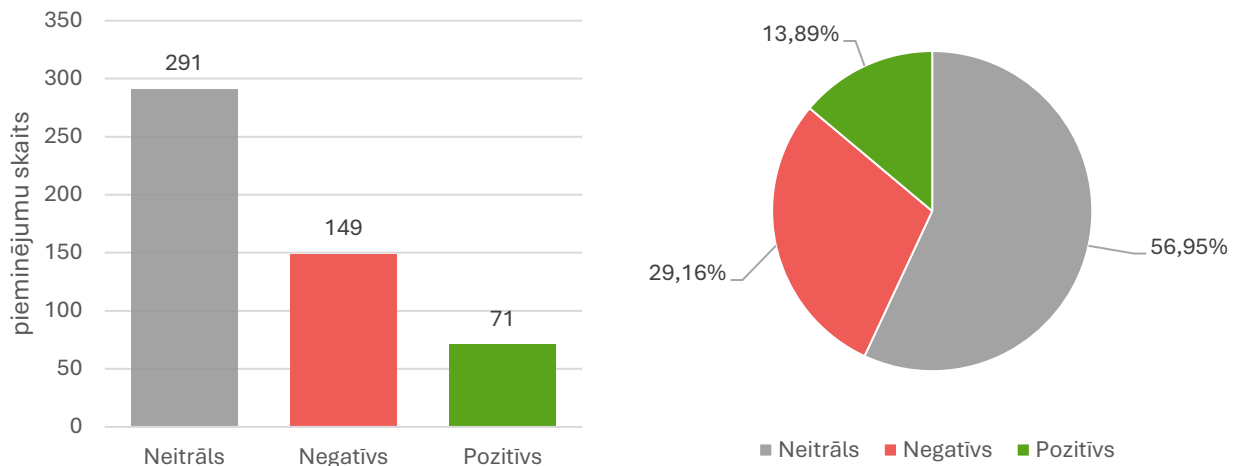
7.7. Tēmas "Invaliditāte" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

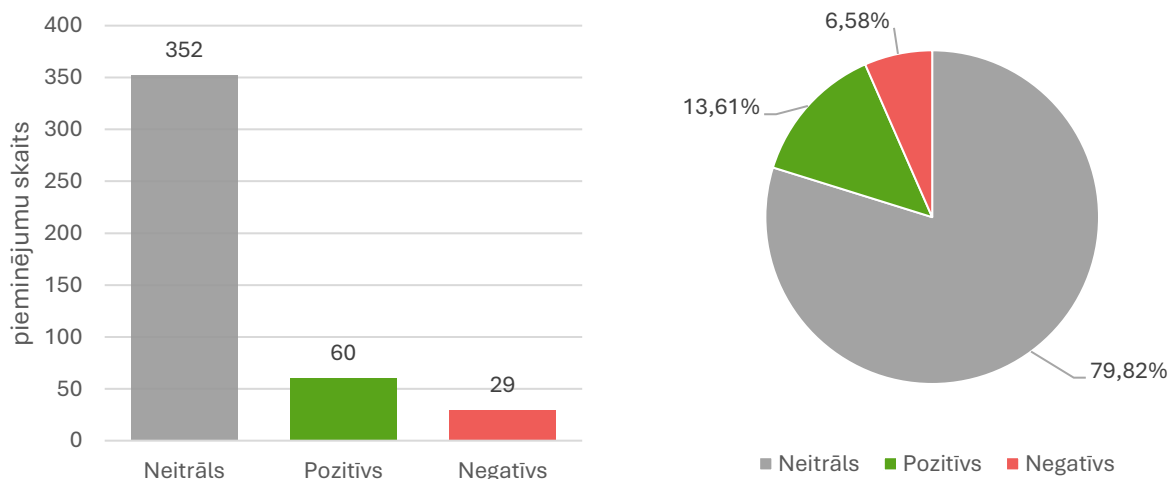
7.8. Tēmas "Ģenētiskās īpašības" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

7.9. Tēmas "Sociālais stāvoklis un sociālā izcelsme" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

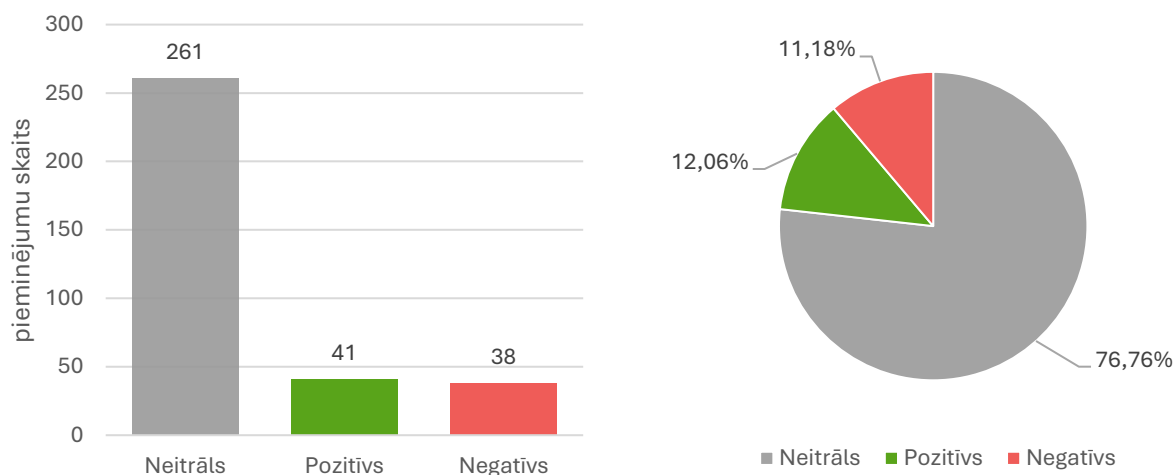

7.10. Tēmas "Reliģiskā pārliecība" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

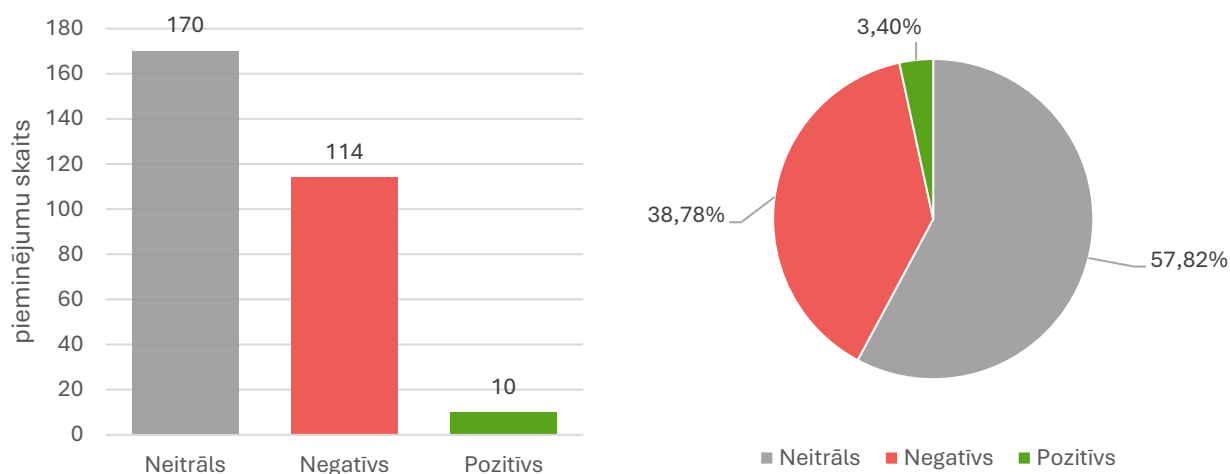

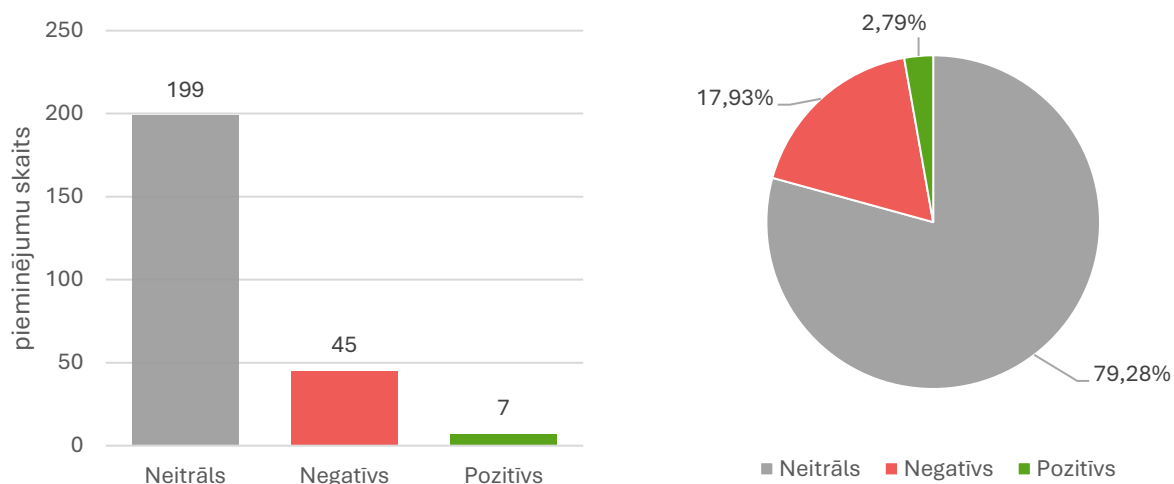
7.11. Tēmas "Rase un ādas krāsa" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

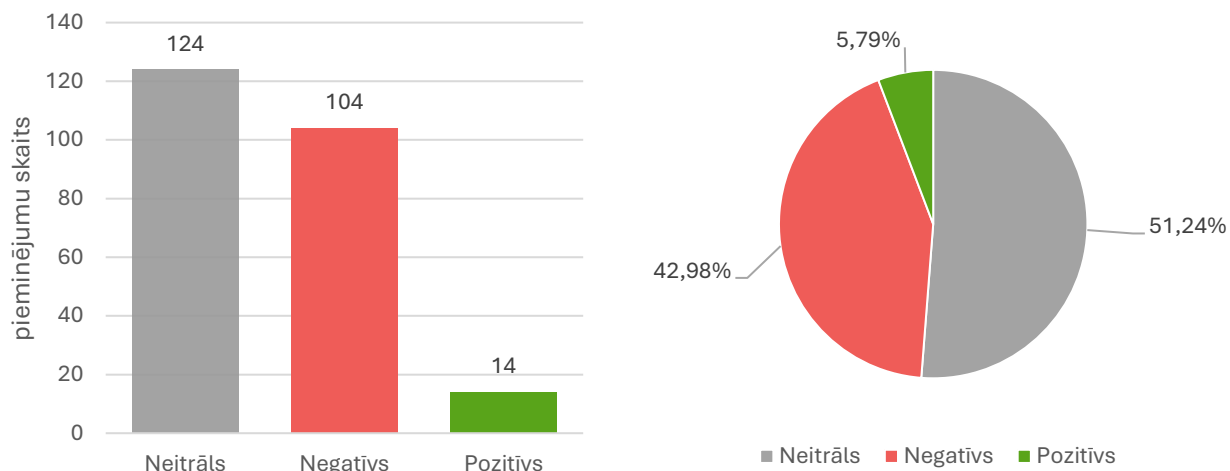
7.12. Tēmas "Pilsonība un valstiskā piederība" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

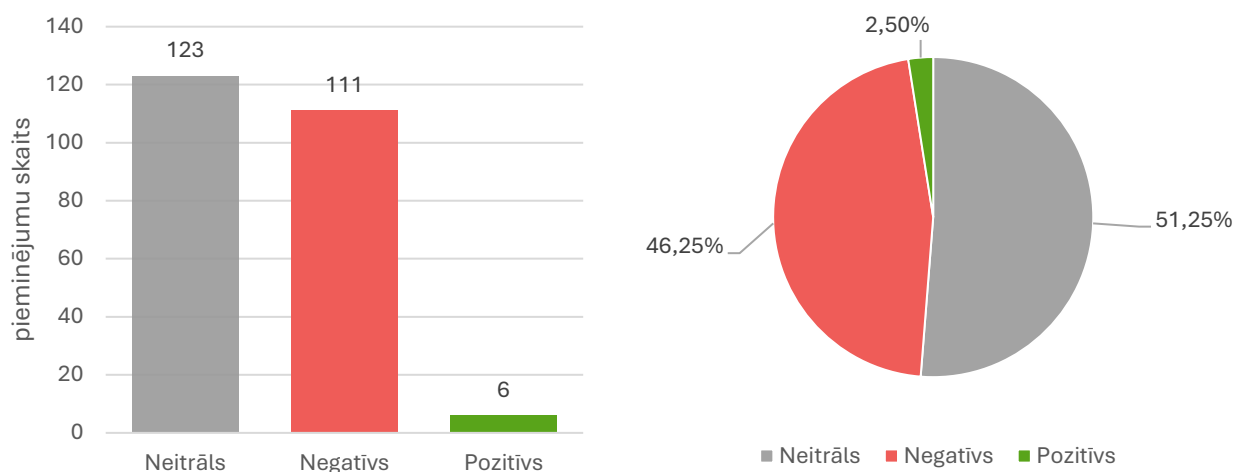
7.13. Tēmas "Politiskā un cita pārliecība" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

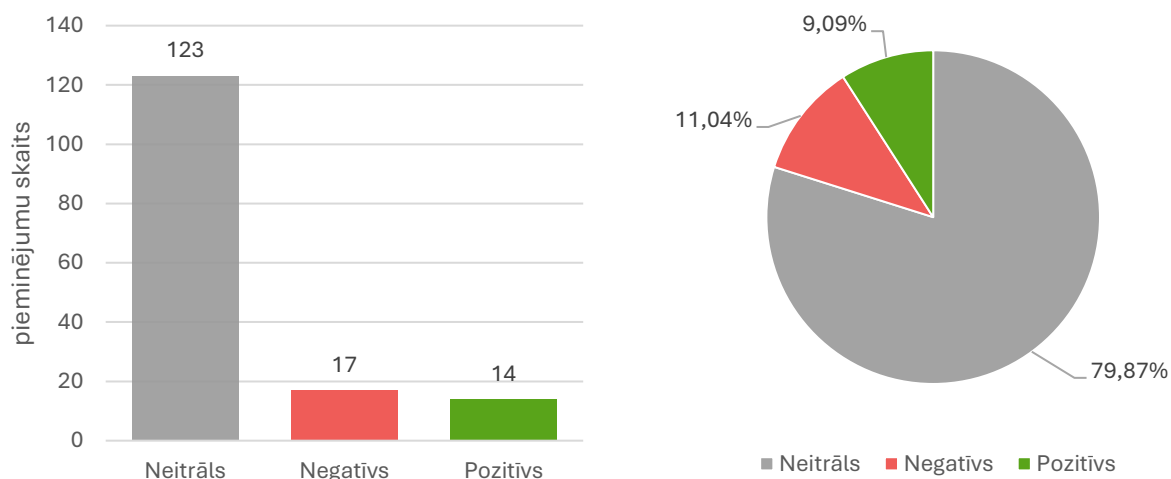
7.14. Tēmas "Pasaules uzskati" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

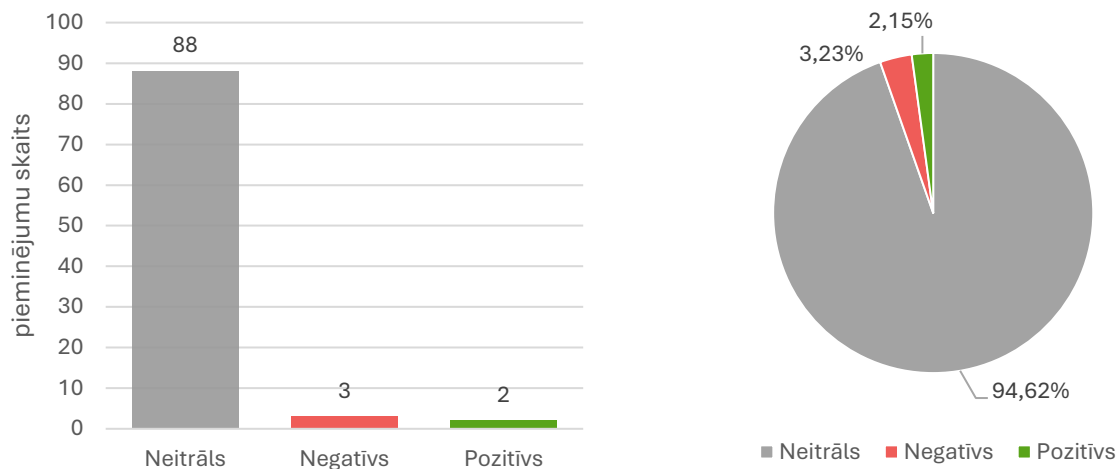
7.15. Tēmas "Dienesta stāvoklis" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

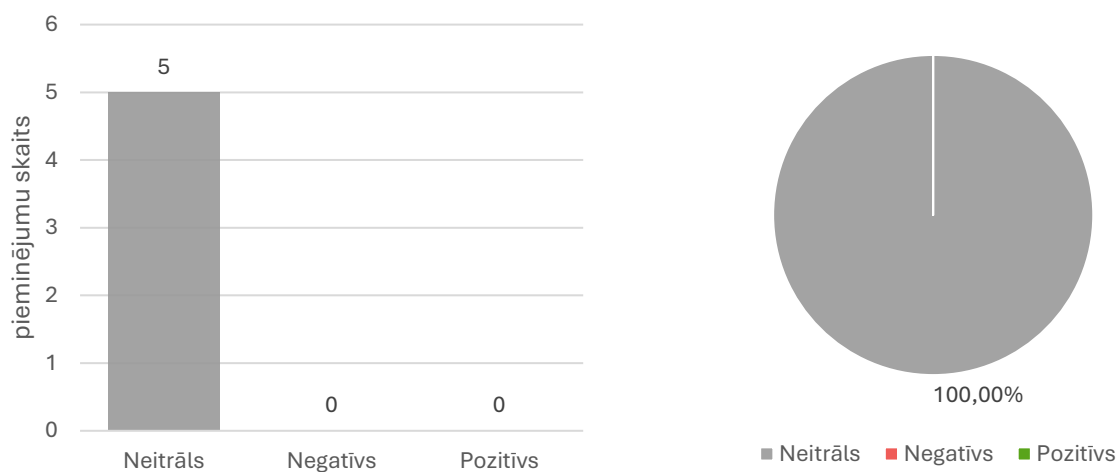
7.16. Tēmas "Dzimšana un izcelsme" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

7.17. Tēmas "Manta" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

7.18. Tēmas "Partijas piederība" sentiments medijos pēc pieminējumu skaita

8. TOP pozitīvās/negatīvās ziņas

Lai sniegtu plašāku ieskatu diskriminācijas jēdziena atspoguļojuma dinamikā, TOP pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas sadalītas vairākos periodos, iekļaujot pārskatā TOP 3 ziņas pēc pieminējumu skaita katrā pusgadā.

8.1. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2022. gada 1. pusgadā

Pozitīvs sentiments

- 1) Nacionālā apvienība ir iesniegusi likumprojektu paketi, lai stiprinātu latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas lietojumu izglītībā un darba tirgū, kā arī veicinātu sabiedrības saliedētību. Viens no priekšlikumiem paredz, ka no 2022. gada septembra mācības mazākumtautību skolās norisināsies tikai latviešu valodā. Tāpat paredzēts, ka valsts augstskolām būs jānodrošina studiju programmas arī valsts valodā, ja tās pašlaik norisinās Eiropas Savienības oficiālajās valodās. Tiek rosinātas arī izmaiņas Darba likumā, aizliedzot darba sludinājumos un līgumos pieprasīt svešvalodas prasmi, ja tā nepieciešama saziņai ar Latvijas pastāvīgajiem iedzīvotājiem, tādējādi mazinot lingvistisko diskrimināciju darba tirgū.
- 2) 2022. gadā Latvijas PEN klubs Pasaules preses brīvības dienā piešķīra balvas juristei Sanitai Osipovai un biedrībai "Gribu palīdzēt bēgļiem". Sanita Osipova tika godināta par savu darbu Satversmes tiesas priekšsēdētājas amatā, īpaši izceļot viņas lēmumus, kas stiprināja viendzimuma pāru un citu diskriminēto grupu tiesības. Latvijas PEN arī pievērsa uzmanību politiskajam spiedienam, kas ietekmēja Osipovas karjeru, Saeimai nobalsojot pret viņas darbību Augstākajā tiesā. Biedrība "Gribu palīdzēt bēgļiem" saņēma balvu par iespaidīgo darbu Ukrainas bēgļu atbalstam un ilgstošu palīdzību visiem bēgļiem, neskatoties uz naiderunu, ar kuru tā saskārās.
- 3) Erasmus+ projekta "E.QUA.L.I.TY." ietvaros pieci Dāvja Ozoliņa Apes pamatskolas skolēni un divas skolotājas piedalījās mobilitātē Portugālē, kuras galvenā tēma bija fiziskā un psiholoģiskā vardarbība. Projekta mērķis bija izvērtēt Eiropas pilsoniskās piederības nozīmi, cilvēktiesību aizsardzību un mazināt diskrimināciju, īpaši koncentrējoties uz vardarbības problēmām. Dalībnieki izstrādāja plakātus pret mobingu, piedalījās lekcijās par vardarbību, kā arī aktīvi diskutēja par skolotāju, vecāku un sabiedrības lomu vardarbības mazināšanā. Nākamā tikšanās paredzēta Turcijā, kad uzmanība tiks pievērsta cilvēktiesībām un vienlīdzībai.

Negatīvs sentiments

- 1) 2022. gada pirmā pusgada TOP negatīvā ziņa ir saistīta ar rakstu sēriju, kas bija veltīta Covid-19 vakcīnu tēmai. Viens no tādiem rakstiem bija par bērnu vakcināciju pret Covid-19, kurā tika runāts par Izglītības un zinātnes ministrijā un Veselības ministrijā saņemtajiem paziņojumiem no vecākiem, kuri apgalvoja, ka izglītības iestādēm nav tiesību veikt medicīniskās manipulācijas, tostarp vakcināciju, jo Covid-19 vakcīnas tiek uzskatītas par eksperimentālām un pētījuma stadijā. Iedzīvotāju bažas balstās arī uz apgalvojumu, ka vakcīnas nav pilnībā apstiprinātas; ir nepareizi interpretēti konvenciju un kodeksu noteikumi.
- 2) Aptauja, ko veica "Tele2" sadarbībā ar "Norstat" par eidžismu, parādīja, ka gandrīz 40% Latvijas iedzīvotāju baidās no novecošanas, īpaši jaunieši vecumā no 18 līdz 29 gadiem. Aptaujātie norādīja, ka vairāk nekā puse jūtas jaunāki par savu faktisko vecumu, un viņiem modernās tehnoloģijas, socializēšanās, mācīšanās un veselīgs dzīvesveids palīdz justies jaunākiem. Latvijas Universitātes profesore Zanda Rubene uzsvēra, ka sabiedrībā pastāv stereotipiski priekšstati par vecumu, kas izraisa diskrimināciju un nepatiku pret novecošanu. Tāpat tika atklāts, ka gandrīz 15% iedzīvotāju ir slēpuši savu vecumu, lai izvairītos no diskriminācijas.
- 3) Latvijas Personāla vadīšanas asociācijas valdes priekšsēdētāja Eva Selga intervijā Latvijas Televīzijas raidījumā "Rīta Panorāma" atklāja, ka Latvijas darba tirgū pastāv vecuma diskriminācija, kas galvenokārt skar jauniešus bez darba pieredzes un iedzīvotājus, kuri ir vecāki par 50 gadiem. Selga uzsvēra, ka šāda diskriminācija rada bažas par darba zaudēšanu un kavē darba tirgus dinamiku, jo cilvēki baidās mainīt darbu vai saskarties ar ierobežojumiem, kas varētu ietekmēt viņu ienākumus.

8.2. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2022. gada 2. pusgadā

Pozitīvs sentiments

- 1) Sabiedrības integrācijas fonds un apvienība "Apeironi" īsteno kampaņu "Sajūti. Sadzirdi. Saproti.", lai veicinātu izpratni un informētību par personu ar invaliditāti ikdienu un diskriminācijas problēmām, ar ko tās saskaras. Kampaņa, kuras laikā tiks organizēti dažādi pasākumi, piemēram, "Pikselēšanas darbnīcas" un diskusijas ar darba devējiem, fokusējas uz diskriminācijas mazināšanu, tostarp attiecībā uz invaliditāti, vecumu un dzimumu.

Kampaņas mērķis ir uzlabot sabiedrības attieksmi, paaugstināt empātiju un stimulēt pozitīvas pārmaiņas, lai veicinātu iekļaušanu sabiedrībā un samazinātu nevienlīdzību.

- 2) Sabiedrības integrācijas fonds ir izsludinājis projektu pieteikumu konkursu savā lielākajā programmā nevaldības organizāciju (NVO) atbalstam - NVO fondā, kur šogad pieejamais finansējums ir rekordliels - 1 888 088 EUR. Fonds atbalsta pilsoniskās sabiedrības ilgtspējīgu attīstību un demokrātiju Latvijā, sniedzot finansējumu NVO darbības stiprināšanai, interešu aizstāvībai un sabiedrības aktivitātēm. 2022. gadā īpaša uzmanība tika pievērsta projektiem, kas risina diskrimināciju, iekļaušanu un sociālo aizsardzību. Konkurss piedāvā iespēju saņemt finansējumu makroprojektiem divu gadu periodā ar kopējo finansējumu līdz 66 000 EUR un mikroprojektiem līdz 10 000 EUR. Projektu kvalitāti izvērtē komisija ar pārstāvjiem no dažādām ministrijām un NVO sektora. Konkursā tika ņemts vērā arī informācijas pieejamības nodrošinājums cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem, organizējot seminārus ar surdotulkotāju.
- 3) "Ronald McDonald House Charities Latvija" ("RMHC Latvija") izpilddirektore Guna Caune skaidro, ka bērnu veselības aprūpe Latvijas reģionos ir nopietna problēma, kuras risināšanai nepieciešama plaša sadarbība starp valsts, pašvaldību un nevalstiskā sektora organizācijām. Pārsvarā bērnu speciālisti ir koncentrēti lielajās pilsētās, radot diskrimināciju bērniem no lauku reģioniem, kuriem bieži nav resursu, lai nokļūtu pie nepieciešamās medicīniskās palīdzības. Lai risinātu šo problēmu, "RMHC Latvija" īstenoja "Mobilā veselības aprūpes centra" programmu, nodrošinot bezmaksas konsultācijas bērniem reģionos. Tādējādi arī tika veicināta veselības pakalpojumu pieejamība visiem bērniem, neatkarīgi no viņu dzīvesvietas un finansiālajiem apstākļiem.

Negatīvs sentiments

- 1) Lielākais negatīvā sentimenta bloks 2022. gada 2. pusgadā saistīts ar krievu valodas nozīmi un sabiedrības pārstāvju viedokli par tās vietu Latvijā. Viens no rakstiem, kas skar šo tēmu, ir saistīts ar Saeimas Juridiskās komisijas lēmumu virzīt izskatīšanai Latviešu valodas kā vienīgās valsts valodas statusa nodrošināšanas likumprojektu. Tika norādīts, ka likumprojekts, kura mērķis ir stiprināt latviešu valodas lietojumu, izraisījis pretrunas ar esošajiem likumiem, piemēram, Valsts valodas likumu, un ietver ierobežojumus citu valodu lietošanai, tostarp krievu valodas izmantošanai sabiedriskajos pakalpojumos. Tika uzsvērts, ka šāda diskriminācija var skart cilvēkus, kuri nezina krievu valodu un tādējādi varētu būt

ierobežoti darba tirgū vai piekļuvē pakalpojumiem, kā arī varētu veicināt "de facto" divvalodības situāciju, kas tiek uzskatīta par tautas gribas pārkāpumu.

- 2) Latvijā gandrīz 20% iedzīvotāju uzskata, ka vīrieši ir labāki augstākā līmeņa vadītāji, neskatoties uz to, ka sievietes-vadītājas tiek novērtētas kā spēcīgākas darbinieku attiecību un izaugsmes veicināšanas ziņā, liecina kompānijas "Novatore" pētījums. Aptaujas dati norāda, ka, lai gan 93% Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka dzimumu tiesībām jābūt vienlīdzīgām, sievietes joprojām saskaras ar dzimumu diskrimināciju, kas izpaužas zemākā atalgojumā un grūtībās darba meklējumos. Pētījums arī uzrāda, ka uzņēmumi ar dzimumu dažādību vadībā ir inovatīvāki un pelnošāki, tomēr Latvijā tikai 20% no TOP 500 uzņēmumu vadītājiem ir sievietes, kas norāda uz nepietiekamu progresivitāti uzņēmumu vadībā un nepietiekamu dzimumu līdztiesību.
- 3) Eiropas Dzimumu līdztiesības institūts 2022. gada 24. oktobrī publiskojis Dzimumu līdztiesības indeksu, kurā Latvija ar 61.4 punktiem (maksimāli 100 punkti) ieņem 16. vietu starp 27 dalībvalstīm, kas ir par 0.7 punktiem zemāk nekā 2021. gadā. Indeksa izvērtējums, balstoties uz 2020. gada datiem, norāda uz Covid-19 pandēmijas negatīvo ietekmi uz dzimumu līdztiesību, īpaši izceļot palielināto vardarbību ģimenē un dzimumu diskrimināciju. Latvija ir pieredzējusi augstu dzimumu nelīdztiesību naudas un zināšanu jomās, kur rādītāji ir ievērojami zemāki nekā vidēji Eiropas Savienībā, īpaši uzsverot dzimumu segregāciju izglītībā un augsto nabadzības risku sievietēm. Savukārt, vardarbības jomā Latvija ieņem augstāko vietu Eiropā attiecībā uz sieviešu nogalināšanu, to paveicot ģimenes loceklim vai partnerim.

8.3. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2023. gada 1. pusgadā

Pozitīvs sentiments

- 1) 3. janvārī "airBaltic" paziņoja par apņemšanos sasniegt oglekļa neitralitāti līdz 2050. gadam kā daļu no uzņēmuma ilgtspējas stratēģijas. Šī stratēģija ietver ne tikai vides aizsardzību, bet arī ilgtspējīgu sociālo politiku, kas nodrošina labus darba apstākļus, godīgu atalgojumu un nepieļauj diskrimināciju. Uzņēmuma ilgtspējas iniciatīvas ietver arī darbu pie ētikas un pretkorupcijas standartiem, daudzveidības veicināšanu un sociālās atbildības uzlabošanu, lai veicinātu iekļaujošu darba vidi.
- 2) 26. janvārī Labklājības ministrija prezentēja plānus 2021. - 2027. gada plānošanas periodā, ieguldot 363,5 miljonus eiro sociālo pakalpojumu uzlabošanai, sociālā darba attīstībai un

bērnu tiesību aizsardzības sistēmas pilnveidei. Ministrija uzsvēra, ka īpaša uzmanība tiks pievērsta mazāk aizsargātajām grupām, kā arī diskriminācijas mazināšanai, nodrošinot mūsdienu prasībām atbilstošus pakalpojumus, piemēram, ģimeniskai videi pietuvinātu aprūpi bērniem ar invaliditāti. Papildus plānots attīstīt atbalsta sistēmu ģimenēm ar bērniem, kuriem konstatēta invaliditāte, un uzlabot sociālo pakalpojumu kvalitāti, piemēram, izstrādājot sertifikācijas sistēmu bāriņtiesu amatpersonām un veicinot profesionālo kompetenci nozarē strādājošajiem.

- 3) Politiskā partija "Kopā Latvijai" tika reģistrēta 2. aprīlī, un tās dibinātājs ir bijušais Saeimas priekšsēdētājs Andrejs Klementjevs. Partiju izveidoja 217 Rēzeknes iedzīvotāji, tās priekšsēdētājs ir no "Saskaņas" izslēgtais Rēzeknes mērs Aleksandrs Bartaševičs. Viņš norādīja, ka partijas galvenais mērķis ir veidot vienotu politisko nāciju bez diskriminācijas pēc nacionālā, sociālā vai reliģiskā pamata, kā arī izveidot efektīvu valsts ekonomikas modeli, stabilu nodokļu sistēmu un pievilcīgu investīciju klimatu.

Negatīvs sentiments

- 1) ANO ziņotāji secinājuši, ka pāreja uz mācībām latviešu valodā, ierobežojot izglītības iespējas mazākumtautību valodās, ir pretrunā ar cilvēktiesību standartiem un var veicināt diskrimināciju. ANO augstākā cilvēktiesību komisāra biroja tīmekļvietnē norādīts, ka Latvijā pieņemti likuma grozījumi, kas līdz 2025. gadam noteiks pilnīgu pāreju uz mācībām valsts valodā visos izglītības posmos, tostarp bilingvālajās skolās. Grozījumi tiek kritizēti par to, ka tie būtiski ierobežo izglītības iespējas mazākumtautību valodās un neatbilst starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem, tostarp diskriminācijas aizliegumam un ANO Bērnu tiesību konvencijai. Eksperti uzsver, ka pirms grozījumu pieņemšanas nav notikusi efektīva minoritāšu līdzdalība, un Latvijas valdībai ir jāprecizē ierobežojumi izglītībai mazākumtautību valodās, lai ievērotu valsts mazākumtautību kopienu valodas tiesības.
- 2) Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs nosodījis SOK ieteikumu ļaut Krievijas un Baltkrievijas sportistiem piedalīties Olimpiskajās spēlēs Parīzē, norādot, ka šāds lēmums ir amorāls. Organizācija konsultējusies ar SOK locekļiem, sportistu pārstāvjiem, starptautiskajām sporta veidu federācijām un nacionālajām olimpiskajām komitejām, vairums konsultācijās iesaistīto pušu piekritušas, ka saskaņā ar Olimpisko hartu ir jāciens visu sportistu tiesības, izslēdzot diskrimināciju. Valdības nedrīkstētu izlemt, kuri sportisti var

piedalīties sacensībās un kuri ne. SOK ir aicinājusi apsvērt, kā šie sportisti varētu atgriezties sacensībās, tomēr Rinkēvičs uzskata, ka šāda vēlme ir neētiska, jo Ukrainā turpinās karš.

- 3) Imunizācijas valsts padomes priekšsēdētāja Dace Zavadska ierosinājusi, ka neizmantotās vakcīnu devas pret cilvēka papilomas vīrusu (CPV) vajadzētu ļaut izmantot arī zēnu vakcinācijai līdz 17 gadu vecumam. 2022. gadā lielākā daļa vakcīnu devas tika izlietotas meiteņu vakcinācijai, bet zēniem tika piešķirts ievērojami mazāks skaits devu. Saskaņā ar Slimību profilakses un kontroles centra datiem, meiteņu vakcinācija bija daudz aktīvāka nekā zēniem, un šī atšķirība ir saistīta arī ar finansējuma piešķiršanu, jo 2023. gadā zēnu vakcinācijai bija pieejams ierobežots finansējums. IVP uzsvērusi, ka šāda situācija, kad zēni saņem mazāk vakcīnu nekā meitenes, ir diskriminējoša, jo abi dzimumi ir pakļauti līdzīgiem riskiem saslimt ar CPV izraisītām slimībām. Tiek aicināts pārskatīt vakcīnu izlietojumu un nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi visiem bērniem.

8.4. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2023. gada 2. pusgadā

Pozitīvs sentiments

- 1) Lai mazinātu diskrimināciju uz vecuma pamata un veicinātu senioru integrāciju sabiedrībā, tika rīkota izstāde "Vecums? Nē! Tikai skaitlis", kurā piedalījās 12 seniori, kuri ieņēma modeļu lomas. Šajā izstādē seniori tika parādīti kā modes ikonas un stila etaloni, nevis kā cilvēki "dzīves norietā", tādējādi tika uzsvērts, ka viņiem ir vērtīga pieredze un dzīvesgudrība. Izstādes mērķis bija mainīt sabiedrības attieksmi, parādot, ka vecums ir tikai skaitlis un ka seniori ir pelnījuši cieņpilnu attieksmi.
- 2) 12. jūlijā tika organizēta tikšanās starp Valsts prezidentu Edgaru Rinkēviču un Latvijas Republikas tiesībsargu Juri Jansonu, kurā tika apspriestas tiesībsarga darba prioritātes, īpaši bērnu tiesību aizsardzībā. Valsts prezidents izteica gandarījumu par tiesībsarga iesaisti cilvēktiesību veicināšanā un diskriminācijas aizlieguma nodrošināšanā, kā arī izglītošanā par cilvēktiesību jautājumiem. Puses vienojās par nepieciešamību pilnveidot juridisko mehānismu un tiesībsargājošo iestāžu amatpersonu zināšanas, lai efektīvāk aizsargātu cietušos, īpaši bērnus un personas ar invaliditāti. Valsts prezidents pateicās tiesībsargam J. Jansonam par iesaisti darbā ar starptautiskajām organizācijām, skaidrojot Latvijas tiesībspolitiskās izvēles Latvijai svarīgos jautājumos un atspēkojot neobjektīvu un nekonstruktīvu Latvijai veltītu kritiku.

- 3) Saeima apstiprināja Tieslietu ministrijas izstrādātos likumprojektus, kas paredz reģistrētas partnerības ieviešanu Latvijā. Tieslietu ministre Inese Lībiņa-Egnere norādīja, ka šis lēmums ir nozīmīgs cilvēktiesību ievērošanā, jo pēc vairāk nekā 20 gadiem ir izdevies izveidot pāru kopdzīves regulējumu. Pārkāpjot ilgstošu diskrimināciju un likumisko neredzamību, tika skaidri apstiprināts, ka Latvija ir eiropiska, tiesiska un demokrātiska valsts, kas aizsargā cilvēktiesības un privāto dzīvi. Sākot no 2024. gada 1. jūlija, divām pilngadīgām personām, neatkarīgi no dzimuma, ir ļauts reģistrēt savas attiecības pie zvērināta notāra, iegūstot juridisko, ekonomisko un sociālo aizsardzību, kā arī tiesības pieņemt lēmumus par partnera ārstniecību un saņemt sociālās garantijas.

Negatīvs sentiments

- 1) 2023. gada 28. novembrī Rīgas pilsētas tiesā tika pasludināts spriedums par diskriminācijas aizlieguma pārkāpumu, atzīstot automazgātavas īpašnieku par atbildīgu par morālā kaitējuma kompensāciju Ukrainas pilsoni, kurai tika atteikts pakalpojums, pamatojoties uz viņas nacionalitāti. Šāda diskriminācija tika atzīta par prettiesisku, jo tika pārkāpts Satversmes un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas noteikums par vienlīdzīgu attieksmi un aizliegumu diskriminēt pēc etniskās piederības.
- 2) Miastēnijas pacientu organizācija atkārtoti vērsusies pie Veselības ministrijas (VM), Nacionālā veselības dienesta (NVD) un Saeimas Sabiedrības veselības apakškomisijas ar lūgumu sniegt skaidrojumu par to, kāpēc miastēnijas pacientiem, kuriem ir hroniska un dzīvību apdraudoša slimība, tiek nodrošināta tikai 75% medikamentu kompensācija no valsts budžeta, tādējādi diskriminējot šo pacientu grupu salīdzinājumā ar citiem reto slimību un hronisko diagnožu pacientiem. Latvijā ir izveidots R saraksts, kurā ietilpst retās slimības ar 100% zāļu kompensāciju, taču miastēnija šajā sarakstā nav iekļauta. Līdz ar to miastēnijas pacienti saskaras ar būtiskām finansiālām grūtībām, kas var novest pie dzīvības apdraudējuma un smagas invaliditātes. Organizācija lūdza VM un NVD skaidrojumu par veiktajiem pasākumiem, lai nodrošinātu, ka miastēnijas medikamenti tiek pilnībā kompensēti un iekļauti R sarakstā.
- 3) Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (SEPLP) bija aicinājusi Saeimu atteikties no ieceres pārstāt radīt saturu krievu valodā sabiedriskajos medijos pēc trīs gadiem, jo šī iecere tiek uzskatīta par diskriminējošu attiecībā pret Latvijas mazākumtautību pārstāvjiem, kas varētu radīt negatīvas sekas saistībā ar šo cilvēku iespēju saņemt kvalitatīvu

informāciju. SEPLP uzsvēra, ka likuma projekts, kas paredz no 2026. gada 1. janvāra pārtraukt sabiedriskajos medijos veidot saturu krievu valodā, nav saskaņots ar padomi, un tas būtiski ietekmēs Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas programmas, kā arī ierobežos mazākumtautību piekļuvi informācijai, kas varētu veicināt diskrimināciju un negatīvi ietekmēs mediju tirgus konkurenci.

8.5. TOP 3 pozitīvā/negatīvā sentimenta ziņas 2024. gada 1. pusgadā

Pozitīvs sentiments

- 1) 23. aprīlī valdība apstiprināja Ministru kabineta noteikumus, kas paredzēti ES līdzekļu izmantošanai ģimenēm draudzīgas vides veidošanai un atbalstošas sabiedrības attīstībai. Tika uzsvērts, ka tiesības uz ģimenēm draudzīgu vidi un atbalstu ir nozīmīgas, lai mazinātu diskrimināciju un veicinātu pozitīvu bērnu attīstību. Tajos ietilpst atbalsta programmas ģimenēm ar bērniem, darba devējiem un nevalstiskajām organizācijām, nodrošinot finansiālu atbalstu ģimenēm draudzīgas darba vides izveidei, kā arī izglītojošus pasākumus, lai veicinātu sabiedrības izpratni par ģimenēm draudzīgas vides nozīmīgumu. Atbalsts tika sniegts arī bērniem un jauniešiem, kā arī personām, kas strādā ar bērniem, lai mazinātu diskrimināciju un vardarbību izglītības iestādēs. Pasākums tika finansēts no Eiropas Sociālā fonda Plus un Latvijas valsts budžeta, un tas tiks īstenots no 2024. gada 1. janvāra līdz 2029. gada 31. decembrim.
- 2) Katru gadu 7. aprīlī tiek atzīmēta Pasaules veselības diena, kuras mērķis ir aktualizēt globālās veselības jautājumus, uzsverot pamattiesības saņemt veselības aprūpes pakalpojumus bez diskriminācijas vai finansiāliem šķēršļiem. 2024. gada tēma "Mana veselība, manas tiesības" tika izvēlēta, lai aizstāvētu katra indivīda tiesības uz kvalitatīvu veselības izglītību, tīru dzeramo ūdeni, tīru gaisu un pilnvērtīgu uzturu, kā arī dzīvošanu un strādāšanu drošos vides apstākļos. Pasaules veselības dienā tika aicināts apdomāt ikdienas izvēles un to ietekmi uz veselību, piemēram, izvēloties veselīgākas uzkodas, dzērienus un dzīvesveidu.
- 3) Jaunā ES digitālā identitāte sniegs ES iedzīvotājiem pārrobežu piekļuvi svarīgiem sabiedriskiem pakalpojumiem. Saskaņā ar pieņemto regulu, digitālās identitātes "maks" ļaus pilsoņiem autentificēties tiešsaistē, neizmantojot komercpakalpojumu sniedzējus, kas radījusi bažas par drošību un privātumu. Šī sistēma būs brīvprātīga, un EP deputāti norāda, ka tie, kuri nevēlas to izmantot, netiks diskriminēti, tādējādi veicinot iekļaujošu digitālo sistēmu.

Likums paredz bezmaksas elektroniskos parakstus un digitālo identitāšu savstarpēju mijiedarbību, kas uzlabos digitālo darījumu ērtību.

Negatīvs sentiments

- 1) Latvijas Reto slimību alianses pētījums par cilvēktiesību ievērošanu personām ar retām slimībām 2023. - 2024. gadā atklāja būtisku diskrimināciju, ar kādu tās saskaras darbavietās un izglītības iestādēs. Pētījumā tika konstatēts, ka cilvēkiem ar smagiem funkcionāliem un intelektuālās attīstības traucējumiem tiek atteikti daži sociālie pakalpojumi un speciālās mācību iestādes, kas liecina par diskrimināciju pakalpojumu pieejamības ziņā. Tāpat tika atzīts, ka augstākajās mācību iestādēs cilvēkiem ar smagu invaliditāti ir problēmas ar vides pieejamību un apkārtējo attieksmi. Pētījums arī norādīja uz informācijas trūkumu par retajām slimībām un nepieciešamību pēc vienotas informācijas platformas. Projekts "Veselība - mūsu cilvēktiesības" tiek īstenots ar EEZ un Norvēģijas grantu programmas atbalstu, lai veicinātu izpratni par veselību kā cilvēktiesību aspektu un nodrošinātu vienlīdzīgu pieeju veselības pakalpojumiem personām ar retām slimībām.
- 2) Jauno ārstu asociācijas aptaujā atklāts, ka vairāk nekā puse topošo ārstu un medicīnas aprūpes speciālistu ir norādījuši uz vāju krievu valodas zināšanu līmeni. Tiek uzsvērta latviešu valodā runājošo medicīnas studentu diskriminācija gan studiju procesā, gan darba vietās Latvijā, īpaši saistībā ar eksāmeniem, kuros var saskarties ar pacientiem, kuri nerunā latviešu valodā. Studentu komentāri liecina par problēmām ar komunikāciju, kas rada papildu stresu un apgrūtina viņu izglītības procesu. Tiek norādīts, ka studenti, kuri neprot krievu valodu, bieži piedzīvo mobingu un diskrimināciju no kolēģu puses. Universitāšu pārstāvji gan noliedz, ka šādas situācijas ietekmētu eksāmenu rezultātus vai piešķirtās atzīmes.
- 3) Viena no TOP 3 negatīvajām ziņām attiecas uz agresīvu pacientu identificēšanas un drošības nodrošināšanas problēmām. Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) valdes priekšsēdētājs Normunds Staņēvičs komentēja attiecīgo situāciju, atzīstot, ka agresīvus pacientus ir grūti identificēt, jo viņu uzvedība ir neparedzama, un jebkura veida vardarbība, tostarp uzbrukumi citiem pacientiem, nav pieļaujama. Diskriminācija izpaužas kā nepietiekama drošības nodrošināšana, kas rodas, nepiemērojot efektīvus pasākumus, lai novērstu agresīvu pacientu riskus. Tiesībsarga birojs uzsvēra nepieciešamību uzlabot pacientu drošību slimnīcās, īpaši situācijās, ja pastāv risks citiem pacientiem. Valsts policija

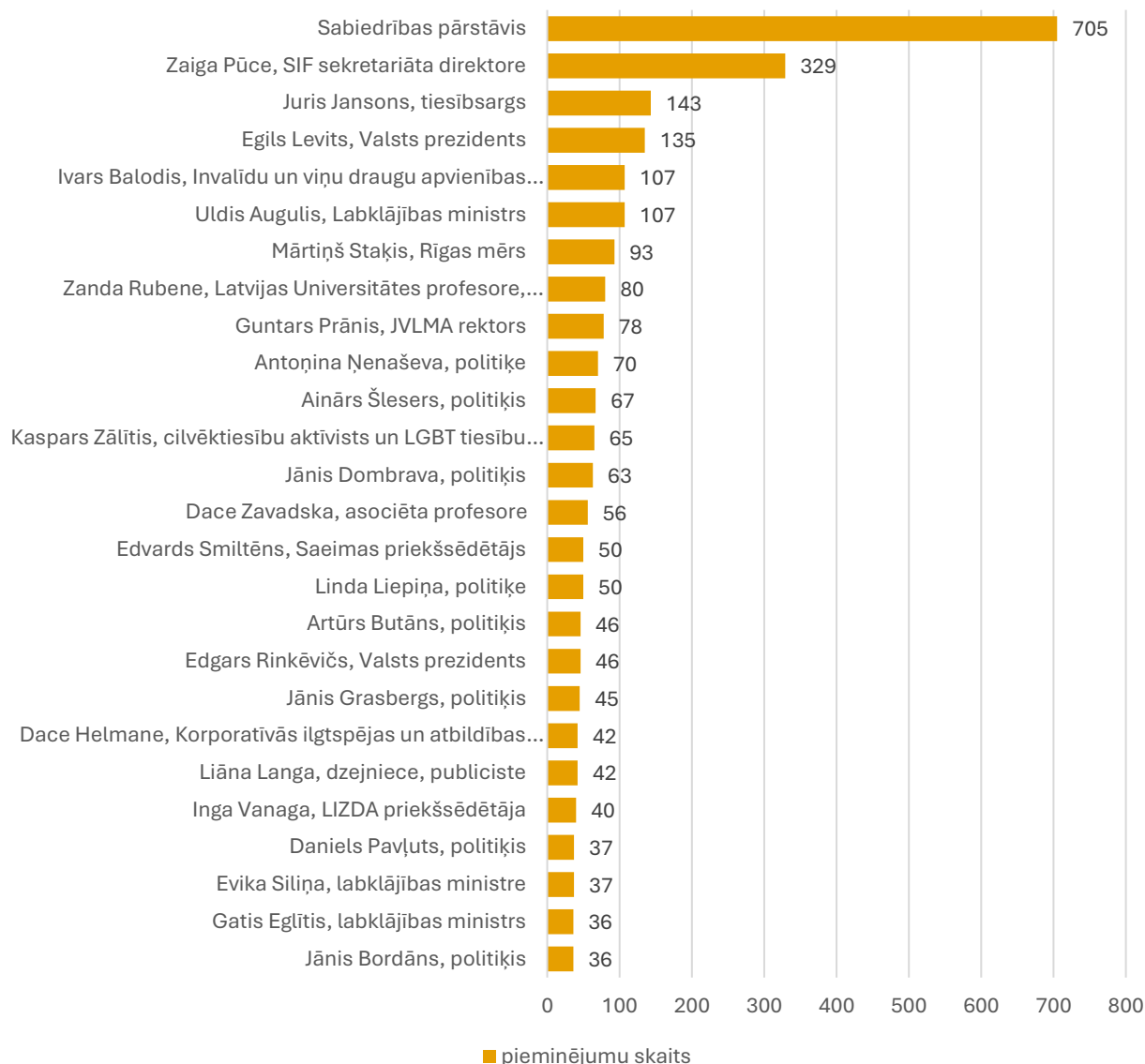
ir uzsākusi administratīvā pārkāpuma procesu par uzbrukumu slimnīcā, kur agresīvs pacients radījis nopietnus riskus cietušajam pacientam.

9. Viedokļa paudēji

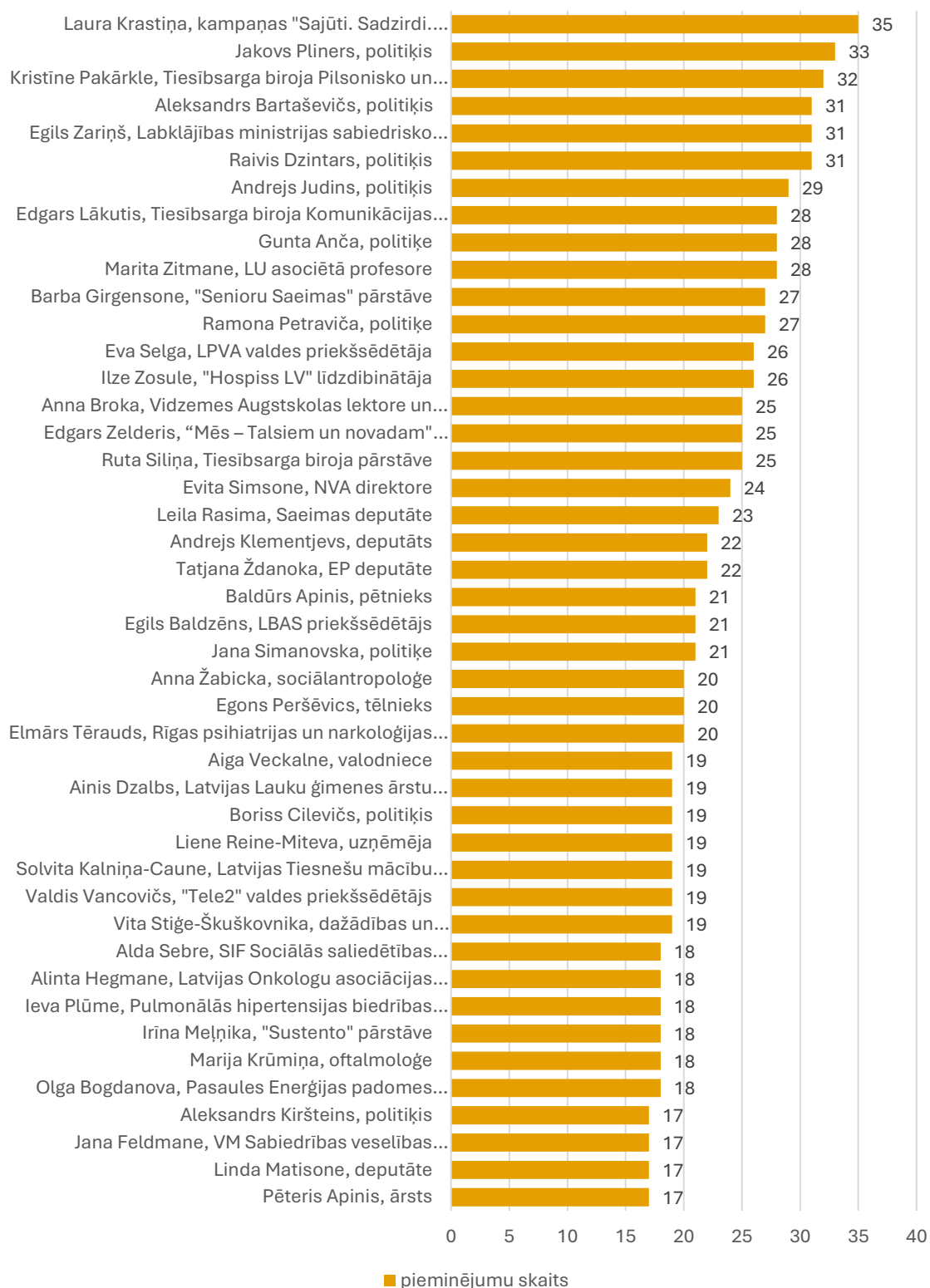
Publicitātes analizē ietvertas diskrimināciju kopumā un 17 tās tēmas/kritērijus komentējušās personas. No kopumā 8 392 materiāliem viedokļa paudēji atzīmēti 4 744 materiālos. Pārskata periodā analizēti kopā 1 199 viedokļa paudēji, pārskatāmības mērķiem pārskatā iekļautas TOP 250 visas diskriminācijas tēmas Latvijā komentējušās personas un TOP 25 personas, kuras pardušas viedokli katras attiecīgās tēmas materiālos. TOP 25 viedokļa paudējiem iekļauts arī komentāru kopsavilkums.

9.1. TOP 250 viedokļa paudēji medijos

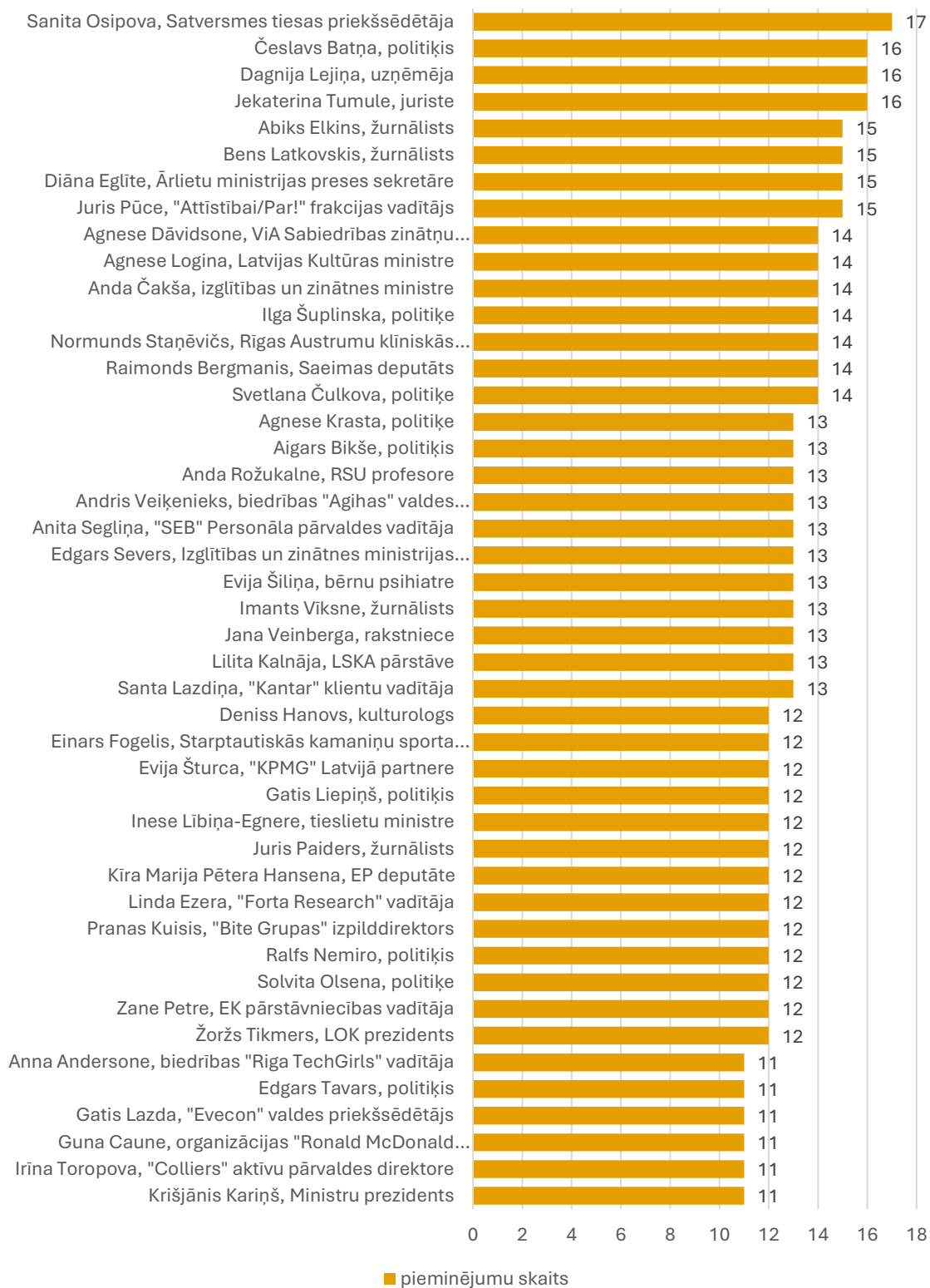
9.1.1. TOP viedokļa paudēji medijos pēc pieminējumu skaita (I)

9.1.2. TOP viedokļa paudēji medijos pēc pieminējumu skaita (II)

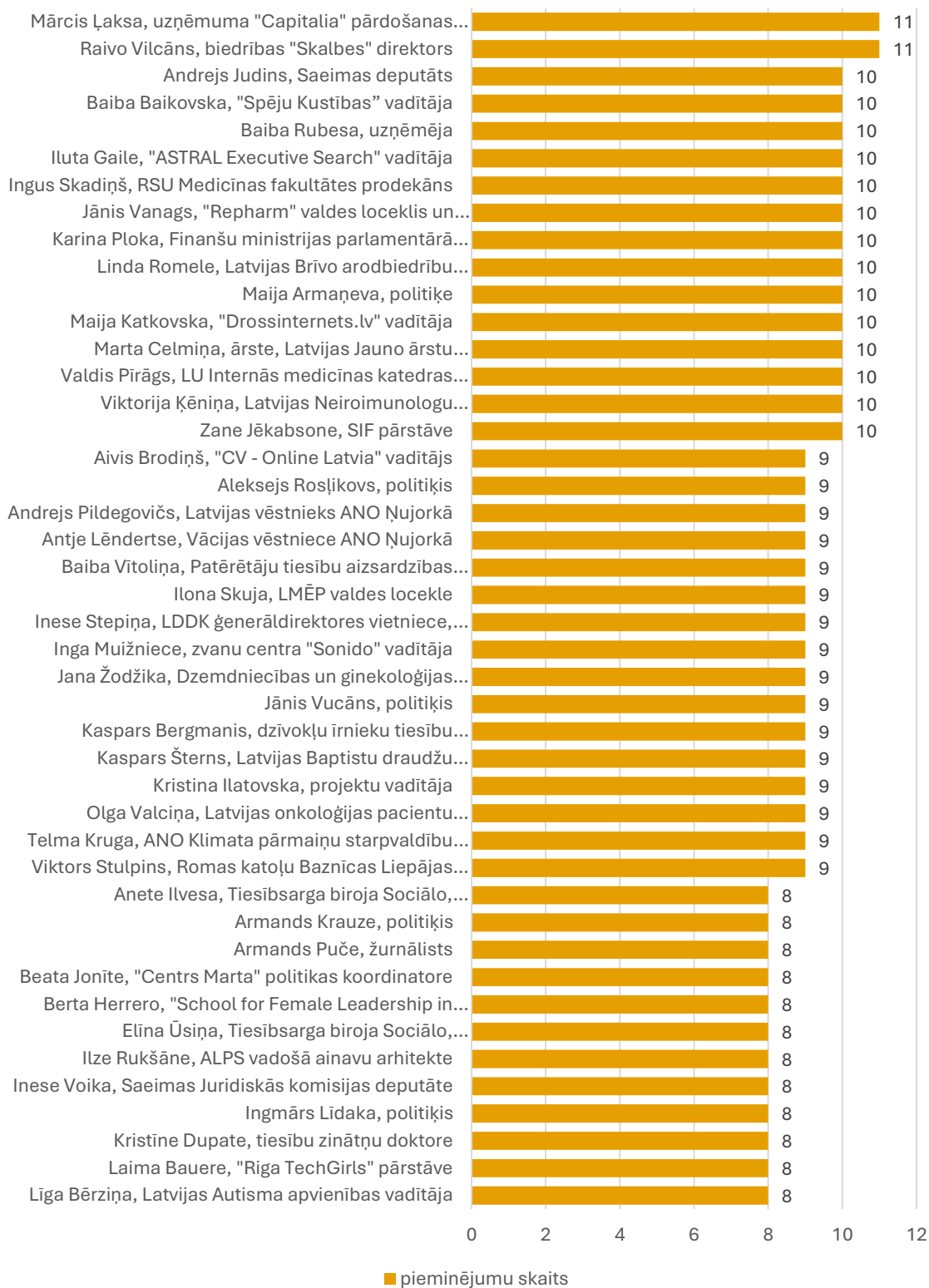

9.1.3. TOP viedokļa paudēji medijos pēc pieminējumu skaita (III)

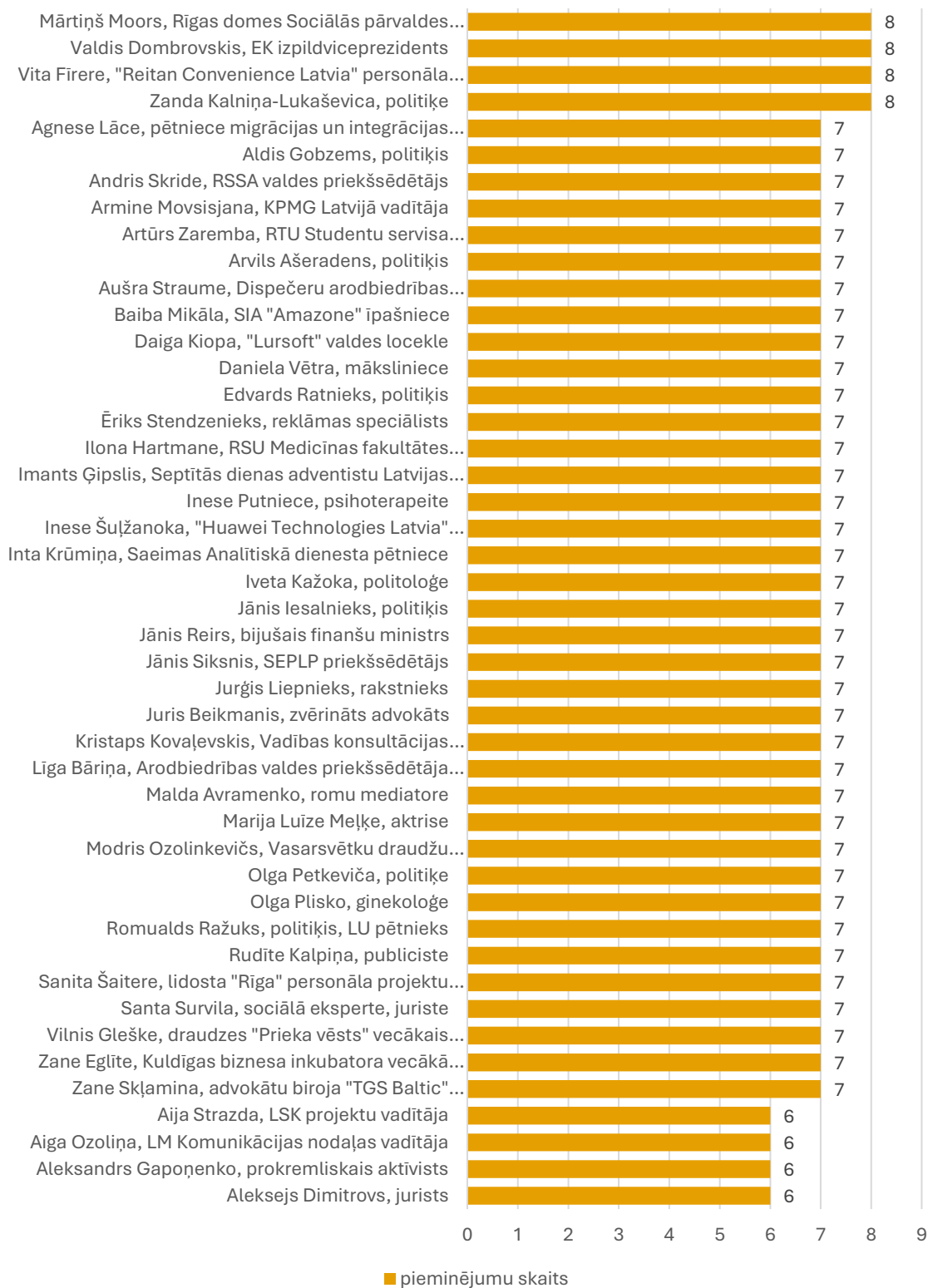

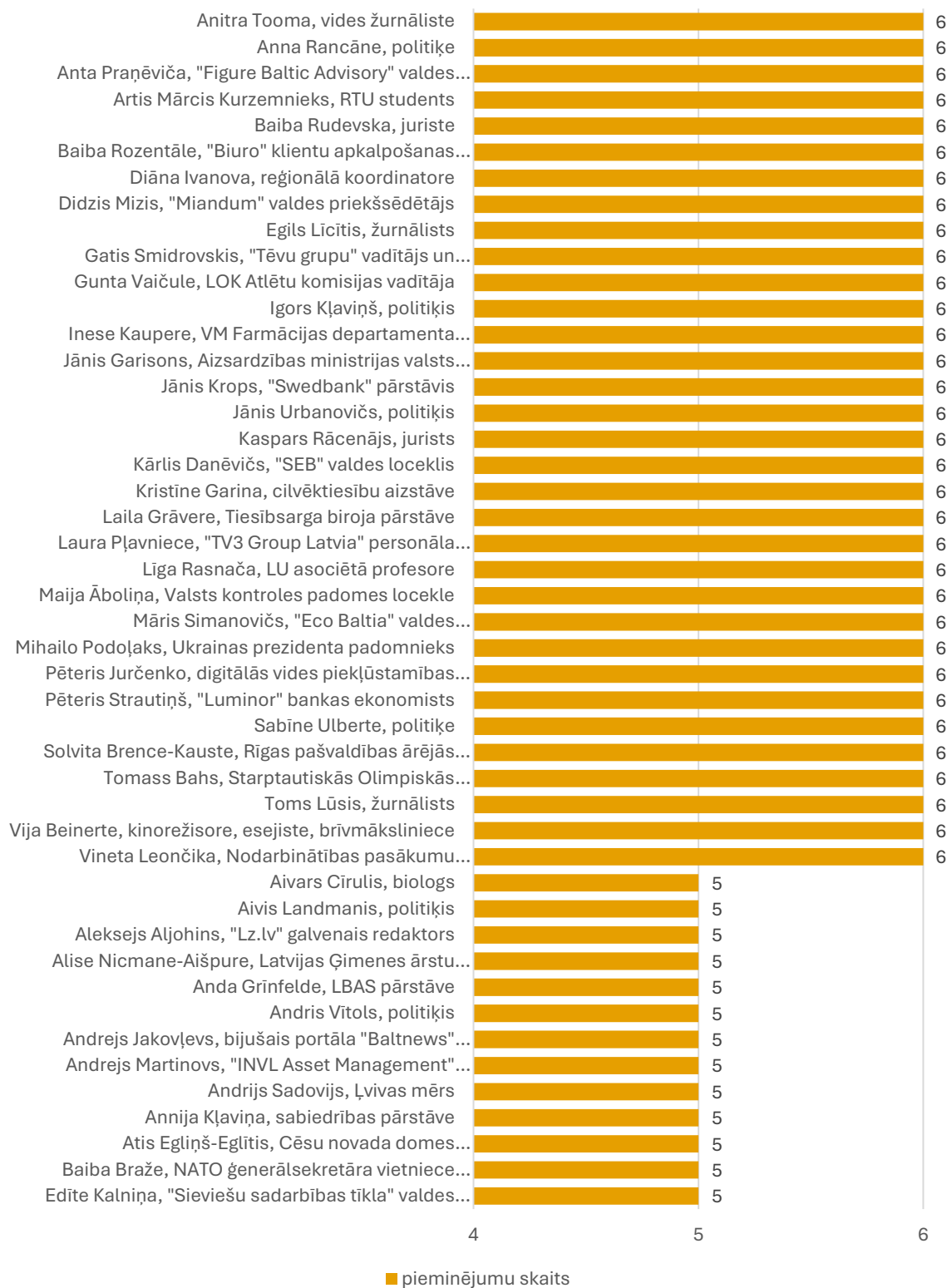
9.1.4. TOP viedokļa paudēji medijos pēc pieminējumu skaita (IV)

9.1.5. TOP viedokļa paudēji medijos pēc pieminējumu skaita (V)

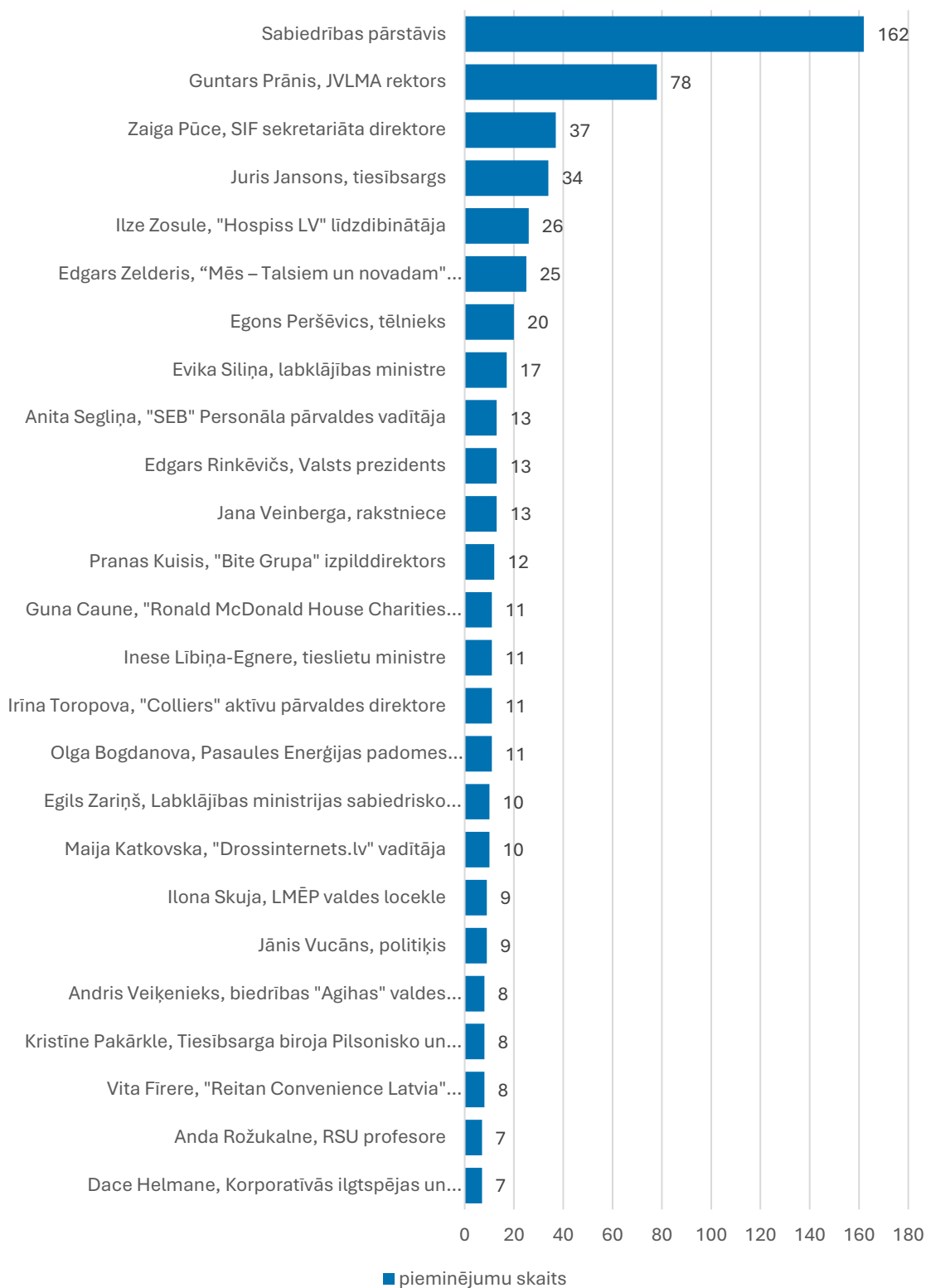

9.1.6. TOP viedokļa paudēji medijos pēc pieminējumu skaita (VI)

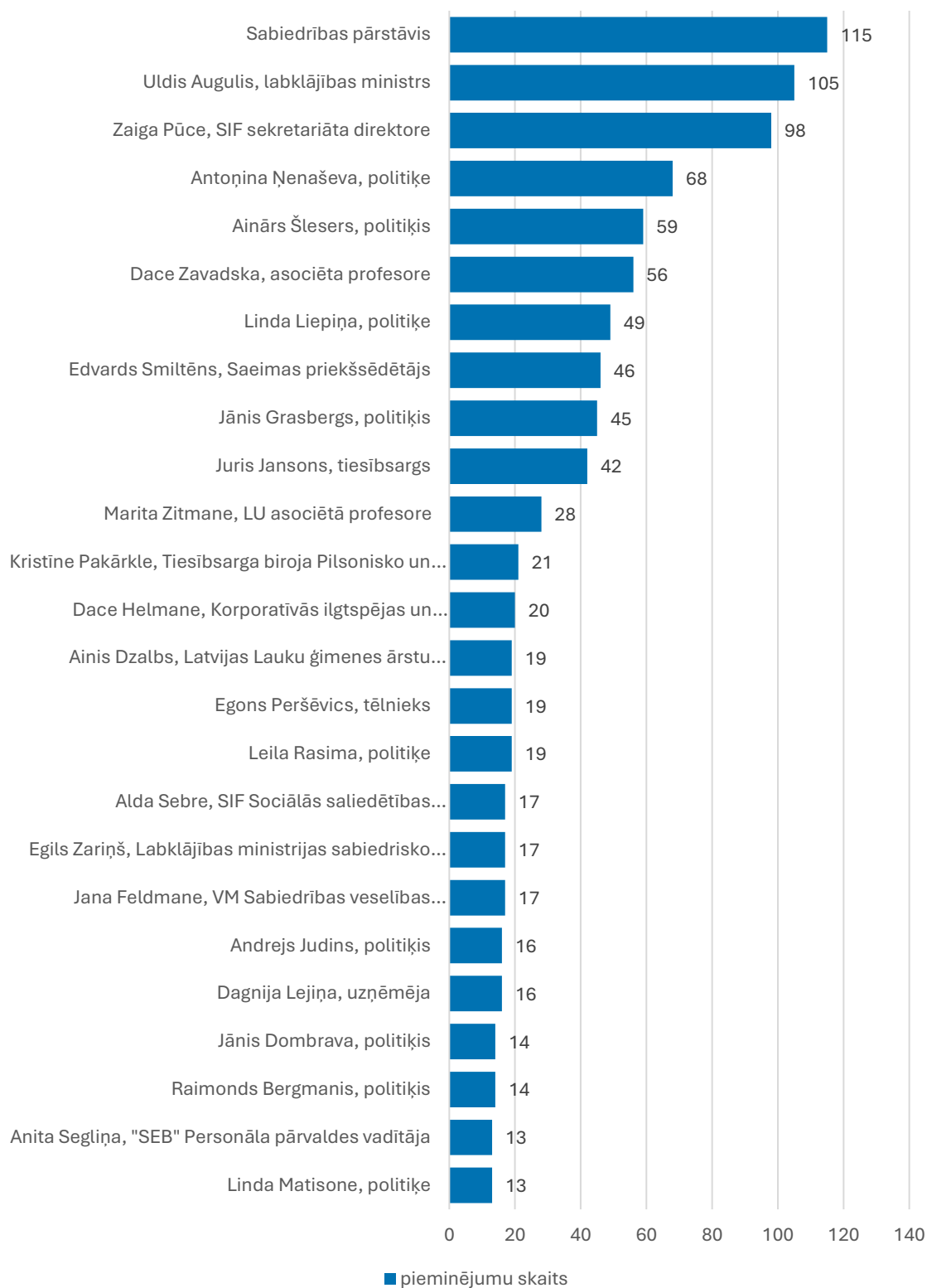

9.2. TOP viedokļu paudēji tēmās

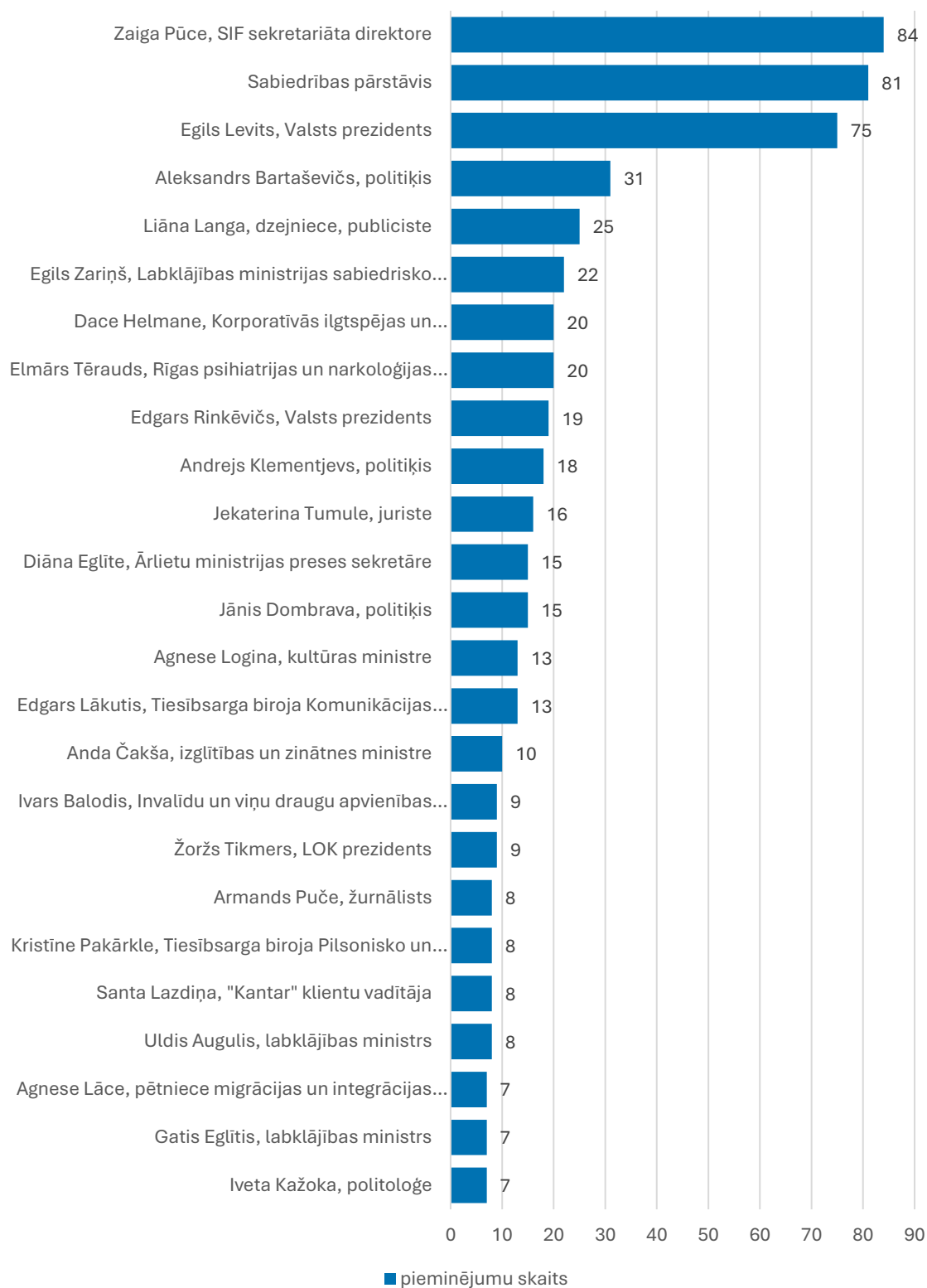
9.2.1. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Cita tēma"

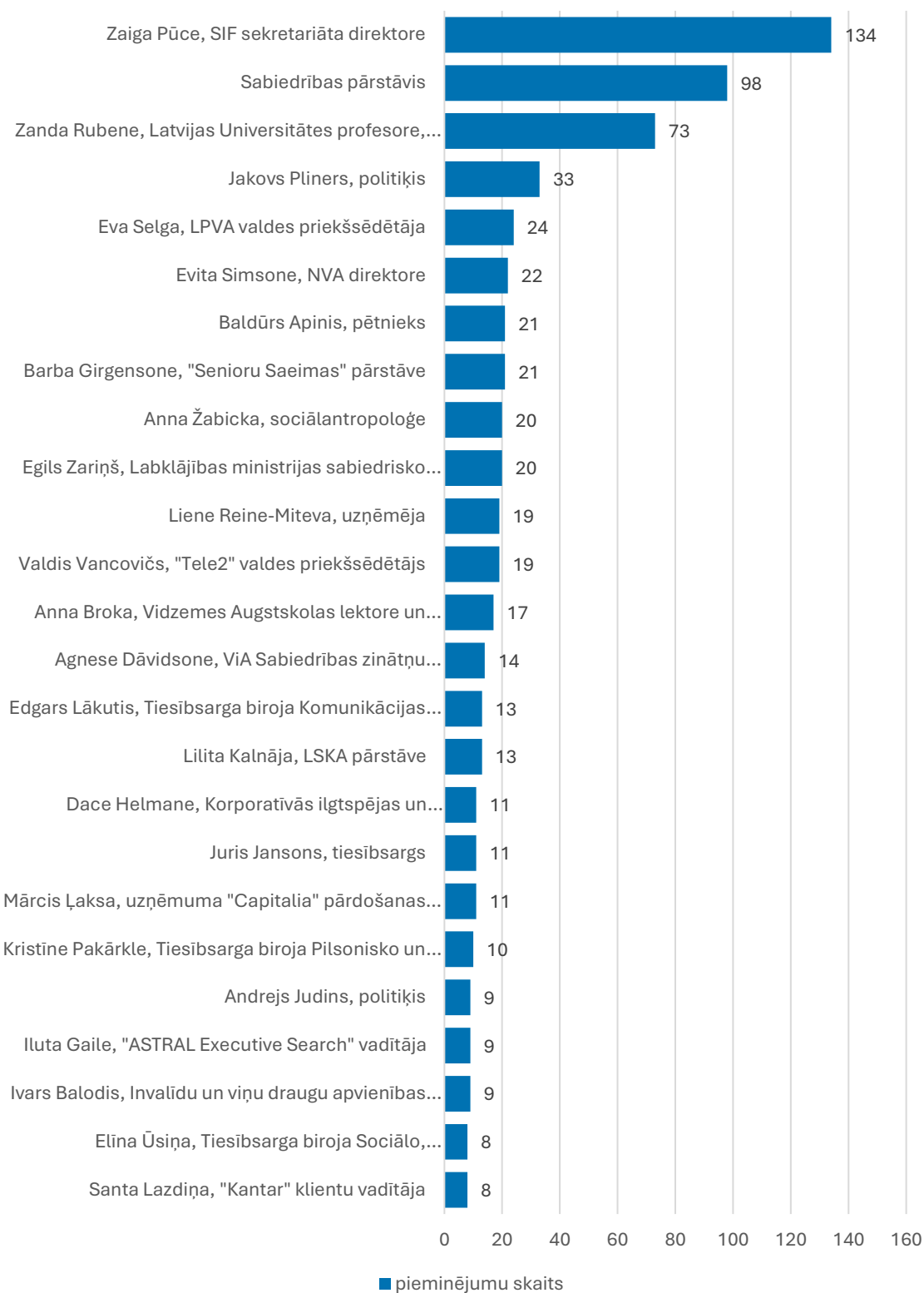
9.2.2. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Dzimums"

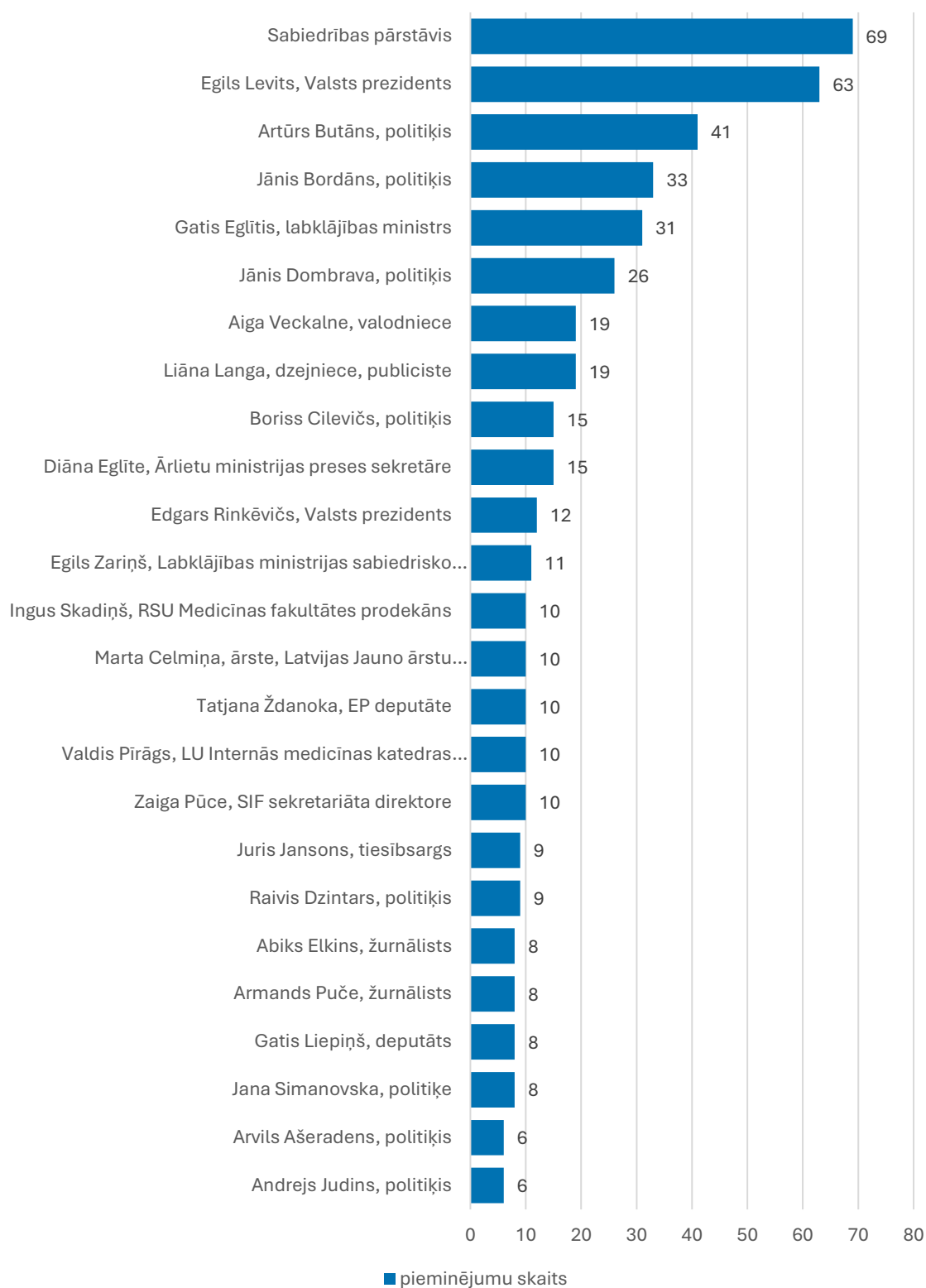
9.2.3. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Tautība, etniskā izcelsme"

9.2.4. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Vecums"

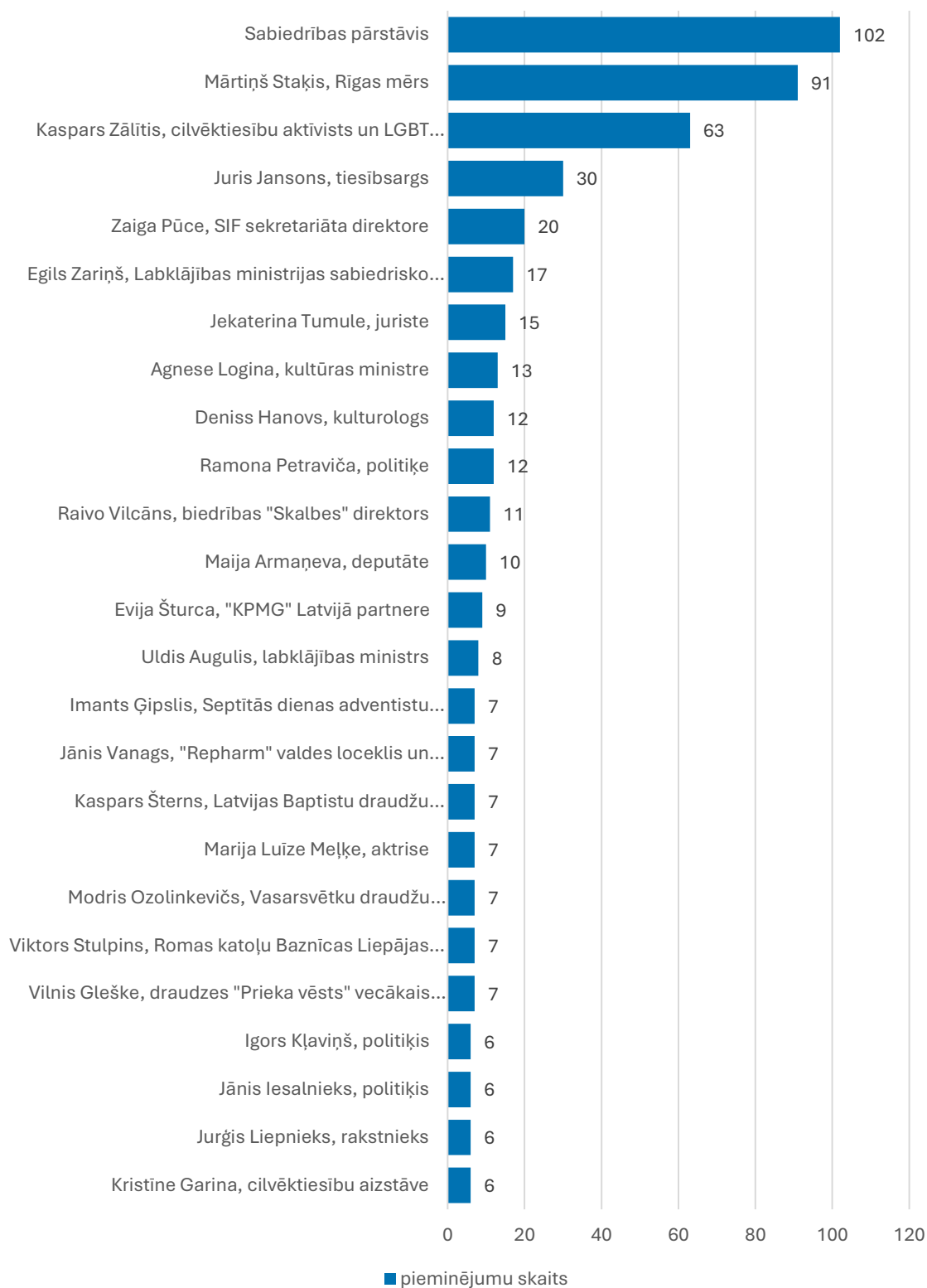

9.2.5. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Valoda"

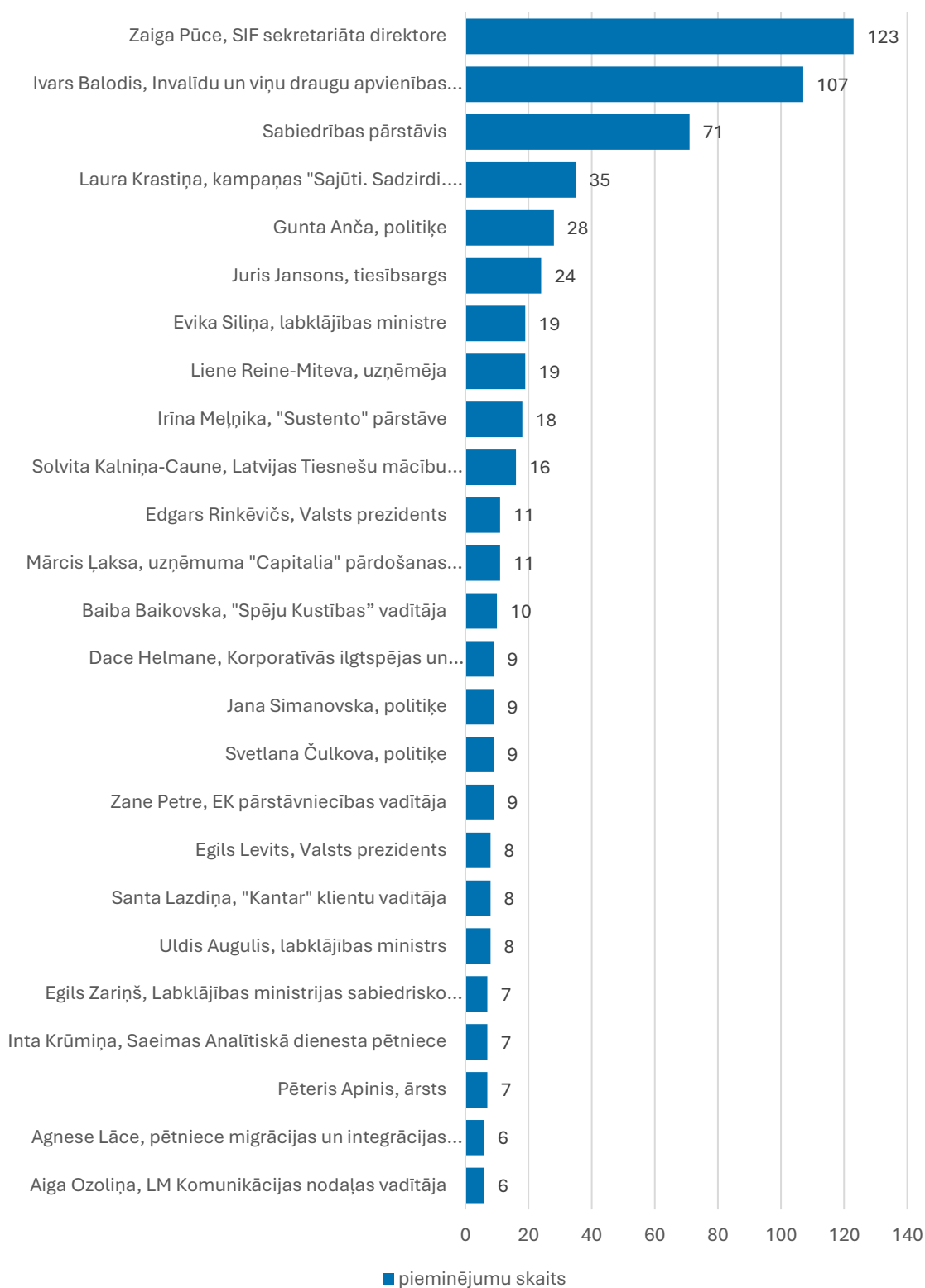

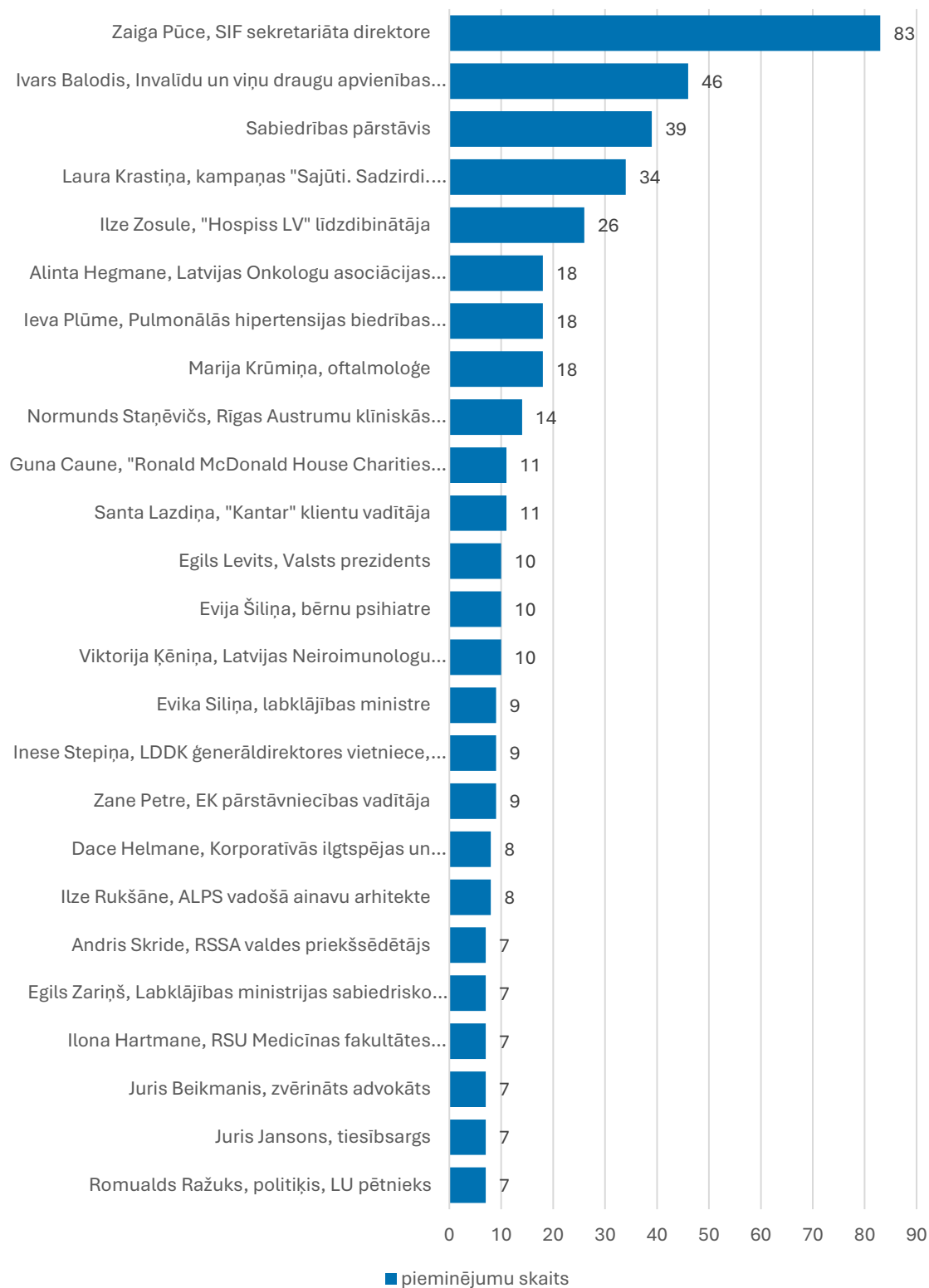
9.2.6. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Seksuālā orientācija"

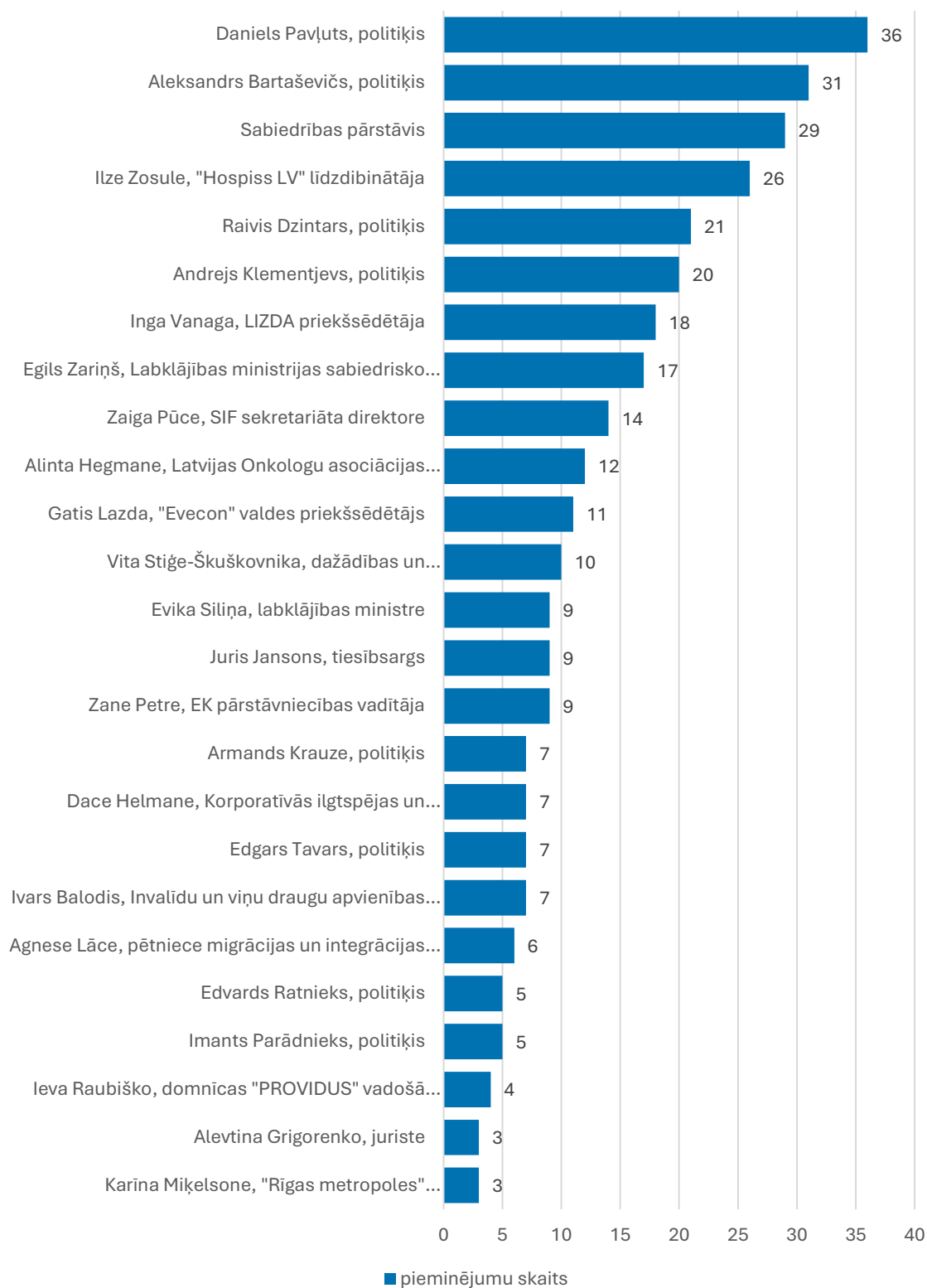
9.2.7. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Invaliditāte"

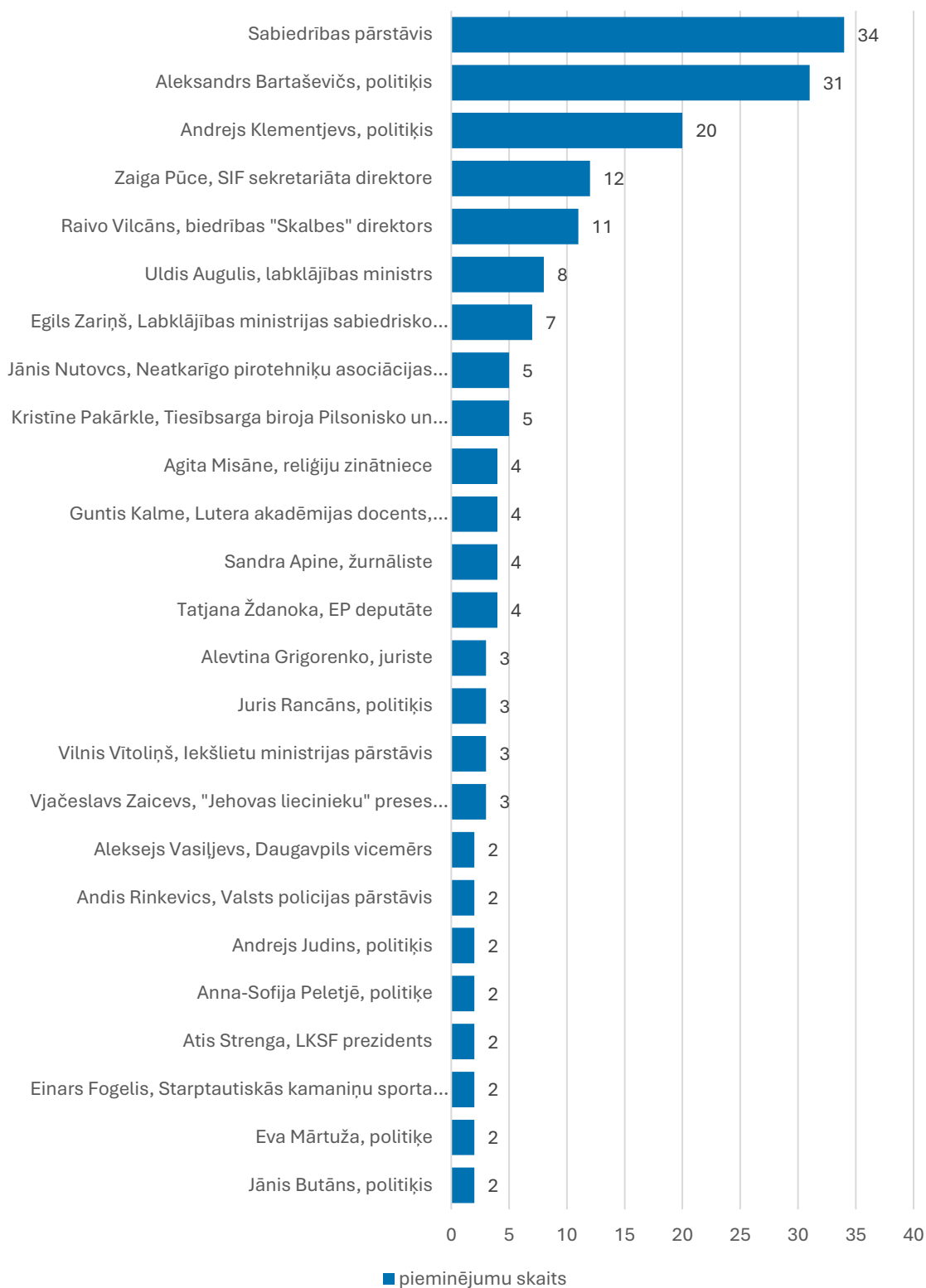
9.2.8. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Ģenētiskās īpašības"

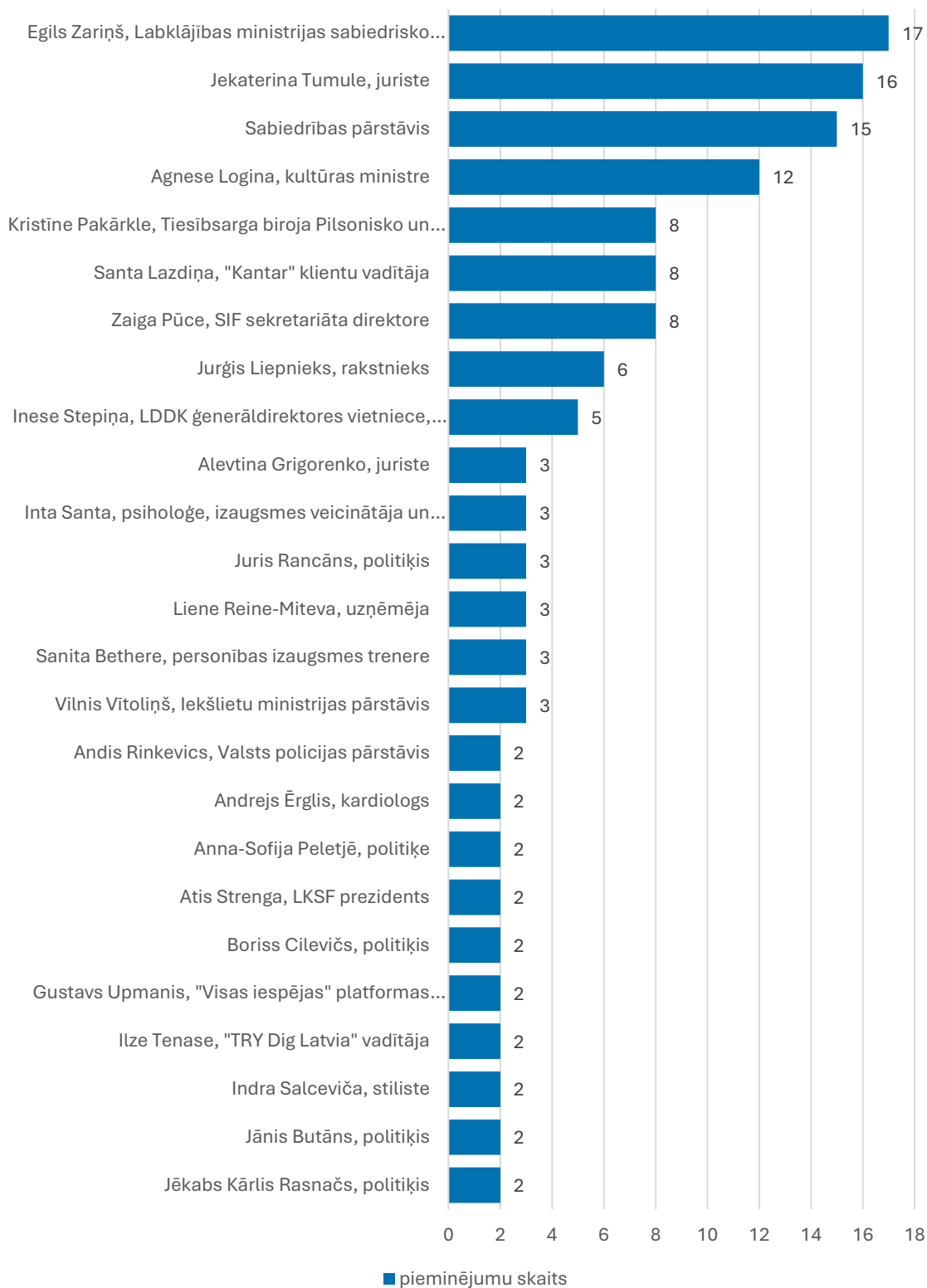
9.2.9. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Sociālais stāvoklis un sociālā izcelsme"

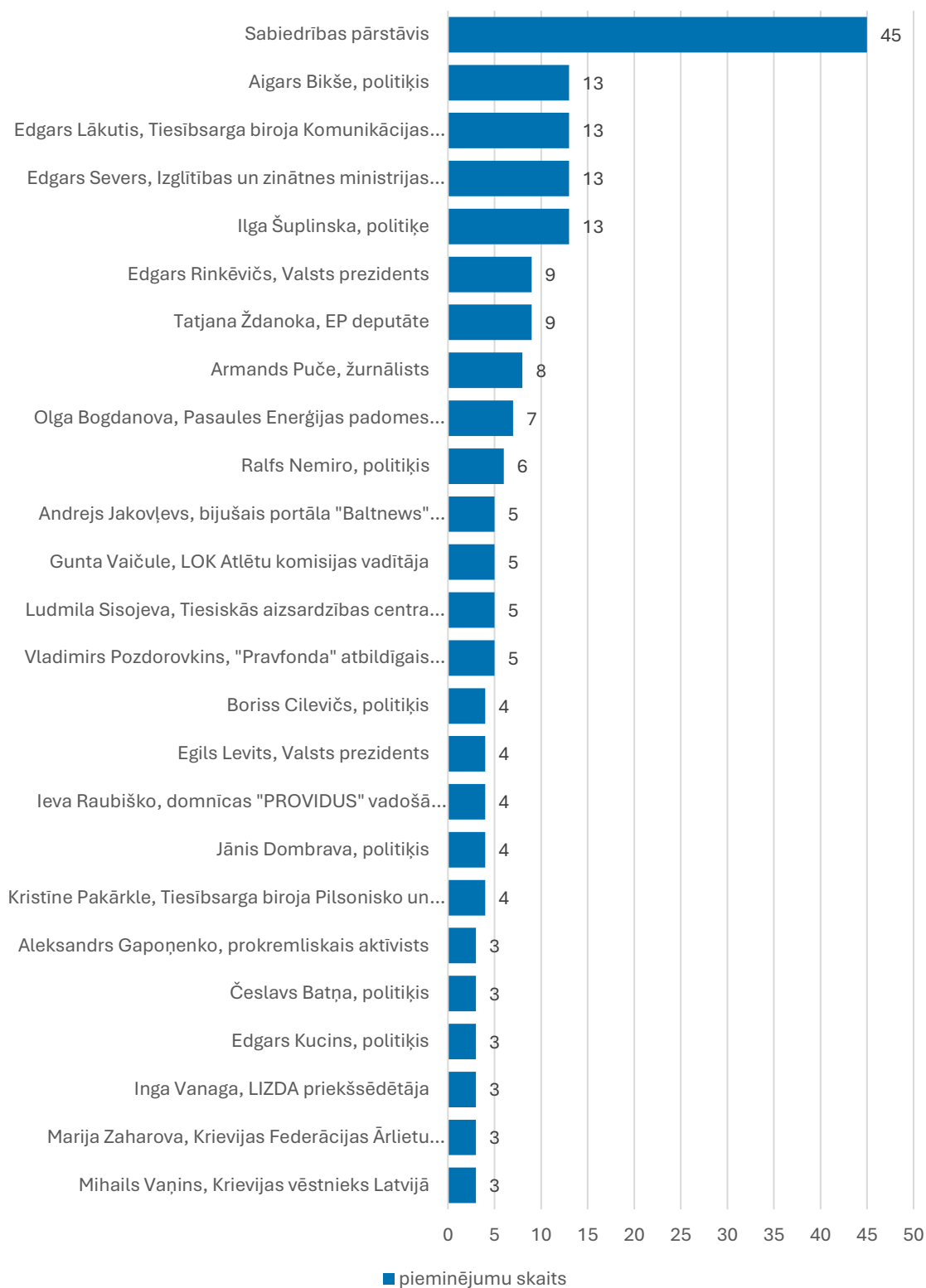
9.2.10. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Reliģiskā pārliecība"

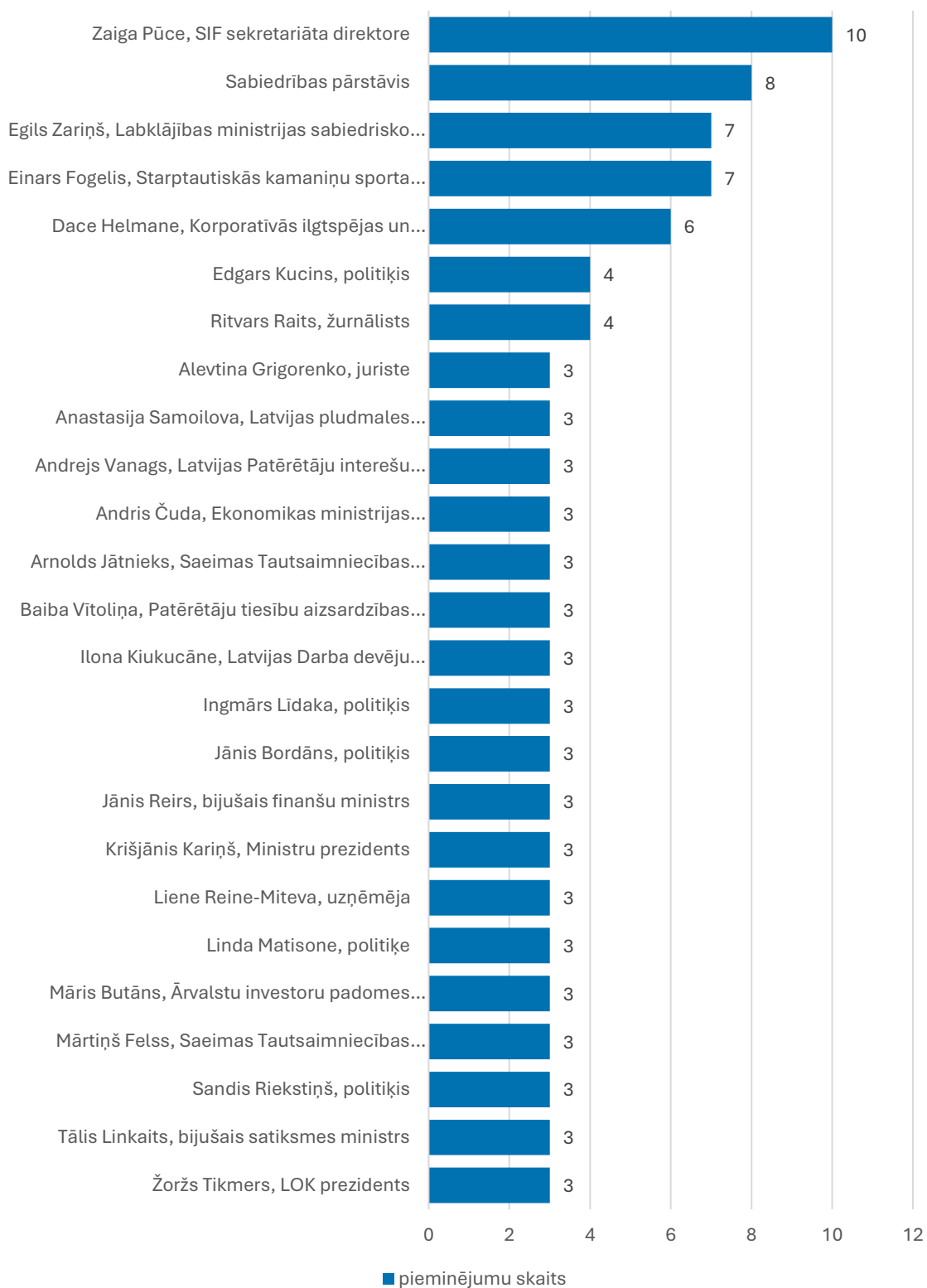
9.2.11. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Rase un ādas krāsa"

9.2.12. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Pilsonība un valstiskā piederība"

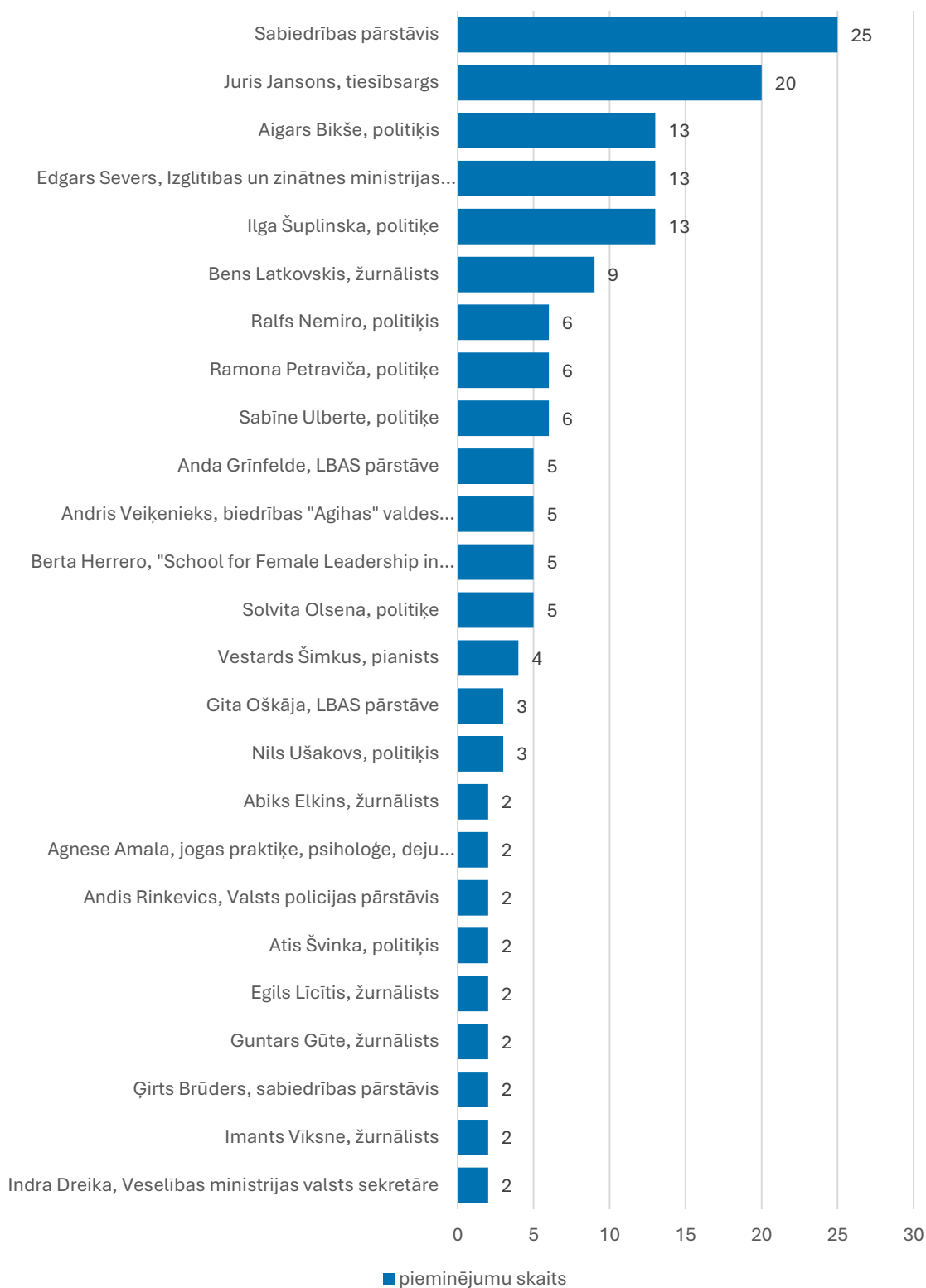

9.2.13. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Politiskā un cita pārlicība"

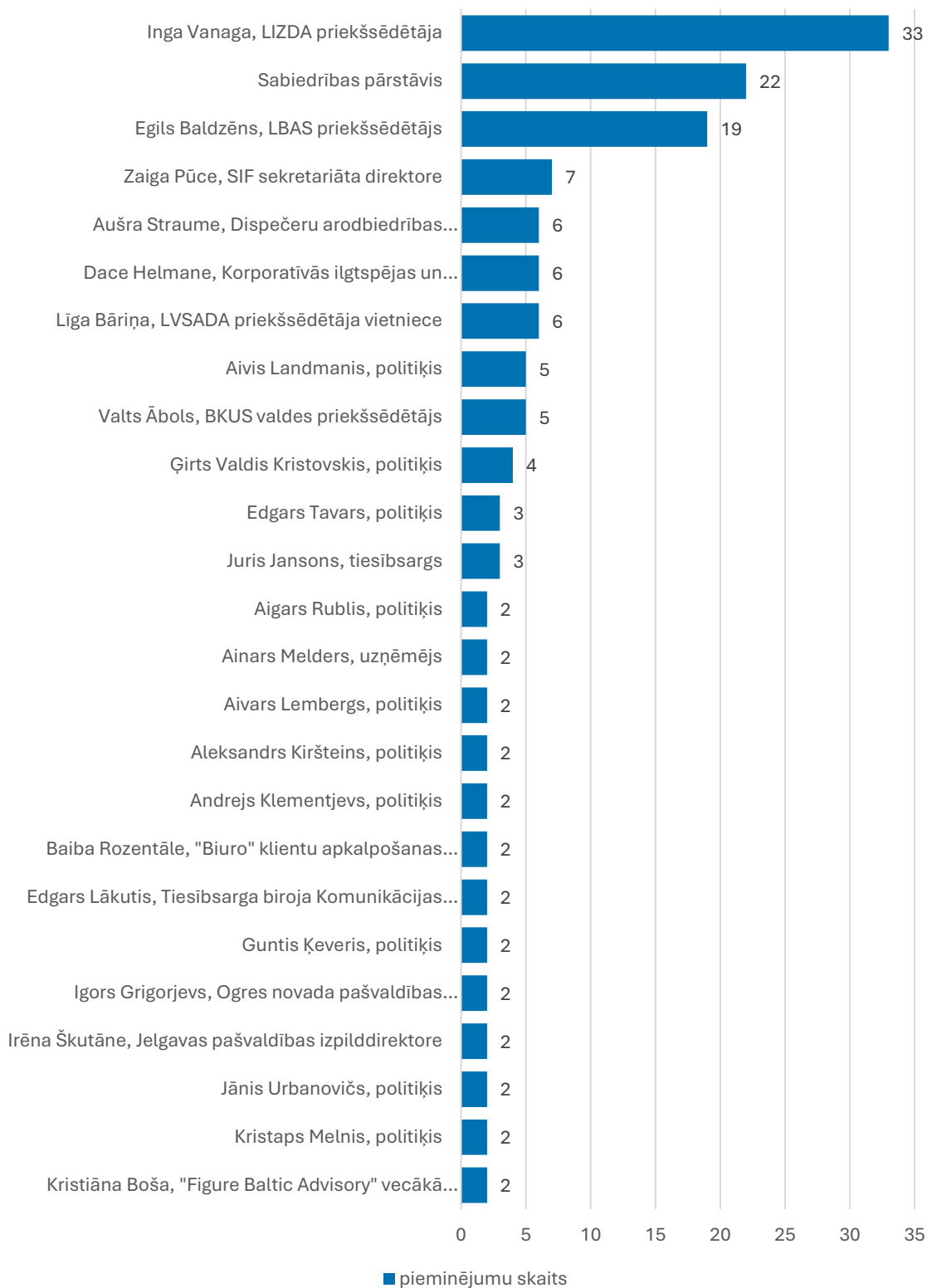

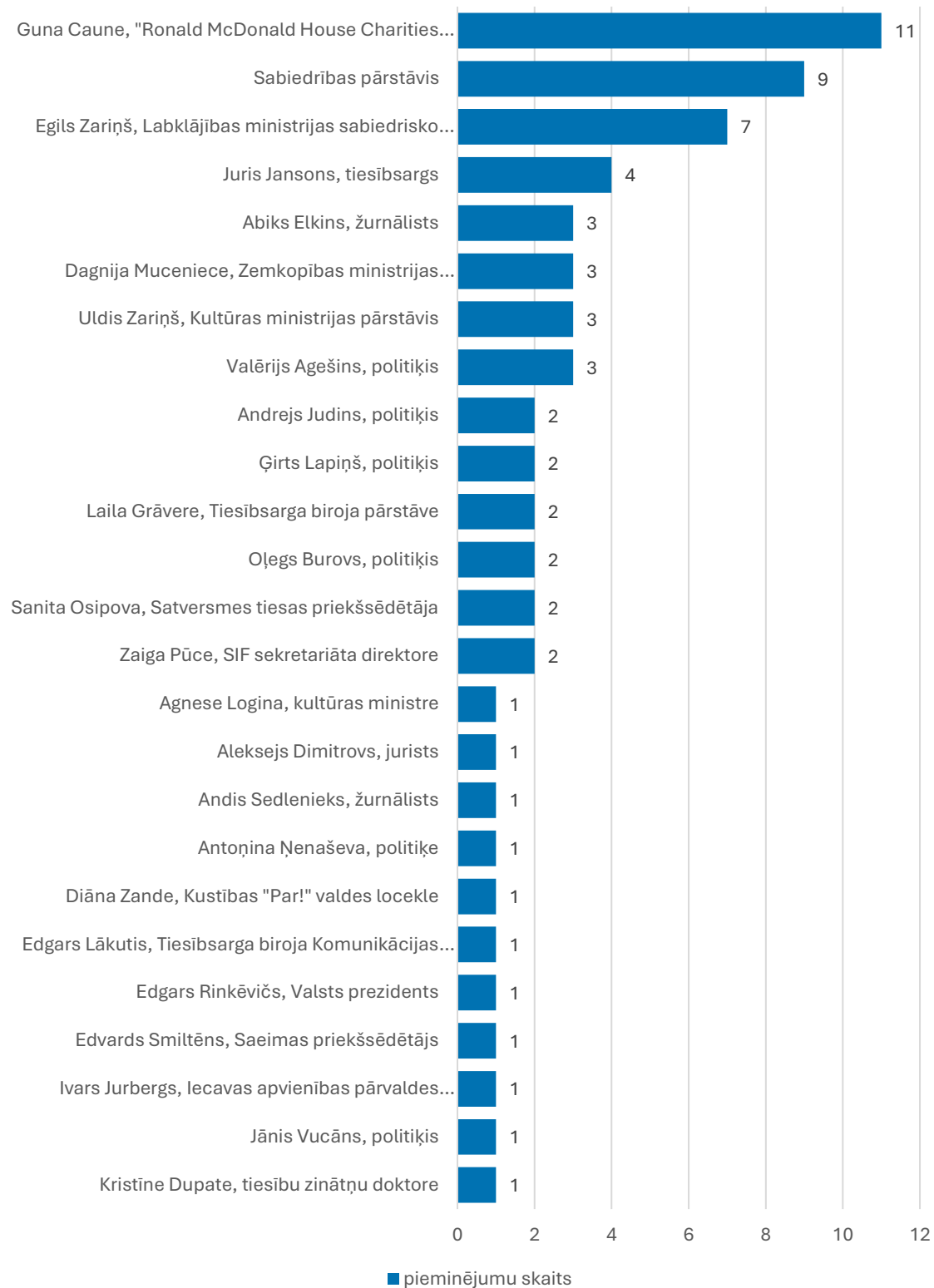
9.2.14. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Pasaules uzskati"

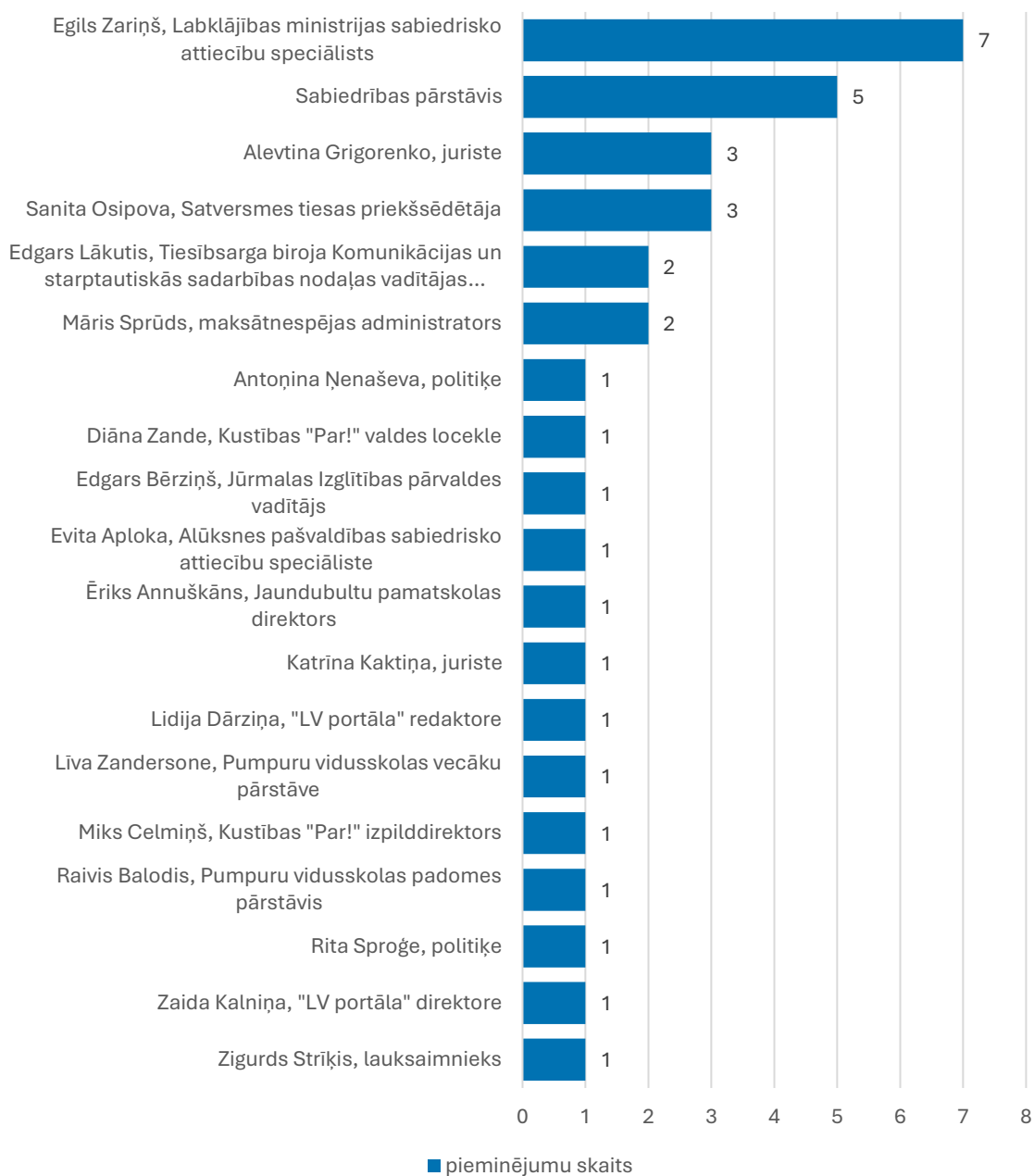
9.2.15. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Dienesta stāvoklis"

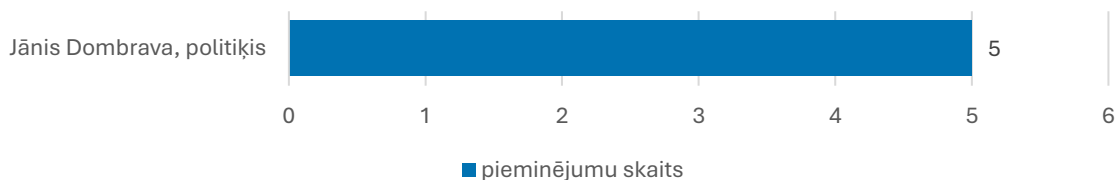
9.2.16. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Dzimšana un izcelsme"

9.2.17. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Manta"

9.2.18. TOP viedokļa paudēji tēmās - tēma "Partijas piederība"

9.3. TOP viedokļa paudēju komentāru analīze

1) Sabiedrības pārstāvis

Visbiežāk pieminētā viedokļa paudēju grupa ir attiecināma uz kategoriju "Sabiedrības pārstāvis". Tajā tika iekļauti materiāli, kuros savus uzskatus pauda cilvēki bez izteiktas sociālās atpazīstamības, vai arī tie, kuru amats un citi cilvēka identificējošie vai no pārējiem atšķirošie kritēriji netika minēti - piemēram, gadījumos, ja bija pieejams tikai personas vārds vai uzvārds. Attiecīgajā kategorijā kopumā ir 705 raksti - 10,22% no visa materiālu apjoma. Lielākā daļa no tiem tika publicēti negatīvā kontekstā, piemēram, portālā "sudzibas.lv". Ņemot vērā to, ka šajā kategorijā iekļauti cilvēki no dažādām jomām un nozarēm, skatītie notikumi bija ļoti daudzpusēji un atšķirīgi, neradot izteiktus informācijas blokus.

2) Zaiga Pūce

Otrs visbiežāk pieminētais viedokļa paudējs ir bijusi Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) sekretariāta direktore Zaiga Pūce. Lielākais rakstu skaits ir saistīts ar pozitīvi atspoguļotiem notikumiem, piemēram, kampaņu "Sajūti. Sadzirdi. Saproti.", kuras ietvaros Zaiga Pūce uzsvēra nepieciešamību mazināt diskrimināciju un veicināt toleranci sabiedrībā, demonstrējot pozitīvus piemērus, lai mainītu sabiedrības domāšanu un pierādītu, ka individuāla rīcība var radīt pozitīvas pārmaiņas. Materiāli, kuros tika apspriesti notikumi ar negatīvu nokrāsu, lielākoties publicēti 2022. gada beigās un atspoguļoja tādus notikumus kā, piemēram, jautājumu par pieaugošo etnisko diskrimināciju Latvijā.

3) Juris Jansons

Tiesībsargs Juris Jansons ir viens no TOP aktīvākajiem viedokļa paudējiem pārskata periodā. Lielākoties komentētie notikumi ir bijuši ar negatīvu noskaņu, piemēram, rakstu sērija par seksismu un diskrimināciju Latvijas sabiedrībā, kurā tika uzsvērts, ka dzimumu stereotipi un seksisms būtiski ietekmē sievietes iespējas piedalīties sabiedriskajā dzīvē un lēmumu pieņemšanā. Ziņu ar pozitīvu atspoguļojumu ir bijis mazāk un tās vairāk novērotas 2023. gada sākumā un vidū. Neitrālā kontekstā atspoguļotās ziņas bija visbiežāk saistītas ar šādām tēmām - ar grūtniecību saistītu atvaļinājumu un dzimumu segregāciju izglītības jomā.

4) Egils Levits

Bijušais Latvijas valsts prezidents Egils Levits arī bijis viens no visbiežāk minētajiem viedokļu pautējiem. Kopumā 135 rakstos tika iekļauts Levita viedoklis par dažādām tēmām. Visaktīvāk tas tika darīts 2022. un 2023. gada vidū. Neitrālā kontekstā publicētie materiāli bija vairākums, tie atspoguļoja viedokli par latviešu diskrimināciju Latvijas darba tirgū, kuros Egils Levits uzsvēra nepieciešamību risināt latviešu diskrimināciju darba tirgū, aicinot precīzi regulēt svešvalodu prasību piemērošanu darba vietās tikai objektīvi nepieciešamos gadījumos. Raksti ar pozitīvu nokrāsu visbiežāk attiecās uz jautājumu par vides pieejamību cilvēkiem ar invaliditāti aktualizēšanu.

5) Uldis Augulis

Latvijas politiķa un labklājības ministra viedoklis arī tika aktīvi publicēts. Visbiežāk tas notika 2023. gada beigās, kad tika apspriesta Stambulas konvencijas ratifikācija, saistībā ar kuru Uldis Augulis bija uzsvēris, ka, ratificējot Stambulas konvenciju, Latvija saglabā savas Satversmē noteiktās vērtības un normas, īpaši attiecībā uz dzimumu izpratni, tādējādi neuzliekot pienākumu pārveidot Latvijas tiesību un izglītības sistēmu. Materiāli, kuros tika atspoguļots Auguļa viedoklis, lielākoties ir bijuši ar neitrālu sentimentu.

6) Ivars Balodis

TOP visbiežāk pieminēto viedokļu pautēju sarakstā iekļauts arī Ivars Balodis, invalīdu un viņu draugu apvienības "Apeirons" vadītājs. Kopumā viņa viedoklis tika atspoguļots 107 rakstos, lielākā daļa no tiem bija ar negatīvu noskaņu. Tajos tika apspriestas tādas tēmas kā atsevišķu likumu par cilvēku ar invaliditāti nodarbinātību pieņemšana, lai darba devējiem būtu skaidri noteikumi par saviem pienākumiem un atbildību, un informācija par to, ka cilvēki ar invaliditāti reti aizstāv savas tiesības tiesā, jo trūkst zināšanu par tiesāšanās procesu un finansiālo līdzekļu juridiskajiem pakalpojumiem.

7) Mārtiņš Staķis

Tagadējais Eiropas Parlamenta deputāts un bijušais Rīgas mērs Mārtiņš Staķis savu viedokli pārsvarā pauda saistībā ar LGBTQ karoga izkāršanu pie Rīgas domes. Viņa nostāja ir bijusi sekojoša: LGBT+ praida karoga izvietošana uz Rīgas domes ēkas ir simbolisks atbalsts cilvēktiesībām un cīņai pret diskrimināciju, tādēļ, neskatoties uz partijas "Gods kalpot Rīgai"

pieprasījumu, Mārtiņš Staķis, lai solidarizētos ar cilvēktiesību atbalstītājiem, paziņoja, ka karogs netiks noņemts. Lielākā daļa materiālu, kuros tika atspoguļots Staķa viedoklis, bija ar neitrālu nokrāsu.

8) Zanda Rubene

Zanda Rubene, Latvijas Universitātes profesore, prodekāne zinātnes jautājumos un vadošā pētniece arī aktīvi pauda savu viedokli medijos. Visbiežāk pieminētā tēma, kurā tika atspoguļoti Rubenes uzskati, bija saistīta ar lekciju "Vai Latvijā joprojām ir aktuāla diskriminācija uz vecuma pamata?" par vecuma diskrimināciju darba tirgū, kuras laikā Rubene uzsvēra nepieciešamību veidot darba vidi, kas atbalsta visu vecuma grupu darbiniekus un veicina toleranci. Otrs visplašāk atspoguļotais notikums, kurā iekļauts Zandas Rubenes viedoklis, ir saistīts ar aptauju, ko veica "Tele2" sadarbībā ar "Norstat" par eidžismu, kuras laikā tika noskaidrots, ka gandrīz 40% Latvijas iedzīvotāju baidās no novecošanas.

9) Guntars Prānis

Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas rektors Guntars Prānis visbiežāk pauda savu viedokli saistībā ar seksuālās uzmākšanas gadījumu no pasniedzēja puses. Prānis veicināja diskusiju par diskrimināciju Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā, uzsverot nepieciešamību izmeklēt seksuālas uzmākšanās gadījumus un izstrādājot jaunas uzvedības normas akadēmijas darbiniekiem. Viņš arī izdeva rīkojumu par darbinieku uzvedības noteikumiem un izveidoja anonīmu aptauju, lai identificētu un risinātu negatīvās pieredzes ar pasniedzējiem.

10) Antoņina Ņenaševa

Latvijas politiķe Antoņina Ņenaševa visaktīvāk izteicās 2023. gada beigās par Stambulas konvencijas ratificēšanu, uzsverot tās nozīmi kā juridiskajam instrumentam, kas uzliek valstij pienākumu efektīvi novērst vardarbību pret sievietēm un ģimenē, nevis ļauj to uzskatīt par privātu lietu. Visbiežāk raksti, kuros tika pausts Ņenaševas viedoklis, ir bijuši neitrāli.

11) Ainārs Šlesers

Politiķa un politiskās partijas "Latvija pirmajā vietā" pārstāvja Aināra Šlesera viedoklis pārsvarā saistīts ar Stambulas konvencijas ratifikāciju - Ainārs Šlesers pauda kritiku, apgalvojot, ka tā veicinās izvirtību, nevis efektīvu cīņu pret vardarbību. Komentējot "Progresīvo" priekšlikumu par

aizsardzības dienesta obligātuma attiecināšanu arī uz sievietēm, Šlesers izteicās pret sieviešu obligātu iesaistīšanu Valsts aizsardzības dienestā, piedāvājot dzimumu vienlīdzības vietā uzsvērt ģimenes veidošanas nozīmi. Ainārs Šlesers pauda bažas par kampaņu #RunāLatviski #AtkrieviskoLatviju un aicināja veikt izmeklēšanu par tās autori Liānu Langu kā potenciālu provokatori.

12) Kaspars Zālītis

Cilvēktiesību aktivists un LGBTQ + tiesību aizstāvis Kaspars Zālītis ir viena no TOP personām, kuru viedoklis medijos pārskata periodā bija pausts visbiežāk. Pārsvārā Zālītis komentēja kustību "Dzīvesbiedri", kuras ietvaros viņš atbalstīja iniciatīvu "Sargāsim visas ģimenes!", kas aicina Saeimu ieviest tiesisko regulējumu, kas nodrošinātu viendzimuma ģimeņu un citu neregistrētu attiecību aizsardzību un atzišanu, kā arī pilnvērtīgu Satversmes tiesas spriedumu izpildi; "Rīga Pride", saistībā ar ko Kaspars Zālītis piedalījās pētījuma "Neiecietības patiesā cena Latvijā: LGBTQ perspektīva" prezentācijā, kurā atklāja, ka neiecietības ekonomiskā cena Latvijā sasniedz līdz pat 656 miljoniem eiro gadā, un uzsvēra, ka iekļaujoša politika varētu būt finansiāli izdevīga valstij; un brīdinājumi par LGBT+ tēmu filmās, kurus viņš nosauca par diskrimināciju, uzsverot, ka tas ir līdzīgs brīdinājumiem par filmās iekļautiem personāžiem, piemēram, ebrejiem vai melnādainajiem. Vairākums materiālu, kuros tika minēts Kaspara Zālīša viedoklis, ir bijuši neitrālā kontekstā.

13) Jānis Dombrova

Latvijas politiķa, Nacionālās apvienības "Visu Latvijai — Tēvzemei un Brīvībai/LNNK" valdes locekļa Jāņa Dombrovas viedoklis tika visaktīvāk pausts 2022. gada vidū un skāra krievu valodu Latvijā, saistībā ar kuru Jānis Dombrova uzsvēra, ka ir nepieciešams steidzami ieviest likumprojektu par divvalodības ierobežošanu, lai veicinātu latviešu valodas izmantošanu un novērstu valodas diskrimināciju darba tirgū. Lielākā daļa rakstu, kur tika atspoguļots Dombrovas viedoklis, ir bijuši ar neitrālu noskaņu.

14) Dace Zavadska

Dace Zavadska, Rīgas Stradiņa universitātes asociētā profesore, Imunizācijas valsts padomes priekšsēdētāja, ir viena no TOP visbiežāk pieminētajiem viedokļu paudējiem. Visaktīvāk Zavadska pauda savus uzskatus un domas par to, ka neizmantotās vakcīnu devas pret cilvēka papilomas

vīrusu vajadzētu ļaut izmantot arī zēnu vakcinācijai līdz 17 gadu vecumam. Tostarp tika uzsvērts, ka šāda situācija - ka zēni saņem mazāk vakcīnu nekā meitenes, ir diskriminējoša, jo abi dzimumi ir pakļauti līdzīgiem riskiem saslimt ar CPV izraisītām slimībām.

15) Linda Liepiņa

Politiķes un politiskās partijas "Latvija pirmajā vietā" pārstāves Lindas Liepiņas viedoklis visbiežāk bijis par Stambulas konvencijas ratifikāciju, viņai norādot, ka attiecīgais solis veicinās efektīvāku vardarbības pret sievietēm un ģimenē apkarošanu, kā arī stiprinās valsts juridisko pienākumu šajā jautājumā.

16) Edvards Smiltēns

Edvards Smiltēns (jurists un politiķis) visaktīvāk pauda savu viedokli saistībā ar Stambulas konvencijas ratifikāciju. Smiltēns veicināja diskusiju par diskrimināciju, uzsverot nepieciešamību ratificēt Stambulas konvenciju, lai stiprinātu valsts centienus cīņā pret vardarbību pret sievietēm un vardarbību ģimenē, kas līdz šim bijusi lielā mērā atkarīga no individuālu politiķu iniciatīvām. 2023. gada beigās ir periods, kad Smiltēna viedoklis tika publicēts visaktīvāk.

17) Edgars Rinkēvičs

Edgars Rinkēvičs, bijušais Latvijas ārlietu ministrs un tagadējais Latvijas Valsts prezidents, visbiežāk norādīja, ka Krievijas prezidenta Vladimira Putina draudi par diskrimināciju pret krievvalodīgajiem Latvijā ir mēģinājums radīt bailes un veicināt sabiedrības šķelšanos, uzsverot, ka Latvijā tiek ievērotas likumīgas prasības, piemēram, zināt valsts valodu, un ka krievvalodīgie iedzīvotāji netiek diskriminēti. Ziņas ar pozitīvu nokrāsu pārsvarā skāra Rinkēviča uzsvērtu nepieciešamību uzlabot tiesībsargājošo iestāžu amatpersonu zināšanas un efektivitāti cietušo aizsardzībā, īpaši attiecībā uz bērnu un personu ar invaliditāti tiesībām, lai veicinātu uzticību tiesiskajam regulējumam un novērstu diskrimināciju.

18) Artūrs Butāns

Ziņas, kurās tika minēts Artūra Butāna - politiķa un Nacionālās Apvienības valdes locekļa - vārds, lielākoties bija neitrālas un skatīja Nacionālās Apvienības ierosinājumu krievu valodas zināšanas pieprasīt tikai atsevišķās profesijās. Artūrs Butāns ierosināja grozījumus Darba likumā, lai samazinātu krievu valodas prasības darba sludinājumos un aizliegtu tās pieprasīšanu, ja valoda

nav norādīta sludinājumā, tādējādi mazinot lingvistisko diskrimināciju darba tirgū. Visaktīvāk Butāna viedoklis tika publicēts 2023. gada beigās.

19) Jānis Grasbergs

Saeimas priekšsēdētāja biedrs un politiķis Jānis Grasbergs aktīvi pauda savu viedokli 2023. gada beigās. Apsprietākā tēma bija saistīta ar Stambulas konvencijas ratifikāciju, kuru Jānis Grasbergs aktīvi atbalstīja, uzsverot tās nozīmi vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanā un apkarošanā, kā arī nepieciešamību nodrošināt atbilstošu valsts un pašvaldību institūciju rīcību.

20) Dace Helmane

Korporatīvās ilgtspējas un atbildības institūta vadītāja Dace Helmane biežāk komentēja nepieciešamību ne tikai apkopot diskriminācijas datus, bet arī iegūt darbinieku atsauksmes par viņu darba vidi, lai efektīvāk risinātu problēmas un veicinātu iekļaujošu darba kultūru.

21) Inga Vanaga

Inga Vanaga, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētāja, diskutēja par tādām tēmām kā atlīdzību valsts augstskolās un augstākās izglītības iestādēs; LIZDA vārdā rosināto prasību "Novērst diskrimināciju pirmsskolas izglītības pedagogu nodarbinātībā" un uzbrukumu skolotājam Liepājā.

22) Evika Siliņa

Bijušās Latvijas labklājības ministres un tagadējās Ministru prezidentes Evikas Siliņas viedoklis biežāk izskanēja par sabiedrības izglītošanu, diskriminācijas risku un vardarbības mazināšanu. Viņa uzsvēra to, ka plānotie ES fondu ieguldījumi labklājības jomā ir vērsti uz mazāk aizsargāto grupu dzīves kvalitātes uzlabošanu, tostarp nodrošinot mūsdienu prasībām atbilstošus pakalpojumus bērniem ar invaliditāti un veicinot diskriminācijas riska mazināšanu. Tāpat Evika Siliņa aktīvi komentēja "Dažādo kurpju dienu" pasākumu un valdības pasākumu nodarbinātības veicināšanai Latgales reģionā atbalstīšanu.

23) Daniels Pavļuts

Politiskās partijas "Kustība Par!" vadītājs Daniels Pavļuts visaktīvāk pauda savu viedokli 2022. gada septembrī, kad piedāvāja atteikties no pamata veselības apdrošināšanas groza, lai

samazinātu diskrimināciju un ierobežotu valsts finansētās veselības aprūpes pieejamību tikai faktiski deklarētiem iedzīvotājiem.

24) Jānis Bordāns

Politiķis, advokāts, politiskās partiju "Konservatīvie" izveidotājs Jānis Bordāns biežāk izteica savu viedokli par krievu valodas jautājumu Latvijā. Jānis Bordāns piedāvāja likuma projektu, kas paredz krievu valodas ierobežošanu publiskajā telpā un darba tirgū, lai stiprinātu latviešu valodas statusu un novērstu lingvistisko diskrimināciju.

25) Gatis Eglītis

TOP 25 viedokļu paudēju sarakstu noslēdz latviešu politiķis, politiskās partijas "Konservatīvie" biedrs Gatis Eglītis. Eglīša vārds saistībā ar viņa uzskatu paušanu tika minēts 26 rakstos, kuri lielākoties tika publicēti 2022. gada jūlijā. Tie bija saistīti ar latviešu diskrimināciju Latvijas darba tirgū. Saistībā ar attiecīgo rakstu kopu Gatis Eglītis bija uzsvēris, ka darba tirgū nav pieļaujama latviešu valodas diskriminācija un ka nevajadzētu nepamatoti prasīt krievu valodas zināšanas, kas ierobežo darba iespējas, īpaši jauniešiem. Viņš arī atbalsta Valsts darba inspekcijas ieceri rosināt grozījumus Darba likumā, lai nodrošinātu, ka svešvalodas prasība darba sludinājumos ir objektīvi pamatota. Lielākā daļa rakstu, kuros tika minēts Gata Eglīša viedoklis, atspoguļo notikumus neitrālā kontekstā.

